

GÜMRÜK İDARELERİNDEKİ TEMEL SÜREÇLERE İLİŞKİN İŞ AKIŞLARI EL KİTABI

T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Denetim Birimi Başkanlığı ve
Ege Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü ile İzmir Gümrük Müşavirleri Derneğinin
Katılımıyla Hazırlanan Çalışmaya İlişkin El Kitabı

MAYIS 2016
İKİNCİ BASIM

GÜMRÜK İDARELERİNDEKİ TEMEL SÜREÇLERE İLİŞKİN İŞ AKIŞLARI EL KİTABI

T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Denetim Birimi Başkanlığı ve
Ege Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü ile İzmir Gümrük Müşavirleri Derneğinin
Katılımıyla Hazırlanan Çalışmaya İlişkin El Kitabı

İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞI

YAYIN NUMARASI: 1

MAYIS 2016

İKİNCİ BASIM

HAZIRLAYANLAR

İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞI

Mustafa IŞIK

Başkan Yardımcısı

Bülent SARAÇ

İç Denetçi

Serdar AY

İç Denetçi

EGE GÜMRÜK VE TİCARET BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

Kaptan KILIÇ

Bölge Müdürü

Mustafa YUNAR

Bölge Müdür Yardımcısı

Kenan ŞAHİN

Şef

Murat ARİFOĞLU

Şef

Tuncay AKCAN

Muayene Memuru

Özge BİRGÜL

Bilgisayar İşletmeni

İZMİR GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEĞİ

Taşkın DALAY

Yönetim Kurulu Başkanı

Nihat KOBAS

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

M. Sabih AYGÜN

Genel Sekreter

SUNUŞ

Küreselleşme ve bilgi toplumuna geçiş ile birlikte halkımızın artan ve çeşitlenen talepleri, etkililiğin artırılması ve katılımcılık ekseninde, kamu yönetiminde kapsamlı bir yeniden yapılanma ihtiyacını sürekli gündemde tutmaktadır.

Ülkemizde kamu yönetiminde yeniden yapılanma çabaları uzun bir geçmişe sahiptir. 1930'lu yıllarda başlayan bu yöndeki çalışmalar 1950'li yıllarda devam etmiş, 1960 sonrası Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi (MEHTAP) başta olmak üzere çeşitli çabalar ile sürdürülmüş, 1988 yılında Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlıkları kapsamında, ilk kez AB'ye uyumu ve vatandaş odaklı olmayı gündeme getiren Kamu Yönetimi Araştırması (KAYA) projesi ile belli bir olgunluğa ulaşmıştır. Çeşitli plan ve programlarda da kamu yönetiminde yeniden yapılanma ihtiyacı dile getirilmiş ve bu amaçla özel ihtisas komisyonlarınca çalışmalar yapılmıştır.

Bu çalışmaların en önemli çıktısı, 2006 yılında yürürlüğe konulan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu olmuştur.

Bu Kanunla yönetim modeli olarak "iç kontrol" esas alınarak kamu yönetimi sisteminin; şeffaf, katılımcı, düşük maliyetle çalışan, etkili, insan haklarına saygılı, belirsizliği ve ayrımcılığı azaltacak şekilde hukuka dayanan ve öngörülebilir bir yapıya kavuşturulması istenilmiştir.

Yine aynı Kanunla denetim modeli olarak "iç denetim" esas alınarak denetim sisteminin; stratejik hedef ve amaçlara dayalı, performans esaslı, ilkeli ve tarafsız, şeffaf ve bilgilendirici, etik değerlere sahip, eğitici ve yol gösterici, risk analizlerine dayalı, süreç ve sonuç odaklı, gelişime ve değişime açık, caydırıcı ve önleyici bir yapıya dönüştürülmesi hedeflenmiştir.

Kamu yönetimi sisteminin etkili bir yapıya kavuşturulması için kaynakların etkili, verimli ve ekonomik kullanılması ve bu amaçla süreçlerin anlaşılabilir bir şekilde analiz edilmesi ve iyileştirilmesi önem arz etmektedir. Bu çerçevede; İç Denetim Birimi Başkanlığı, Ege Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü ile İzmir Gümrük Müşavirleri Derneğinin katılımıyla hazırlanan bu çalışmanın; Bakanlığımız iş süreçlerinin iyileştirilmesine, dolayısıyla vatandaşa sunulan hizmetlerin daha kaliteli ve etkin olmasına vesile olmasını diler, çalışmada emeği geçenleri tebrik ederim.

Osman ÇANŞALI
İç Denetim Birimi Başkanı

İÇİNDEKİLER

İŞ AKIŞ ŞEMALARI.....	1
KISALTMALAR.....	2
I. SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	3
A. DENİZ YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI.....	4
B. KARA YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI.....	11
C. HAVA YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI.....	18
D. DEMİR YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI.....	25
E. BORU HATTI/ELEKTRİK TELLERİ İLE TAŞINAN VE DEPOLAMA İMKANI OLMAYAN SÜREKLİ AKIŞ HALİNDEKİ EŞYANIN SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI.....	31
II. İHRACAT REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	33
A. DENİZ YOLUYLA İHRACAT REJİMİ İŞ AKIŞI.....	34
B. KARA YOLUYLA İHRACAT REJİMİ İŞ AKIŞI.....	37
C. HAVA YOLUYLA İHRACAT REJİMİ İŞ AKIŞI.....	43
III. GÜMRÜK ANTREPO REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	46
IV. DAHİLDE İŞLEME REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	50
V. GEÇİCİ İTHALAT REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	54
VI. HARIÇTE İŞLEME REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	57
VII. GÜMRÜK KONTROLÜ ALTINDA İŞLEME REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	60
VIII. TRANSİT REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	63
A. ULUSLARARASI GELEN TRANSİT REJİMİ İŞ AKIŞI.....	64
B. ULUSLARARASI GİDEN TRANSİT REJİMİ İŞ AKIŞI.....	67
C. ULUSAL GELEN TRANSİT REJİMİ İŞ AKIŞI.....	70
D. ULUSAL GİDEN TRANSİT REJİMİ İŞ AKIŞI.....	73
IX. SERBEST BÖLGE İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	75
A. SERBEST BÖLGEDEN YAPILAN İTHALAT İŞ AKIŞI.....	76
B. SERBEST BÖLGEYE YAPILAN İHRACAT İŞ AKIŞI	80
X. TASFİYE İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	84
XI. POSTA VE HIZLI KARGO İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	86
A. POSTA YOLUYLA İTHALAT İŞ AKIŞI.....	87
B. HIZLI KARGO İTHALAT İŞ AKIŞI.....	88
C. HIZLI KARGO İHRACAT İŞ AKIŞI.....	91

XII. YOLCU İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	92
A. KARA/DENİZ (RO-RO) YOLUYLA GELEN YOLCU İŞ AKIŞI.....	93
B. KARA/DENİZ (RO-RO) YOLUYLA GİDEN YOLCU İŞ AKIŞI.....	95
C. HAVA/DENİZ/DEMİR YOLUYLA GELEN YOLCU İŞ AKIŞI.....	96
D. HAVA/DENİZ/DEMİR YOLUYLA GİDEN YOLCU İŞ AKIŞI.....	97
XIII. YAT İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	98
A. YAT GİRİŞ İŞLEMLERİ İŞ AKIŞI.....	99
B. YAT ÇIKIŞ İŞLEMLERİ İŞ AKIŞI.....	100
XIV. KONTEYNER İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	101
XV. SINIR TİCARETİ İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	104
XVI. GÜMRÜKLERDE İŞ TAKİBİ VE GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	106
XVII. DİĞER İŞLEMLER.....	108

İŞ AKIŞ ŞEMALARI

- 1 Deniz Yoluyla Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi İş Akış Şeması
- 2 Kara Yoluyla Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi İş Akış Şeması
- 3 Hava Yoluyla Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi İş Akış Şeması
- 4 Demir Yoluyla Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi İş Akış Şeması
- 5 Deniz Yoluyla İhracat Rejimi İş Akış Şeması
- 6 Kara Yoluyla İhracat Rejimi İş Akış Şeması
- 7 Hava Yoluyla İhracat Rejimi İş Akış Şeması
- 8 Gümrük Antrepo Rejimi İş Akış Şeması
- 9 Dahilde İşleme Rejimi İş Akış Şeması
- 10 Geçici İthalat Rejimi İş Akış Şeması
- 11 Hariçte İşleme Rejimi İş Akış Şeması
- 12 Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimi İş Akış Şeması
- 13 Uluslararası Gelen Transit Rejimi İş Akış Şeması
- 14 Uluslararası Giden Transit Rejimi İş Akış Şeması
- 15 Ulusal Gelen Transit Rejimi İş Akış Şeması
- 16 Ulusal Giden Transit Rejimi İş Akış Şeması
- 17 Serbest Bölgeden İthalat İş Akış Şeması
- 18 Serbest Bölgeye İhracat İş Akış Şeması
- 19 Hızlı Kargo İthalat İşlemleri İş Akış Şeması
- 20 Kara/Deniz Yoluyla Gelen Yolcu İşlemleri İş Akış Şeması

KISALTMALAR

ATA	Admission Temporaire/Temporary Admission–Geçici Kabul
BKK	Bakanlar Kurulu Kararı
Dii	Dahilde İşleme İzni
DiİB	Dahilde İşleme İzin Belgesi
DTS	Dış Ticarete Standardizasyon
EDI	Electronic Data Interchange (Elektronik Veri Değişimi)
ETGB	Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi
GTİP	Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
GÜMSİS	Gümrük Kapıları Güvenlik Sistemleri
GÜVAS	Gümrük Veri Ambarı Sistemi
HBS	Hukuk Bilgi Sistemi
Hii	Hariçte İşleme İzni
HiİB	Hariçte İşleme İzin Belgesi
İTKİB	İstanbul Tekstil Konfeksiyon İhracatçıları Birliği
NCTS	New Computerized Transit System (Yeni Bilgisayarlı Transit Sistemi)
OKSB	Onaylanmış Kişi Statü Belgesi
PERSON	Personel Programı
POLNET	Polis İtranet
RYKGM	Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü
SBİF	Serbest Bölge İşlem Formu
SBUP	Serbest Bölge Uygulama Programı
TCGB	Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Beyannamesi
TEV	Telafi Edici Vergi
TRB	Transit Refakat Belgesi
TSE	Türk Standartları Enstitüsü
TYS	Tasfiye Yönetim Sistemi
YGM	Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri
YYS	Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü

I. SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi, Türkiye gümrük bölgesine gelen eşyanın serbest dolaşıma girişi; ticaret politikası önlemlerinin uygulanması, eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması ve kanunen ödenmesi gereken vergilerin tahsili ve diğer mali yükümlülüklerin yerine getirilmesidir.

Serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya, rejim hükümlerinin uygulanması halinde, eşya serbest dolaşımda bulunan eşya statüsü kazanır. "Serbest dolaşımda bulunan eşya" deyimini ise tümüyle Türkiye gümrük bölgesinde elde edilen ve bünyesinde Türkiye gümrük bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan ithal edilen girdileri bulundurmayan veya şartlı muafiyet düzenlemelerine tabi tutulan eşyadan elde edilen ve tabi olduğu rejim hükümleri uyarınca özel ekonomik değer taşımadığı tespit edilen veya Türkiye gümrük bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ithal edilen veya Türkiye gümrük bölgesinde, yukarıda belirtilen eşyadan ayrı ayrı veya birlikte elde edilen veya üretilen eşyayı ifade etmektedir.

Serbest dolaşımda bulunmayan eşya Türkiye gümrük bölgesine; deniz yolu, kara yolu, hava yolu, demir yolu ve boru hattı ile gelebilmektedir.

Gümrük idareleri nezdinde gümrük gözetimi ve denetimi görevinin yerine getirilmesi sırasında taşıt, eşya ve beyana yönelik olarak üzerinde hassasiyetle durulan konuların başında; rejim, kıymet, miktar, tarife, menşe, emniyet ve güvenlik (izin ve uygunluk belgeleri), yasadışı ticaretin önlenmesi ve kaçakçılığın menii, ticaretin kolaylaştırılması unsurları gelmektedir.

Gümrüğe sunulan eşyaya, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilir. Özet beyan kapsamındaki eşyaya, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım belirlenerek, buna ilişkin işlemler; deniz yolu ile gelen eşya için, özet beyanın verildiği tarihten itibaren kırk beş gün, diğer bir yolla gelen eşya için, özet beyanın verildiği tarihten itibaren yirmi gün içinde tamamlanması gerekir.

A. DENİZ YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI

1. **Satın alma:** Alıcı ile satıcı arasında sözleşme yapılır.
2. **Teslim ve Taşıma:** Uluslararası taşıyıcıya teslim edilen eşya Türkiye gümrük bölgesine getirilir.
3. **Özet Beyanın Tescili:** Türkiye gümrük bölgesine getirilen eşya için özet beyan; eşyayı Türkiye gümrük bölgesine getiren veya gümrük bölgesine taşıma sorumluluğunu üstlenen kişi tarafından veri işleme tekniği yolu ile gümrük idaresine verilerek tescil edilir.

Elektronik ortamda tescil edilen özet beyan ve muhteviyatı taşıma senedi üzerinden, RYKGM ve/veya bölge müdürlüğü tarafından merkezi/yerel risk profilleri ve/veya hedeflemeler vasıtasıyla emniyet ve güvenlik amaçlı risk analizi yapılır.

4. **Genel Bildirim Formu Verilmesi:** Yabancı limanlardan gelen gemilerin işleticisi veya temsilcisi, deniz taşıtının Türkiye gümrük bölgesindeki ilk limana varışından en az iki saat önce genel bildirim formunu doldurarak veri işleme tekniği yolu ile gümrük idaresine bildirimde bulunur.
5. **Gemi Kontrolü ve Deniz Yolu Beyan Formu Verilmesi:** Gümrük muhafaza, emniyet ve sağlık birimlerince sırayla gemi kontrolü gerçekleştirilir. Gemideki sağlık kontrolünün bitimini müteakip de kaptan tarafından deniz yolu beyan formu doldurularak gümrük idaresine sunulur. Gümrük muhafaza/kontrol memurları tarafından acentesi ve kaptan tarafından verilen formlar karşılaştırılarak gemi kontrolü yapılır (Bu aşamada manifesto, yolcu listesi, mürettebat listesi, satış listesi, stok listesi vb. belgeler istenebilir).
6. **Varış Bildirimi:** Taşıma aracının işleticisi veya temsilcisi tarafından verilen özet beyan bilgisine istinaden gemi, eşyanın boşaltılacağı gümrük idaresine ulaştığında taşıma aracının varışı veri işleme tekniği yolu ile bildirilir.
7. **Risk Analizlerinin Sonuçlandırılması ve Özet Beyan Onayı:** Elektronik ortamda tescil edilen özet beyan ve muhteviyatı taşıma senedi üzerinden, RYKGM ve bölge müdürlüğü tarafından emniyet ve güvenlik amaçlı risk analizi yapılır. Kabul memurunca, özet beyan, varış bildirimi, deniz yolu beyan formu ve orijinal manifesto kağıt ve elektronik ortamda kontrol edilerek, varış bildirimi onayı ile BİLGE sisteminde özet beyan otomatik olarak onaylanmış olur.

Özet beyan ve muhteviyatı taşıma senedi;

Risksiz => İşleme devam edilir.

Riskli => Taşıma senetleri emniyet ve güvenlik açısından kontrol edilmek üzere X-ray ve/veya fiziki kontrole yönlendirilir. Ayrıca mali açıdan kontrol edilmesi gereken unsurların varlığının tespiti halinde detaylı beyan aşamasında kırmızı hat kriterine göre işlem görür.

8. Eşyaya Taşıt Üstü İşlem Yapılması veya Antrepo/Geçici Depolama Yerine Alınması

8.1. Tam Beyanlı Yaygın Basitleştirilmiş Usul (Taşıt Üstü) İşlemi : Geminin varış bildiriminin yapılmasından sonra, özelliği nedeniyle geçici depolama yeri ve antrepoya alınamayan eşya (dökme yağ, tarım ürünleri, hacimli eşya gibi), gümrük gözetimi altında sahibine teslim edilir.

8.2. Eşyanın Geçici Depolama Yerine Alınma İşlemi : İşletme liman ambar memuruna gemi puantörlerince düzenlenerek verilen puantaj listesi, özet beyan, varış bildirimi ve varsa rezerv tutanağı ile karşılaştırılarak liman işletmesince boşaltma listesi düzenlenir (Bu aynı zamanda BİLGE sisteminden çıktısı alınmış ve onaylanmış olan özet beyandır). Eksiklik veya fazlalık varsa liman işletmesi ambar memurunca eksiklik/fazlalık tutanağı düzenlenir.

Gümrük idaresine ibraz edilen boşaltma listesindeki eşya, taşıma senedi bazında geçici depolama yeri memuru tarafından BİLGE sisteminde onay verilerek geçici depolama yerine alınır.

8.3. Eşyanın Antrepoya Alınması: Eşya antrepo rejimine tabi tutulmak üzere yükümlüsünce antrepo beyannamesi tescil edilir. Yükümlüsünce gümrüğe sunulan beyanname ve eki belgeler BİLGE sisteminde kayıtlı bilgilerle kontrol edilerek uygunluğu halinde kabul memurunca teslim alınır. Sistem tarafından hat kriteri ve muayene memuru belirlenir.

Sistem tarafından belirlenen hat kriterine göre mavi/yeşil hat olması halinde eşya antrepoya alınır, sarı hat ise belge kontrolü, kırmızı hat ise muayene ve belge kontrolü işlemleri yapılır. Eşyanın antrepoya YGM/antrepo memuru gözetiminde teslim edilmesini müteakip, YGM, antrepo işleticisi ve gerektiğinde taşıyıcı tarafından düzenlenen sayım tutanağı ile birlikte işlemler sonlandırılır.

9. Özet Beyan Eksikliği/Fazlalığı: Özet beyanı veren kişi tarafından eksiklik veya fazlalığın neden kaynaklandığının, 3 aylık takibat süresi içinde, eşyanın yüklendiği liman yetkilileri, çıkış acenteleri ve taşımacı kuruluş, kamu kuruluşu ise bu kuruluştan alınan ve eşyanın yüklendiği limandaki en büyük mülki idare amirince, gümrük idaresince, ticaret ve sanayi odalarınca veya liman başkanlığınca onaylanmış belgelerle ispat edilmesi gerekir.

Eksiklik Var => Eksikliğin nedeninin ispatlanamaması durumunda GK 237'nci madde, ispatlanma sı durumunda ise GK 241'inci madde uygulanır.

Fazlalık Var => Fazlalığın nedeninin ispatlanamaması durumunda GK 237'nci madde uygulanır. Ayrıca söz konusu eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve tasfiye hükümleri uygulanır. Nedenin ispatlanması durumunda GK 241'inci madde uygulanır.

Eksiklik/Fazlalık Yok => İşleme "Kurum İzinleri/Uygunluk Değerlendirmesi" işlem adımı ile devam edilir. Geçici depolama statüsündeki eşyalar yükümlünün talebine bağlı olarak gümrük antrepo/transit rejimine tabi tutulabilir.

- 10. Kurum (TSE, Tarım İl Müdürlüğü, DTS, Veterinerlik, Zirai Karantina, İl Sağlık Müdürlüğü, İTKİB vb.) İzinleri/Uygunluk Değerlendirmesi:** Eşyanın cins, nevi ve niteliğine göre tek pencere e-belge sistemi kapsamına alınmış kurumlar için yükümlüsünce yapılan belge başvurularının değerlendirilmesi neticesinde sistem tarafından uygunluk yazısı/izin belgesi karşılığında bir referans numarası üretilir. Beyannamenin 44 no.lu hanesine beyan edilen bu referans numarası gümrük idaresi tarafından kontrol edilerek gerektiği durumlarda sistem üzerinden sorgulanması mümkün bulunmaktadır.

Tek pencere sistemine dahil olmayan kurumlardan alınması gereken izin/uygunluk belgesi yükümlü tarafından alınır.

Kurumlarca numune alınması gereken eşyada yükümlüsünce muayene talep formu ile işletmeye başvurulur. İşletmece, numune alınması için eşya hazırlanır.

Kurum yetkilisi, yükümlü ve işletme yetkilisinin birlikte düzenlediği tutanak ile numune alınır ve kurumca gerekli kontroller yapılır.

11. TCGB Tescili

11.1. TCGB Tescili (YYS Hariç): Geçici depolama yeri/antrepoda bulunan eşya için doğrudan temsilci (yükümlü) ya da dolaylı temsilci (gümrük müşaviri) tarafından EDİ veya BİLGE sistemi kullanılmak sureti ile sistem üzerinden beyanname oluşturularak tescil sayı ve tarihi belirlenir.

11.2. TCGB Tescili (YYS): YYS sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra sistem tarafından "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin işleme, "Gümrük Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam edilir.

- 12. TCGB Kabulü:** Yükümlü tarafından tescil edilerek sunulan gümrük beyannamesi ve eklerinin kabul memurunca BİLGE sistemindeki bilgiler ile kontrol edilerek kabulü ve onaylanması sonrasında, risk profilleri ve risk analizleri birimleri vasıtasıyla beyanname üzerinden mali amaçlı olarak yapılan risk analizi sonucunda sistem tarafından hat kriteri ve muayene memuru belirlenir.

- 13. Muayene ve Tespit İşlemi:** Muayene ve tespit işlemleri sarı, kırmızı, mavi ve yeşil hat kriterlerine göre yapılmaktadır.

13.1. Sarı Hat: Beyanname eki belgeler ile BİLGE sistemindeki bilgilerin (GTİP, rejim, kıymet, miktar, yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlemler, menşe, tahakkuk vb.) uygunluğu halinde muayene memurunca BİLGE sisteminde bloke kaldırılarak işlem tamamlanır. Bu aşamada gerek görülmesi halinde, beyanın doğruluğunu destekleyici bilgi ve belge talep edilir.

Muayene memurunca yapılan belge kontrolü neticesinde beyanname ve eki belgeler arasında ciddi bir farklılık tespit edilir ve muayenenin yapılması gerekli görülür ise idare amirinin onayı ile kırmızı

hat kriterine göre işlem yapılmak üzere eşya muayeneye yönlendirilir.

Beyana Uygun => İşleme “Gümrük Vergilerinin Ödenmesi” işlem adımı ile devam edilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektirmiyor => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ithalat vergileri talep edilir. Ayrıca yine tespitin niteliğine göre adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektiriyor => Kırmızı hattan devam eder.

13.2. Kırmızı Hat: Muayene işlemi tam veya kısmi muayene yöntemleriyle gerçekleştirilir. Bu aşamada muayene memurunca gerek görülmesi halinde beyanın doğruluğunu destekleyici ek bilgi ve belge ya da eşyanın tahlil edilmesi talep edilebilir. Muayene/tahlil veya X-Ray taraması sonucu eşyanın beyana uygunluğu halinde muayene ve tespit işlemi tamamlanır.

Beyana Uygun => İşleme “Gümrük Vergilerinin Ödenmesi” işlem adımı ile devam edilir.

Beyana Aykırı => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ithalat vergileri tahakkuk ettirilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

13.3. Mavi Hat: Bakanlıkça belirlenen OKSB sahibi yükümlülere tanınan kolaylıktır. İthalatta, eşyanın tesliminden önce belge kontrolüne veya muayeneye tabi tutulmadığı hattır. Mavi hatta işlem gören ithalat beyannamesinin belge kontrolü ve gerekli görülmesi durumunda muayenesi Bakanlıkça belirlenen hallerde eşyanın tesliminden sonra yapılır.

OKSB sahibi firmalarca gümrüğe sunularak mavi hat kriterinde işlem gören beyannamelere ilişkin gümrük vergileri ödenen eşya yükümlüsüne teslim edilerek beyanname ertelenmiş kontrol aşamasına gelir. Ertelenmiş kontrol sonucunda tespitin niteliğine göre beyana aykırılık varsa alınması gereken ithalat vergileri tahakkuk ettirilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

13.4. Yeşil Hat: YYS sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde “Hat Bildir” seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, “Gümrük Vergilerinin Ödenmesi” işlem adımı ile devam edilir.

14. Gümrük Vergilerinin Ödenmesi: İnternet bankacılığı üzerinden EFT yoluyla ya da gümrük saymanlık vizesine Gümkart yoluyla ödenir.

15. İkinci Muayene: Gerekli görüldüğü takdirde kontrol amacıyla Bakanlık müfettişleri ve gümrük idare amirleri muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış ve henüz gümrük gözetimi sona ermemiş eşyanın ikinci muayenesini her zaman yapabilirler.

16. Eşyanın Gümrük Gözetiminden Çıkararak Yükümlüsüne Teslimi: Kapanmış statüye gelen beyanname muhteviyatı eşya yükümlüsüne teslim edilir.

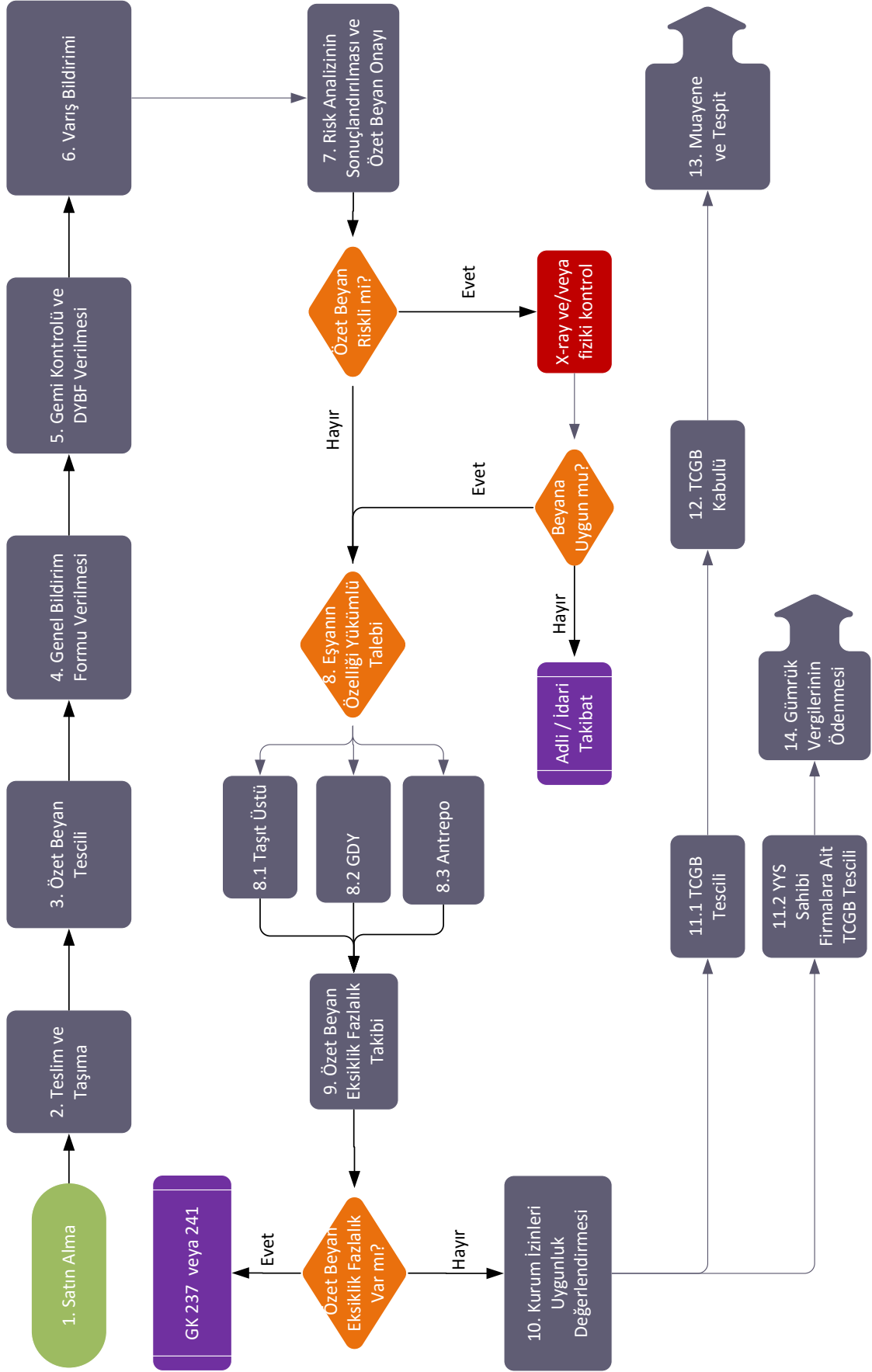
- 17. Sonradan Kontrol:** Beyan edilen bilgilerin doğruluğu ve işlemlerin usulüne uygun olarak yapıp yapılmadığı da dahil, eşyanın gümrük işlemlerine ve/veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verilerin ya da riskli kişi veya işlemlerin ilgili kişilere ait yerlerde kontrolünü kapsar.

RYKGM ve/veya bölge müdürlükleri tarafından yapılan risk değerlendirmelerine istinaden Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca ve/veya bölge müdürlüğünce yapılan denetim ve kontroller sonucundaki tespitlere göre işlem yapılır.

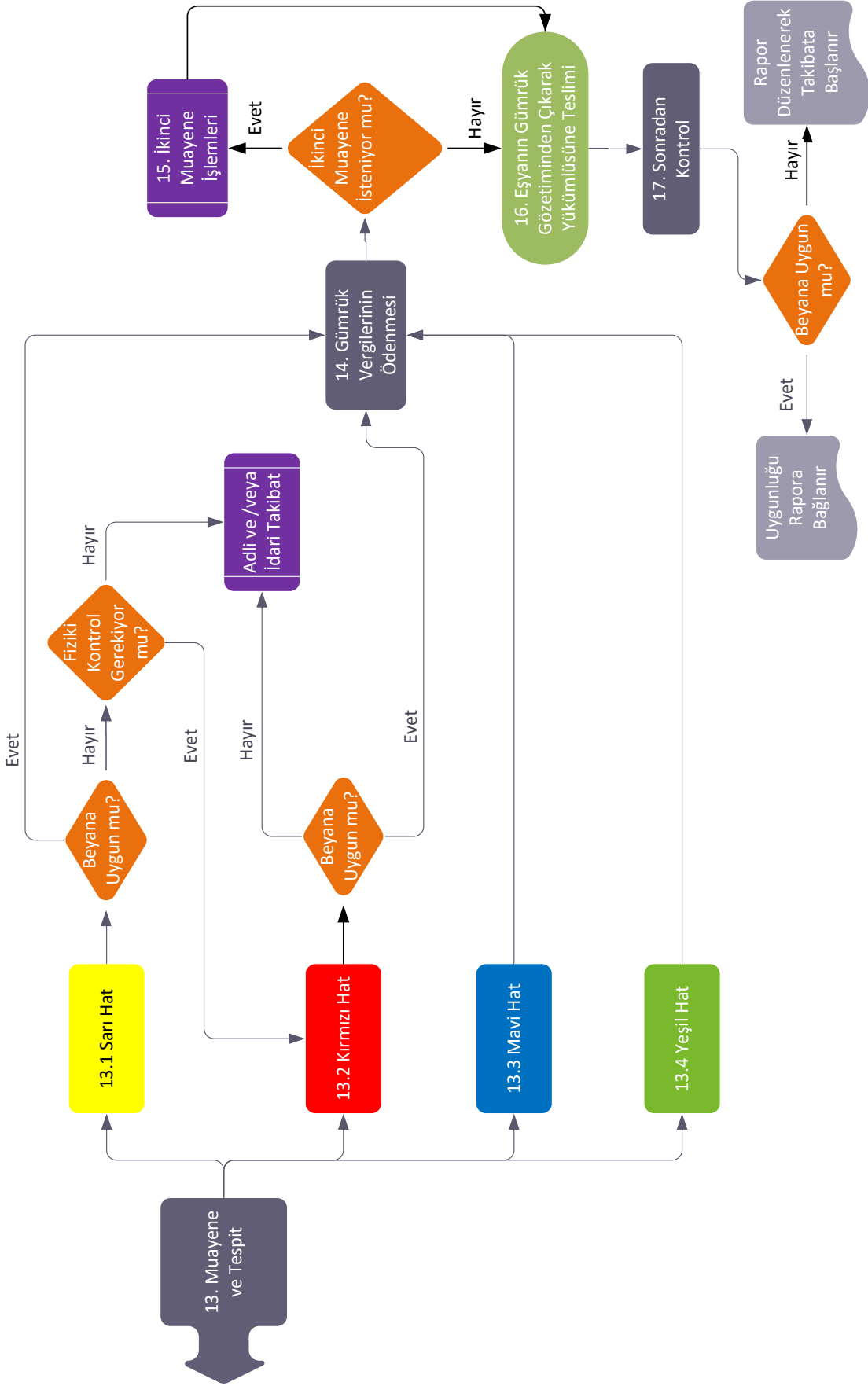
Beyana Uygun => Uygunluğu rapora bağlanır.

Beyana Aykırı => Düzenlenen rapora istinaden, tespit edilen duruma göre idari ve/veya adli takibat yapılır.

ŞEMA – 1: DENİZ YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI

ŞEMA – 1: DENİZ YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞİME İŞ AKIŞI

B. KARA YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI

1. **Satın Alma:** Alıcı ile satıcı arasında sözleşme yapılır.
2. **Teslim ve Taşıma:** Uluslararası taşıyıcıya teslim edilen eşya Türkiye gümrük bölgesine getirilir.
3. **Aracın Hudut Kapısından Türkiye'ye Girişi**

3.1. Kara Hudut Kapısından Gümrüklü Sahaya Giriş Kaydının Yapılması¹: Plaka okuma sisteminden araç bilgileri ekrana gelir. TIR karnesi, NCTS T1 ve aracın ruhsatından ekrandaki bilgiler kontrol edilir. Plaka okuma sisteminin olmadığı yerde plaka bilgileri manuel olarak girilir. TIR boş beyan edilmişse, dorse, malzeme dolapları, kabin araması yapılır.

3.2. Polis Kaydı: Pasaport, POLNET (polis bilgi sistemi)'ten okutturularak ekrana gelen bilgilerden pasaportun taşıyıcıya ait olup olmadığı, sisteme kaydedilip kaydedilmediği, şoförün genel bilgi taraması (GBT) kayıtları kontrol edilir, pasaporta mühür vurularak polis kaydı tamamlanır.

3.3. Kantar İşlemi: Ruhsat veya TIR karnesinden aracın ve dorsenin plakası, aracın kaç dingil olduğu, boş veya dolu olduğu, transit olup olmadığı işleticinin sistemine girilir. Araç tartılarak kantar fişi verilir.

3.4. Tescil - Kabul İşlemleri: Araç TIR karnesi ile gelmişse; TIR karnesinin ekleri manuel olarak kontrol edilerek, TIR takip sistemine veri girişi yapılır. TIR dolu gelmişse; TIR onay programına, TIR karnesi ve pasaport/plaka bilgileri girilir. Sistem işlemlerin ikmal için (sarı hat) kabul memurunu atar. Gerekli görülmesi halinde eşya/araç kırmızı hatta muayene edilmek üzere sevk edilir. Mühürlenmesi gereken araçlar gözetim memurunca mühürlenir. Kabul memuru (hudut gümrük idaresi) veya muayene memuru (RO-RO gümrük idaresi) TIR karnesini onaylayarak Volet-1'i kopartır. Sistem kırmızı hat vermişse, kabul memuru ilgili muayene memuruna eşyayı/aracı sevk eder. Araç boş gelmişse, Taşıt 2 Programı'na kayıt yapılarak muhafaza memurunca işlemler (kabin araması, mazot kontrolü vb.) ikmal edilir

Araç T2 ile gelmişse; Taşıt 2 Programı (hudut gümrük idaresi) veya Taşıt 2 Programı ve NCTS uygulaması üzerinde yer alan transit gümrük idaresi kısmından (RO-RO gümrük idaresi) aracın sınır geçişi bildirilerek işlemler tamamlanır. T1 (dahili transit) işlemi yapılmak istenirse özet beyan kabul işlemi yapılarak, muayene memuruna sevk edilir.

Form 302 veya ATA karnesi ile gelmişse; kabul memurunca tescil, müdür yardımcısınca havale, muayene memurunca muayene işlemleri manuel olarak ikmal edilir.

Bu işlemler esnasında mazot ve kabin kontrolü muhafaza memuru tarafından yapılır. Yapılan işlemler mesai saati dışında ise, taşıyıcı vezneye uğrayarak fazla mesai ücretini veya transit geçiş ücretini yatırır. Yabancı plakalı araçlardan fazla mesai ücreti alınmaz.

¹ Tek durak uygulaması kapsamında Kapıkule Gümrük Kapısı'nda bu işlem adımı kaldırılmıştır.

3.5. Diğer Kurum İşlemleri: Türkiye'ye giriş yapan aracın taşımış olduğu bazı eşyaların özelliği gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından izin alınır. Hayvansal ve bitkisel eşya girişinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında alınması gereken izinler ön plana çıkmaktadır.

3.6. Muayene İşlemleri: Araç TIR karnesi ile gelmişse, muayene memuru; kırmızı hatta yönlendirilen aracın işlemlerini ikmal eder. Kabul memurunca TIR onay programına aracın kaydı yapılır. Gerekli görülmesi halinde muayene memuru veya kabul memurunca araç X-Ray'a sevk edilir. Mühürlenmesi gereken araçlar gözetim memuruna sevk edilip gözetim işlemlerinin tamamlanmasıyla araç çıkışa yönlendirilir.

Araç T1 ile gelmişse; hat kriterine göre işlemi yapılarak TRB çıktısı alınıp Taşıt 2 Programı'na kayıt yapılır. Taşıt, gerekirse X-Ray'a sevk edilir veya eşya, GTİP'ine göre tahlile gönderilir. Mühürlenmesi gereken araçlar gözetim memuruna sevk edilir. TRB çıktısı kabul memurunca (hudut gümrük idaresi) veya muayene memurunca (RO-RO gümrük idaresi) mühürendikten sonra araç çıkışa yönlendirilir.

Araç, ATA karnesi veya Form 302 ile gelmişse; ATA karnesinde ayniyat kontrolünü müteakip, Taşıt 2 Programına kaydı yapılır ve gerekirse gözetim memuruna sevk edilir. Gözetim işlemleri bitirilince araç çıkışa yönlendirilir.

Araç T2 ile gelmişse, Taşıt 2 Programına kayıt yapılır. Sistem X-Ray uyarısı verirse araç X-Ray'a sevk edilir. X-Ray uyarısı vermezse onay memuru kantar fişine manuel olarak muayene memuru havalesi ve taşıt kayıt numarasını girer. NCTS programından transit gümrüğü (TIR gümrük müdürlüğü) onayı verilir. Gerek görülmesi halinde bazı araçlar X-Ray'a sevk edilir. Gözetim işlemleri bitirildikten sonra, muayene memurunca kaydı yapılarak (hudut gümrük idaresi) veya Taşıt 2 programında işlem yapıldıktan sonra sistem otomatik olarak (RO-RO gümrük idaresi) aracı çıkışa yönlendirir.

3.7. TIR'ın Gümrüklü Sahadan Türkiye'ye Giriş Kaydının Yapılması: Plaka okuma sisteminden bilgiler ekrana gelir ve muhafaza memuru belgelerden (TIR karnesi, TRB, pasaport vb.) bilgilerin doğruluğunu kontrol eder. Muayene ve polis kontrolü olup olmadığına bakılır. Kara kapıları taşıt takip programına kayıt yapılır. Aracın Türkiye'ye girişine izin verilir.

4. Eşyanın Varış Gümrüğüne Sunulması: Eşyanın varış gümrük idaresine sunulması ile varış bildirimini verildiği kabul edilir.

NCTS T2 ile Sunulan Eşya: Antrepo veya geçici depolama yerine alınacak/taşıt üstü işleme tabi tutulacak eşya için YGM/gözetim memuru tarafından NCTS sisteminde eşyanın geldiğine dair giriş yapılır.

TIR Karnesi (Volet 2) ile Sunulan Eşya: Eşyanın varış gümrük idaresine sunulmasını müteakip TIR takip programındaki bilgiler ile TIR karnesindeki bilgiler kontrol edilir. Uygunluğu halinde kabul memurunca BİLGE sistemi üzerinde özet beyan oluşturulur. Yapılan risk analizi sonucunda, X-Ray veya kırmızı hatta işlem görmesi gerekenler X-Ray veya kırmızı hatta yönlendirilir.

Yükümlünün talebi ve eşyanın özelliğine göre NCTS/TIR Karnesi ile gümrüğe sunulan eşya, taşıt üstü işleme tabi tutulabilecek eşya hariç, antrepo veya geçici depolama yerine alınır.

4.1. Eşyanın Antrepoya Alınması: Eşya antrepo rejimine tabi tutulmak üzere yükümlüsünce antrepo beyannamesi tescil edilir. Yükümlüsünce gümrüğe sunulan beyanname ve eki belgeler BİLGE sistemindeki kayıtlı bilgilerle kontrol edilerek uygunluğu halinde kabul memurunca teslim alınır. Sistem tarafından hat kriteri ve muayene memuru belirlenir.

Eşyanın antrepoya YGM/antrepo memuru gözetiminde teslim edilmesini müteakip, YGM, antrepo işleticisi ve gerektiğinde taşıyıcı tarafından düzenlenen sayım tutanağı ile birlikte işlemler sonlandırılır.

4.2. Eşyanın Taşıt Üstü İşlemi: Eşyanın varış gümrük idaresine sunulmasını müteakip TIR takip programındaki bilgiler ile TIR karnesindeki bilgiler kontrol edilir. Kabul memurunca BİLGE sistemi üzerinde özet beyan oluşturularak hat kriteri ve muayene memuru belirlenir. Belirlenen hat kriterine göre sarı hat ise belge kontrolü, kırmızı hat ise muayene ve belge kontrolü işlemleri yapılarak işlemler sonlandırılır.

4.3. Eşyanın Geçici Depolama Yerine Alınma İşlemi: İşletmece teslim alınacak eşyaya ait özet beyan, varsa rezerv tutanağı ile karşılaştırılarak boşaltma listesi düzenlenir. Eksiklik veya fazlalık varsa geçici depolama yeri memuru ile işletmecii kuruluş yetkilisi eksiklik fazlalık tutanağı düzenler.

5. Özet Beyan Eksiklik/Fazlalığı: Özet beyanı veren kişi tarafından eksiklik veya fazlalığın neden kaynaklandığının, yirmi günlük (NCTS) veya üç aylık (TIR karnesi) takibat süresi içinde, eşyanın yüklendiği liman yetkilileri, çıkış acenteleri ve taşımacı kuruluş kamu kuruluşu ise bu kuruluştan alınan ve eşyanın yüklendiği limandaki en büyük mülki idare amirince, gümrük idaresince, ticaret ve sanayi odalarınca veya liman başkanlığınca onaylanmış belgelerle ispatı gerekir.

Eksiklik Var => Eksikliğin nedeninin ispatlanamaması durumunda GK 237'nci madde, ispatlanması durumunda ise GK 241'inci madde uygulanır.

Fazlalık Var => Fazlalığın nedeninin ispatlanamaması durumunda GK 237'nci madde uygulanır. Ayrıca söz konusu eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve tasfiye hükümleri uygulanır. Nedenin ispatlanması durumunda GK 241'inci madde uygulanır.

Eksiklik/Fazlalık Yok => İşleme "Kurum İzinleri/Uygunluk Değerlendirmesi" işlem adımı ile devam edilir.

6. Kurum (TSE, Tarım İl Müdürlüğü, DTS, Veterinerlik, Zirai Karantina, İl Sağlık Müdürlüğü, İTKİB vb.) İzinleri/Uygunluk Değerlendirmesi: Eşyanın cins, nevi ve niteliğine göre tek pencere e-belge sistemi kapsamına alınmış kurumlar için yükümlüsünce yapılan belge başvurularının değerlendirilmesi neticesinde sistem tarafından uygunluk yazısı/izin belgesi karşılığında bir referans numarası üretilir. Beyannamenin 44 no.lu hanesine beyan edilen bu referans numarası

gümrük idaresi tarafından kontrol edilerek gerektiği durumlarda sistem üzerinden sorgulanması mümkün bulunmaktadır.

7. TCGB Tescili

7.1. TCGB Tescili (YYs Hariç): Geçici depolama yeri/antrepoda bulunan eşya için doğrudan temsilci (yükümlü) ya da dolaylı temsilci (gümrük müşaviri) tarafından EDİ veya BİLGE sistemi kullanılmak sureti ile sistem üzerinden beyanname oluşturularak tescil sayı ve tarihi belirlenir.

7.2. TCGB Tescili (YYs): YYs sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra sistem tarafından "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin işleme "Gümrük Vergilerinin Ödenmesi" ile devam edilir.

8. TCGB Kabulü: Yükümlü tarafından tescil edilerek sunulan gümrük beyannamesi ve eklerinin kabul memurunca BİLGE sistemindeki bilgiler ile kontrol edilerek kabulü ve onaylanması sonrasında, risk profilleri ve risk analizleri birimleri vasıtasıyla beyanname üzerinden mali amaçlı olarak yapılan risk analizi sonucunda sistem tarafından hat kriteri ve muayene memuru belirlenir.

9. Muayene ve Tespit İşlemi: Muayene ve tespit işlemleri sarı, kırmızı, mavi ve yeşil hat kriterlerine göre yapılmaktadır.

9.1. Sarı Hat: Beyanname eki belgeler ile BİLGE sistemindeki bilgilerin (GTİP, rejim, kıymet, miktar, yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlemler, menşe, tahakkuk vb.) uygunluğu halinde, muayene memurunca BİLGE sisteminde bloke kaldırılarak işlem tamamlanmış olur. Bu aşamada gerek görülmesi halinde beyanın doğruluğunu destekleyici bilgi ve belge talep edilebilir.

Muayene memurunca yapılan belge kontrolü neticesinde beyanname ve eki belgeler arasında ciddi bir farklılık tespit edilir ve muayenenin yapılması gerekli görülür ise idare amirinin onayı ile kırmızı hat kriterine göre işlem yapılmak üzere eşya muayeneye yönlendirilir.

Beyana Uygun => İşleme "Gümrük Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam edilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektirmiyor => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken gümrük vergileri talep edilir. Ayrıca yine tespitinin niteliğine göre adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektiriyor => Kırmızı hattan devam eder.

9.2. Kırmızı Hat: Muayene işlemi tam veya kısmi muayene yöntemiyle gerçekleştirilir. Bu aşamada muayene memurunca gerek görülmesi halinde beyanın doğruluğunu destekleyici ek bilgi ve belge ya da eşyanın tahlil edilmesi talep edilebilir. Muayene/tahlil veya X-Ray taraması sonucu eşyanın beyana uygunluğu halinde muayene ve tespit işlemi tamamlanır.

Beyana Uygun => İşleme “Gümrük Vergilerinin Ödenmesi” işlem adımı ile devam edilir.

Beyana Aykırı=> Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ithalat vergileri tahakkuk ettirilerek yükümlüsünden istenilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

9.3. Mavi Hat: Bakanlıkça belirlenen OKSB sahibi yükümlülere tanınan kolaylıktır. İthalatta, eşyanın tesliminden önce belge kontrolüne veya muayeneye tabi tutulmadığı hattır. Mavi hatta işlem gören ithalat beyannamesinin belge kontrolü ve gerekli görülmesi durumunda muayenesi Bakanlıkça belirlenen hallerde eşyanın tesliminden sonra yapılır.

OKSB sahibi firmalarca gümrüğe sunularak mavi hat kriterinde işlem gören beyannelere ilişkin gümrük vergileri ödenen eşya yükümlüsüne teslim edilerek beyanname ertelenmiş kontrol aşamasına gelir. Ertelenmiş kontrol sonucunda tespitinin niteliğine göre beyana aykırılık varsa alınması gereken gümrük vergileri tahakkuk ettirilerek yükümlüsünden istenilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

9.4. Yeşil Hat: YYS sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde “Hat Bildir” seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, “Gümrük Vergilerinin Ödenmesi” işlem adımı ile devam edilir.

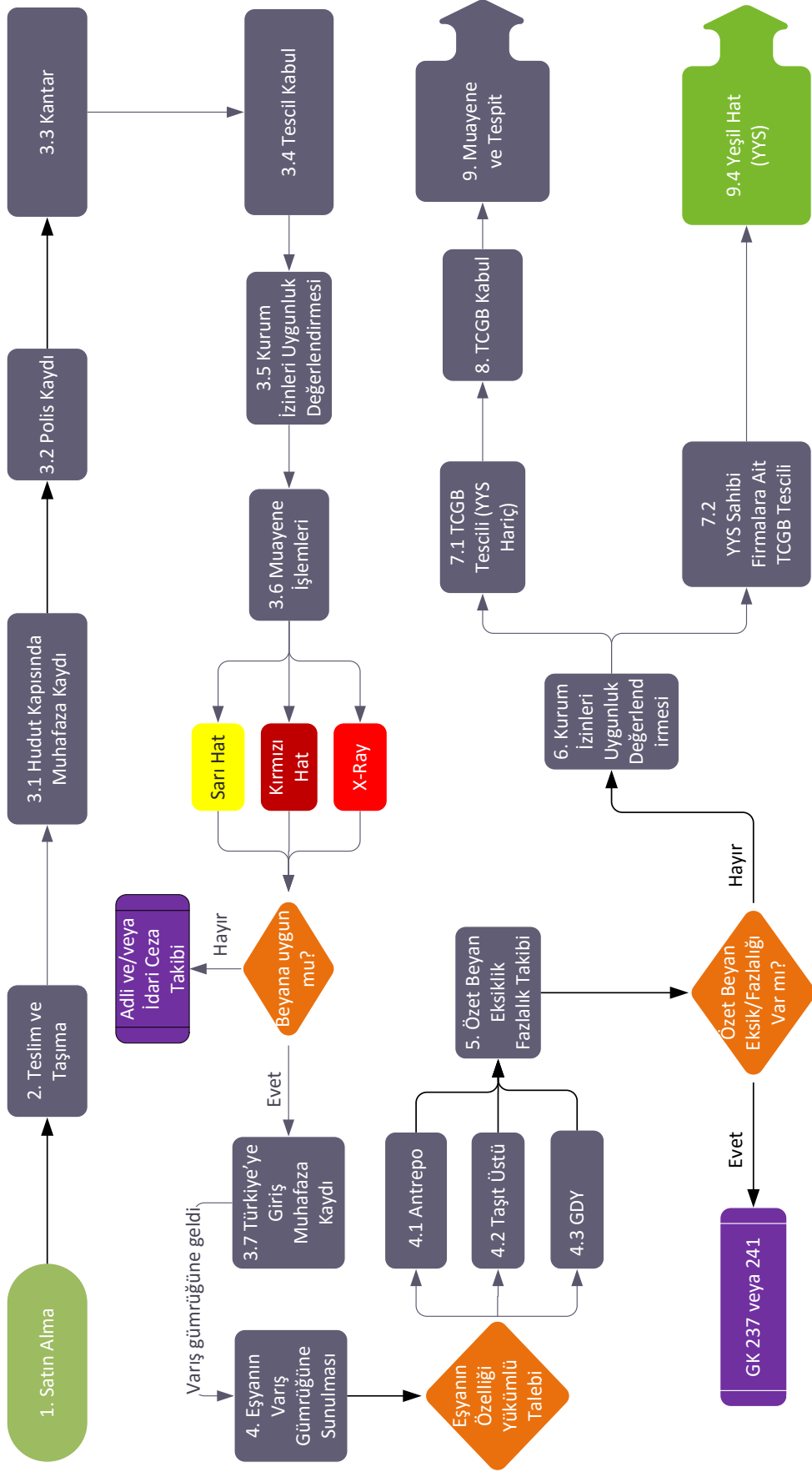
- 10. Gümrük Vergilerinin Ödenmesi:** İnternet bankacılığı üzerinden EFT yoluyla ya da gümrük saymanlık veznesine Gümkart yoluyla ödenir.
- 11. İkinci Muayene:** Gerekli görüldüğü takdirde kontrol amacıyla Bakanlık müfettişleri ve gümrük idare amirleri muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış ve henüz gümrük gözetimi sona ermemiş eşyanın ikinci muayenesini her zaman yapabilirler.
- 12. Eşyanın Gümrük Gözetiminden Çıkararak Yükümlüsüne Teslimi:** Kapanmış statüye gelen beyanname muhteviyatı eşya yükümlüsüne teslim edilir.
- 13. Sonradan Kontrol:** Beyan edilen bilgilerin doğruluğu ve işlemlerin usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı da dahil, eşyanın gümrük işlemlerine ve/veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verilerin ya da riskli kişi veya işlemlerin ilgili kişilere ait yerlerde kontrolünü kapsar.

RYKGM ve/veya bölge müdürlükleri tarafından yapılan risk değerlendirmelerine istinaden Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca ve/veya bölge müdürlüğünce yapılan denetim ve kontroller sonucundaki tespitlere göre işlem yapılır.

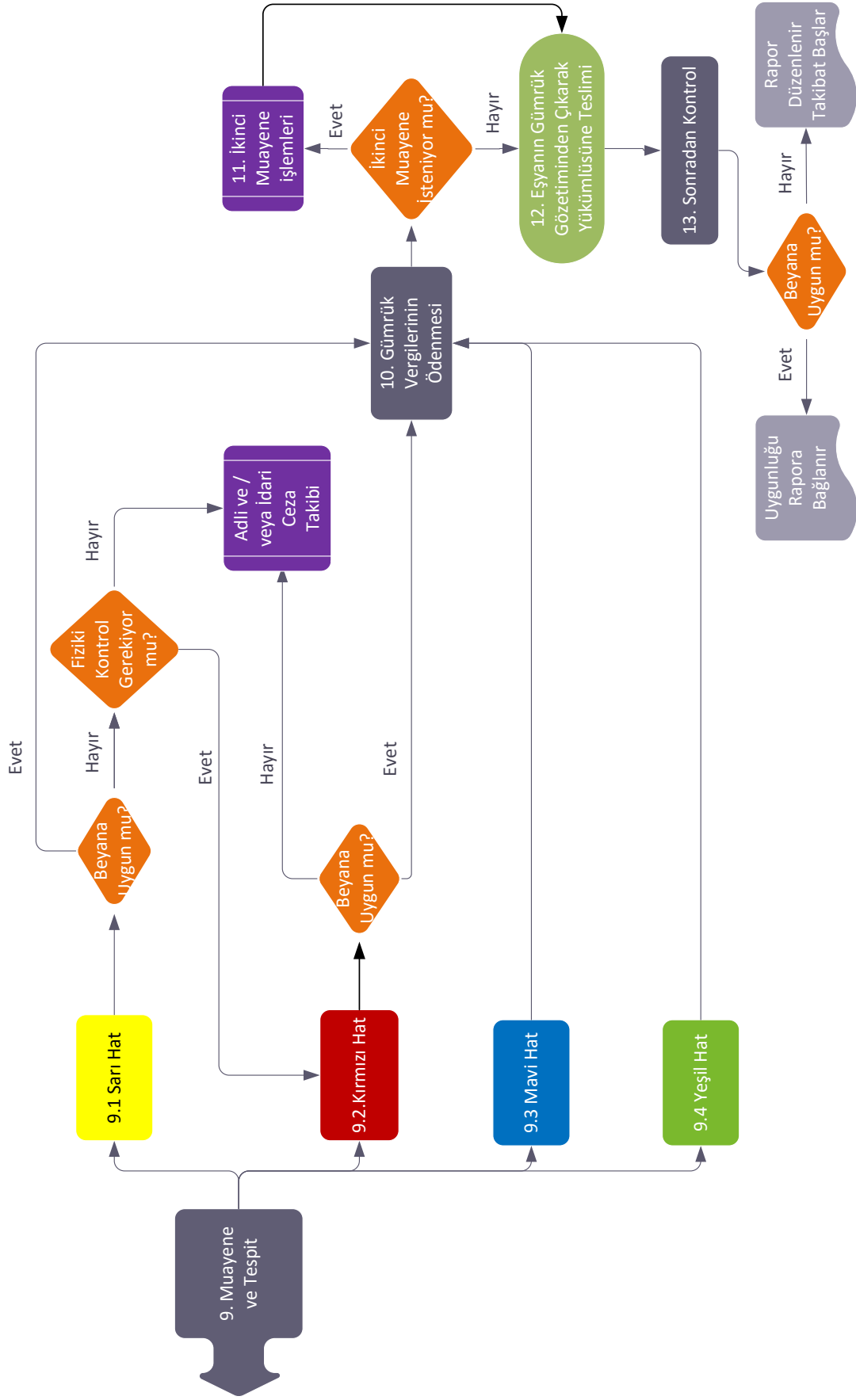
Beyana Uygun => Uygunluğu rapora bağlanır.

Beyana Aykırı => Düzenlenen rapora istinaden, tespit edilen duruma göre idari ve/veya adli takibat yapılır.

ŞEMA – 2: KARA YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI

ŞEMA – 2: KARA YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI

C. HAVA YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI

1. **Satın alma:** Alıcı ile satıcı arasında sözleşme yapılır.
2. **Teslim ve Taşıma:** Uluslararası taşıyıcıya teslim edilen eşya Türkiye gümrük bölgesine getirilir.
3. **Hava Yolu Beyan Formu Verilmesi:** Yabancı hava limanlardan Türkiye gümrük bölgesine gelen hava taşıtlarının işleticisi veya temsilcisi tarafından eşyanın boşaltılacağı gümrük idaresine taşıma aracının varışı havayolu beyan formu doldurularak bildirilir. Beyan formu ile ekindeki yükleme veya taşıma belgeleri, mürettebat, eşya listesi ile kumanya ve yakıt listeleri gibi belgeler görevli personelce kontrol edilir.
4. **Hava Taşıtının Kontrolü:** Evrak kontrolü neticesinde çelişki olması veya ihbar ya da şüphe halinde hava taşıtı ayrıca kontrol edilir.
5. **Özet Beyan ve Varış Bildirimi:** Uluslararası taşıyıcı tarafından; kısa mesafeli uçuşlarda en geç uçağın havalandığı ana kadar, uzun mesafeli uçuşlarda, Türkiye gümrük bölgesinde ilk havalimanına inilmesinden en az dört saat önce özet beyan verilir.

Türkiye gümrük bölgesine girilirken kullanılan taşıma aracının işleticisi veya temsilcisi, eşyanın boşaltılacağı gümrük idaresine ulaştığında taşıma aracının varışını bildirir. Varış bildirimi, veri işleme tekniği yoluyla verilir ve boşaltılacak eşya için düzenlenen özet beyanların tespiti için gereken bilgi leri içerir.

6. **Risk Analizlerinin Sonuçlandırılması ve Özet Beyan Onayı:** Elektronik ortamda tescil edilen özet beyan ve muhteviyatı taşıma senedi üzerinden, RYKGM ve bölge müdürlüğü tarafından emniyet ve güvenlik amaçlı risk analizi yapılır. Kabul memurunca, özet beyan, varış bildirimi, hava yolu beyan formu ve orijinal manifesto kağıt ve elektronik ortamda kontrol edilerek, varış bildirimi onayını müteakip, BİLGE sisteminde özet beyan onaylanır.

Risksiz => İşleme devam edilir.

Riskli => Taşıma senetleri emniyet ve güvenlik açısından kontrol edilmek üzere X-Ray ve/veya fizikikontrolle yönlendirilir. Ayrıca mali açıdan kontrol edilmesi gereken unsurların varlığının tespiti halinde detaylı beyan aşamasında kırmızı hat kriterine göre işlem görür.

7. **Eşyanın Geçici Depolama Yerine/Antrepoya Alınması veya Taşıt Üstü İşlem Görmesi**

7.1. Eşyanın Geçici Depolama Yerine Alınması: Boşaltmaya yetkili hava aracının sahibi, pilot veya acentenin yetkili personeli ile geçici depolama yeri işletmesinin personeli tarafından eşyanın gümrük memurunun nezaretinde boşaltılmasını müteakip yirmi dört saat içinde boşaltma listesi düzenlenip gümrük memuru ile geçici depolama yeri işletme personeli tarafından imzalanarak gümrük idaresine ibraz edilir.

Gümrük idaresine ibraz edilen boşaltma listesindeki eşya, taşıma senedi bazında geçici depolama yeri memuru tarafından BİLGE sisteminde onay verilerek geçici depolama yerine alınır.

7.2. Eşyanın Antrepoya Alınması: Eşyalar antrepo rejimine tabi tutulmak üzere yükümlüsünce antrepo beyannamesi tescil edilir. Yükümlüsünce gümrüğe sunulan beyanname ve eki belgeler BİLGE sistemindeki bilgilerle kontrol edilerek uygunluğu halinde, kabul memurunca teslim alınır. Sistem tarafından hat kriteri ve muayene memuru belirlenir.

Sistem tarafından belirlenen hat kriterine göre mavi/yeşil hat olması halinde eşya antrepoya alınır, sarı hat ise belge kontrolü, kırmızı hat ise muayene ve belge kontrolü işlemleri yapılır. Eşyanın antrepoya YGM/antrepo memuru gözetiminde teslim edilmesini müteakip, YGM, antrepo işleticisi ve gerektiğinde taşıyıcı tarafından düzenlenen sayım tutanağı ile birlikte işlemler sonlandırılır.

7.3. Eşyanın Taşıt Üstü İşlemi: Eşyanın giriş gümrük idaresine sunulmasını müteakip basitleştirilmiş usul uygulanarak eşya (özellik arz eden) taşıt üzerinde iken özet beyan bilgilerine istinaden detaylı beyan açılır, eşyanın vergileri teminata bağlanır, sistem tarafından belirlenen hat kriterine göre sarı hat ise belge kontrolü, kırmızı hat ise muayene ve belge kontrolü işlemleri yapılarak eşya teslim edilir.

8. Özet Beyan Eksikliği/Fazlalığı: Özet beyanı veren kişi tarafından eksiklik veya fazlalığın neden kaynaklandığının, üç aylık takibat süresi içinde, eşyanın yüklendiği havalimanı yetkilisi, çıkış acentesi ve taşımacı kuruluş kamu kuruluşu ise bu kuruluştan alınan ve eşyanın yüklendiği havalimanındaki en büyük mülki idare amirince, gümrük idaresince, ticaret ve sanayi odalarınca veya havalimanı başkanlığınca onaylanmış belgelerle ispat edilmesi gerekir.

Eksiklik Var => Eksikliğin nedeninin ispatlanamaması durumunda GK 237'nci madde, ispatlanması durumunda GK 241'inci madde uygulanır.

Fazlalık Var => Fazlalığın nedeninin ispatlanamaması durumunda GK 237'nci madde uygulanır. Ayrıca söz konusu eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve tasfiye hükümleri uygulanır. Nedenin ispatlanması durumunda GK 241'inci madde uygulanır.

Eksiklik/Fazlalık Yok => İşleme "Kurum İzinleri/Uygunluk Değerlendirmesi" işlem adımı ile devam edilir.

Geçici depolama statüsündeki eşyalar yükümlünün talebine bağlı olarak gümrük antrepo/transit rejimine tabi tutulabilir.

9. Kurum (TSE, Tarım İl Müdürlüğü, DTS, Veterinerlik, Zirai Karantina, İl Sağlık Müdürlüğü, İTKİB vb.) İzinleri/Uygunluk Değerlendirmesi: Eşyanın cins, nevi ve niteliğine göre tek pencere e-belge sistemi kapsamına alınmış kurumlar için yükümlüsünce yapılan belge başvurularının değerlendirilmesi neticesinde sistem tarafından uygunluk yazısı/izin belgesi karşılığında bir referans numarası üretilir. Beyannamenin 44 no.lu hanesine beyan edilen bu referans numarası

gümrük idaresi tarafından kontrol edilerek gerektiği durumlarda sistem üzerinden sorgulanması mümkün bulunmaktadır.

Tek pencere sistemine dahil olmayan kurumlardan temin edilmesi gereken izin/uygunluk belgesi yükümlü tarafından alınır.

Kurumlarca numune alınması gereken eşyada yükümlüsünce muayene talep formu ile işletmeye başvurulur. İşletmece, numune alınması için eşya hazırlanır.

Kurum yetkilisi, yükümlü ve işletme yetkilisinin birlikte düzenlediği tutanak ile numune alınır ve kurumca gerekli kontroller yapılır.

10. TCGB Tescili

10.1. TCGB Tescili (YYH Hariç): Geçici depolama yeri/antrepoda bulunan eşya için doğrudan temsilci (yükümlü) ya da dolaylı temsilci (gümrük müşaviri) tarafından EDİ veya BİLGE sistemi kullanılmak sureti ile sistem üzerinden beyanname oluşturularak tescil sayı ve tarihi belirlenir.

10.2. TCGB Tescili (YYH): YYH sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra sistem tarafından "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin işleme "Gümrük Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam edilir.

11. TCGB Kabulü: Yükümlü tarafından tescil edilerek sunulan gümrük beyannamesi ve eklerinin kabul memurunca BİLGE sistemindeki bilgiler ile kontrol edilerek kabulü ve onaylanması sonrasında, risk profilleri ve risk analizleri birimleri vasıtasıyla beyanname üzerinden mali amaçlı olarak yapılan risk analizi sonucunda sistem tarafından hat kriteri ve muayene memuru belirlenir.

12. Muayene ve Tespit İşlemi: Muayene ve tespit işlemleri sarı, kırmızı, mavi ve yeşil hat kriterlerine göre yapılmaktadır.

12.1. Sarı Hat: Beyanname eki belgeler ile BİLGE sistemindeki bilgilerin (GTİP, rejim, kıymet, miktar, yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlemler, menşe, tahakkuk vb.) uygunluğu halinde muayene memurunca BİLGE sisteminde bloke kaldırılarak işlem tamamlanmış olur. Bu aşamada gerek görülmesi halinde beyanın doğruluğunu destekleyici bilgi ve belge talep edilebilir.

Muayene memurunca yapılan belge kontrolü neticesinde beyanname ve eki belgeler arasında ciddi bir farklılık tespit edilir ve muayenenin yapılması gerekli görülür ise idare amirinin onayı ile kırmızı hat kriterine göre işlem yapılmak üzere eşya muayeneye yönlendirilir.

Beyana Uygun => İşleme "Gümrük Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam edilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektirmiyor => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ithalat vergileri talep edilir. Ayrıca yine tespitin niteliğine göre adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektiriyor => Kırmızı hattan devam eder.

12.2. Kırmızı Hat: Muayene işlemi tam veya kısmi muayene yöntemleriyle gerçekleştirilir. Bu aşamada muayene memurunca gerek görülmesi halinde beyanın doğruluğunu destekleyici ek bilgi ve belge ya da eşyanın tahlil edilmesi talep edilebilir. Muayene/tahlil veya X-Ray taraması sonucu eşyanın beyana uygunluğu halinde muayene ve tespit işlemi tamamlanır.

Beyana Uygun => İşleme "Gümrük Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam edilir.

Beyana Aykırı => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ithalat vergileri tahakkuk ettirilerek yükümlüsünden istenilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

12.3. Mavi Hat: İthalatta, eşyanın tesliminden önce belge kontrolüne veya muayeneye tabi tutulmadığı hattır. Bakanlıkça belirlenen OKSB sahibi yükümlülere tanınan kolaylıktır. Mavi hatta işlem gören ithalat beyannamesinin belge kontrolü ve gerekli görülmesi durumunda muayenesi Bakanlıkça belirlenen hallerde eşyanın tesliminden sonra yapılır.

OKSB sahibi firmalarca gümrüğe sunularak mavi hat kriterinde işlem gören beyannamelere ilişkin gümrük vergileri ödenen eşyanın yükümlüsüne teslim edilmesini müteakip beyanname ertelenmiş kontrol aşamasına gelir. Ertelenmiş kontrol sonucunda tespitinin niteliğine göre beyana aykırılık varsa alınması gereken ithalat vergileri tahakkuk ettirilerek yükümlüsünden istenilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

12.4. Yeşil Hat: YYS sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, "Gümrük Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam edilir.

- 13. Gümrük Vergilerinin Ödenmesi:** İnternet bankacılığı üzerinden EFT yoluyla ya da gümrük saymanlık veznesine Gümkart yoluyla ödenir.
- 14. İkinci Muayene:** Gerekli görüldüğü takdirde kontrol amacıyla Bakanlık müfettişleri ve gümrük idare amirleri muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış ve henüz gümrük gözetimi sona ermemiş eşyanın ikinci muayenesini her zaman yapabilirler.
- 15. Eşyanın Gümrük Gözetiminden Çıkararak Yükümlüsüne Teslimi:** Kapanmış statüye gelen beyanname muhteviyatı eşyalar yükümlüsüne teslim edilir.
- 16. Sonradan Kontrol:** Beyan edilen bilgilerin doğruluğu ve işlemlerin usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı da dahil, eşyanın gümrük işlemlerine ve/veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verilerin ya da riskli kişi veya işlemlerin ilgili kişilere ait yerlerde kontrolünü kapsar.

RYKGM ve/veya bölge müdürlükleri tarafından yapılan risk değerlendirmelerine istinaden Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca ve/veya bölge müdürlüğünce yapılan denetim ve kontroller

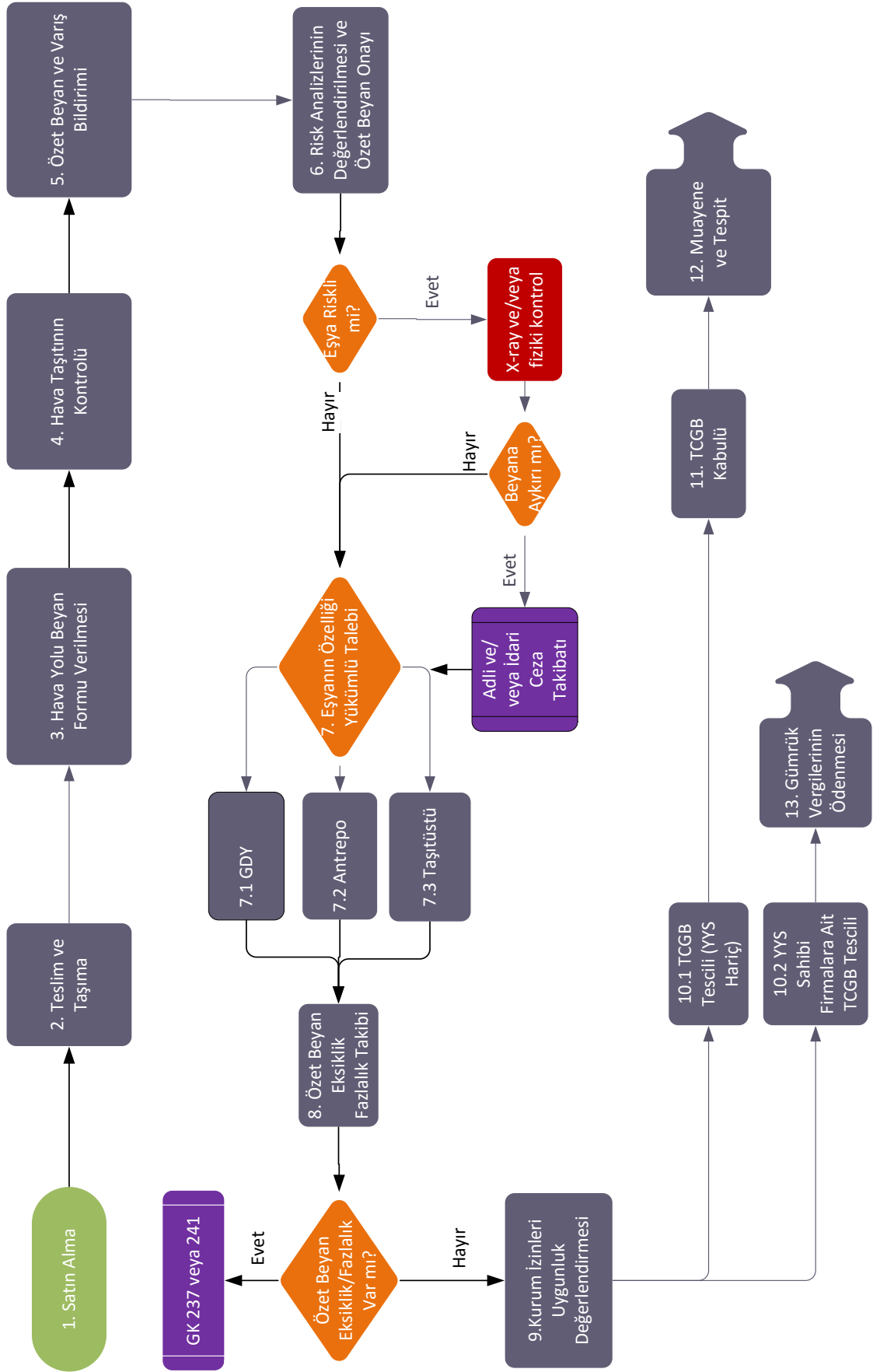

sonucundaki tespitlere göre işlem yapılır.

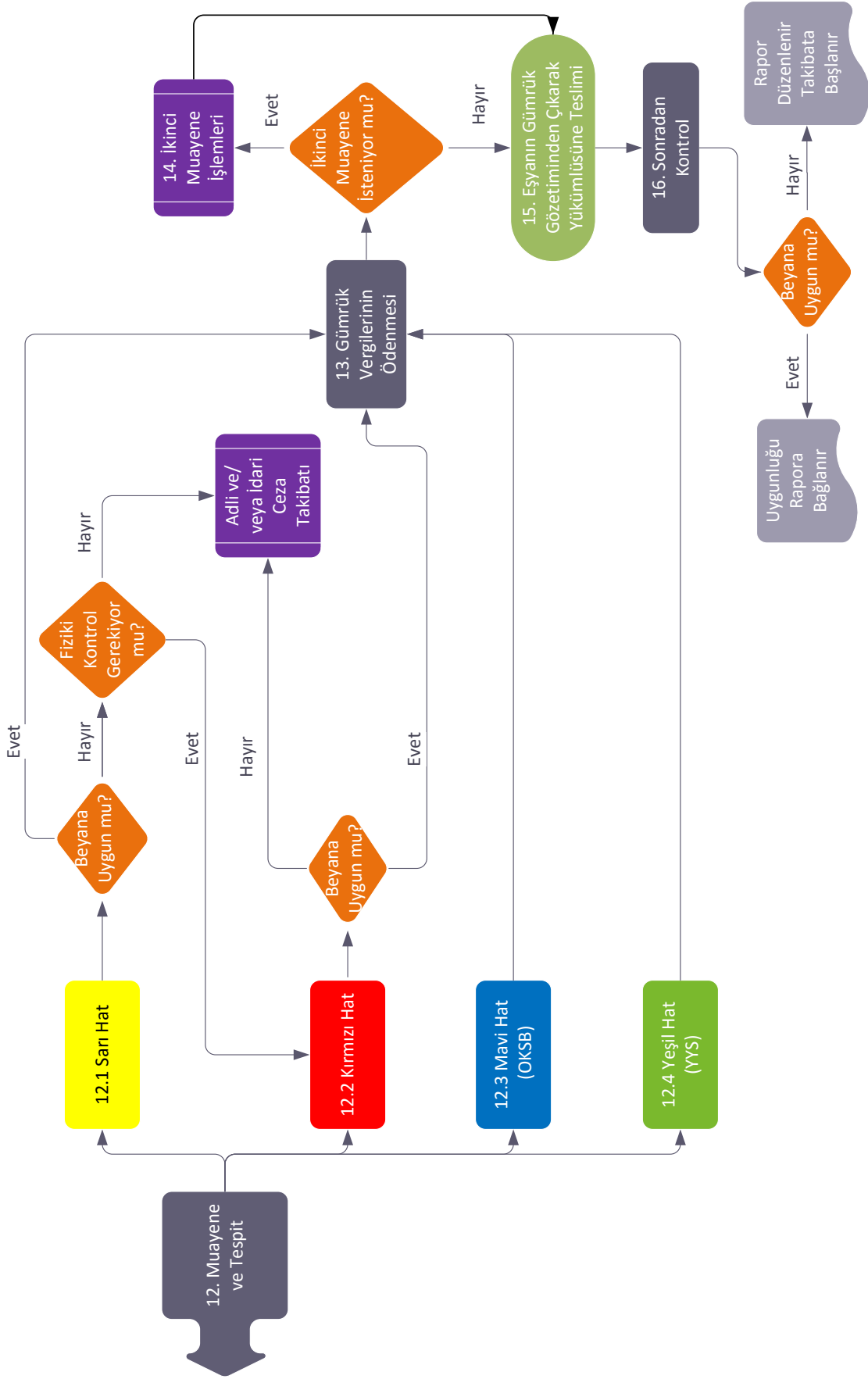
Beyana Uygun => Uygunluğu rapora bağlanır.

Beyana Aykırı => Düzenlenen rapora istinaden, tespit edilen duruma göre idari ve/veya adli takibat yapılır.

ŞEMA – 3: HAVA YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI

ŞEMA – 3: HAVA YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI

D. DEMİR YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI²

1. **Satın alma:** Alıcı ile satıcı arasında sözleşme yapılır.
2. **Teslim ve Taşıma:** Taşıyıcıya teslim edilen eşya CIM veya CIV uluslararası taşıma belgesi eşliğinde Türkiye gümrük bölgesine getirilir.
3. **Özet Beyan Verilmesi:** Özet beyan giriş gümrük idaresine varılmasından en az 2 saat önce verilir.
4. **Variş Bildirimi:** Eşyanın giriş gümrük idaresine sunulması ile variş bildiriminin verildiği kabul edilir.
5. **Taşıtın Kontrolü:** Trenler yurda girişte gümrük idaresi bulunan ilk istasyonda kontrol edilir. Yükleme ve taşıma belgeleri ile yolcu ve personel listesi gümrük idaresine verilir.
6. **Eşyanın Gümrüğe Sunulması:** Yükümlünün talebi ve eşyanın özelliğine göre gümrüğe sunulan eşya taşıt üstü işleme tabi tutulabilecek eşya hariç antrepo veya geçici depolama yerine alınır. Özet beyan ile boşaltma listesi karşılaştırılır. Varsa eksiklik veya fazlalık takibatı TCDD idaresi nezdinde yapılır.

6.1. Eşyanın Antrepoya Alınması: Eşya gümrük antrepo rejimine tabi tutulmak üzere yükümlüsünce antrepo beyannamesi tescil edilir. Yükümlüsünce gümrüğe sunulan beyanname ve eki belgeler BİLGE sistemindeki bilgilerle kontrol edilerek uygunluğu halinde kabul memurunca teslim alınır. Sistem tarafından hat kriteri ve muayene memuru belirlenir.

Eşyanın antrepoya YGM/antrepo memuru gözetiminde teslim edilmesini müteakip, YGM, antrepo işleticisi ve gerektiğinde taşıyıcı tarafından düzenlenen sayım tutanağı ile birlikte işlem sonlandırılır.

6.2. Eşyanın Taşıt Üstü İşlemi: Eşyanın giriş gümrük idaresine sunulmasını müteakip basitleştirilmiş usul uygulanarak eşya (genellikle dökme eşya) tren üzerinde iken özet beyan bilgilerine istinaden TCGB açılır, eşyanın vergileri teminata bağlanır, sistem tarafından belirlenen hat kriterine göre sarı hat ise belge kontrolü, kırmızı hat ise muayene ve belge kontrolü işlemi yapılır, eşyanın teslimi için izin verilir.

6.3. Eşyanın Geçici Depolama Yerine Alınma İşlemi: İşletmece teslim alınacak eşyaya ait özet beyan, varsa rezerv tutanağı ile karşılaştırılarak boşaltma listesi düzenlenir. Eksiklik veya fazlalık varsa geçici depolama yeri memuru ile işletmeciler kuruluş yetkilisi müştereken eksiklik fazlalık tutanağı düzenler.

7. **Özet Beyan Eksikliği/Fazlalığı:** Özet beyanı veren kişi tarafından eksiklik veya fazlalığın neden kaynaklandığının, üç aylık takibat süresi içinde, onaylanmış belgelerle ispat edilmesi gerekir.

Eksiklik Var => Eksikliğin nedeninin ispatlanamaması durumunda GK 237'nci madde, ispatlanması durumunda GK 241'inci madde uygulanır.

² Demir yoluyla ihracat rejimi iş akışı, kara yoluyla ihracat rejimi iş akışı ile aynıdır.

Fazlalık Var => Fazlalığın nedeninin ispatlanamaması durumunda GK 237'nci madde uygulanır. Ayrıca söz konusu eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve tasfiye hükümleri uygulanır. Nedenin ispatlanması durumunda GK 241'inci madde uygulanır.

Eksiklik/Fazlalık Yok => İşleme "Kurum İzinleri/Uygunluk Değerlendirmesi" işlem adımı ile devam edilir.

Geçici depolama statüsündeki eşyalar yükümlünün talebine bağlı olarak gümrük antrepo/transit rejimine tabi tutulabilir.

8. **Kurum (TSE, Tarım İl Müdürlüğü, DTS, Veterinerlik, Zirai Karantina, İl Sağlık Müdürlüğü, İTKİB vb.) İzinleri/Uygunluk Değerlendirmesi:** Eşyanın cins, nevi ve niteliğine göre tek pencere e-belge sistemi kapsamına alınmış kurumlar için yükümlüsünce yapılan belge başvurularının değerlendirilmesi neticesinde sistem tarafından uygunluk yazısı/izin belgesi karşılığında bir referans numarası üretilir. Beyannamenin 44 no.lu hanesine beyan edilen bu referans numarası gümrük idaresi tarafından kontrol edilerek gerektiği durumlarda sistem üzerinden sorgulanması mümkün bulunmaktadır.

9. TCGB Tescili

9.1. **TCGB Tescili (YYH Hariç):** Geçici depolama yeri/antrepoda bulunan eşya için doğrudan temsilci (yükümlü) ya da dolaylı temsilci (gümrük müşaviri) tarafından EDİ veya BİLGE sistemi kullanılmak sureti ile sistem üzerinden beyanname oluşturularak tescil sayı ve tarihi belirlenir.

9.2. **TCGB Tescili (YYH):** YYH sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra sistem tarafından "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin işleme "Gümrük Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam edilir.

10. **TCGB Kabulü:** Yükümlü tarafından tescil edilerek sunulan gümrük beyannamesi ve eklerinin kabul memurunca BİLGE sistemindeki bilgiler ile kontrol edilerek kabulü ve onaylanması sonrasında, risk profilleri ve risk analizleri birimleri vasıtasıyla beyanname üzerinden mali amaçlı olarak yapılan risk analizi sonucunda sistem tarafından hat kriteri ve muayene memuru belirlenir.

11. **Muayene ve Tespit İşlemi:** Muayene ve tespit işlemleri sarı, kırmızı, mavi ve yeşil hat kriterlerine göre yapılmaktadır.

11.1. **Sarı Hat:** Beyanname eki belgeler ile BİLGE sistemindeki bilgilerin (GTİP, rejim, kıymet, miktar, yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlemler, menşe, tahakkuk vb.) uygunluğu halinde muayene memurunca BİLGE sisteminde bloke kaldırılarak işlem tamamlanmış olur. Bu aşamada gerek görülmesi halinde beyanın doğruluğunu destekleyici bilgi ve belge talep edilebilir.

Muayene memurunca yapılan belge kontrolü neticesinde beyanname ve eki belgeler arasında ciddi

bir farklılık tespit edilir ve muayenenin yapılması gerekli görülür ise idare amirinin onayı ile kırmızı hat kriterine göre işlem yapılmak üzere eşya muayeneye yönlendirilir.

Beyana Uygun => İşleme “Gümrük Vergilerinin Ödenmesi” işlem adımı ile devam edilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektirmiyor => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ithalat vergileri talep edilir. Ayrıca yine tespitin niteliğine göre adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektiriyor => Kırmızı hattan devam eder.

11.2. Kırmızı Hat: Muayene işlemi tam veya kısmi muayene yöntemleriyle gerçekleştirilir. Bu aşamada muayene memurunca gerek görülmesi halinde beyanın doğruluğunu destekleyici ek bilgi ve belge ya da eşyanın tahlil edilmesi talep edilebilir. Muayene/tahlil veya X-Ray taraması sonucu eşyanın beyana uygunluğu halinde muayene ve tespit işlemi tamamlanır.

Beyana Uygun => İşleme “Gümrük Vergilerinin Ödenmesi” işlem adımı ile devam edilir.

Beyana Aykırı => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ithalat vergileri tahakkuk ettirilerek yükümlüsünden istenilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

11.3. Mavi Hat: İthalatta veya ihracatta, eşyanın tesliminden önce belge kontrolüne veya muayeneye tabi tutulmadığı hattır. Bakanlıkça belirlenen OKSB sahibi yükümlülere tanınan kolaylıktır. Mavi hatta işlem gören ithalat beyannamesinin belge kontrolü ve gerekli görülmesi durumunda muayenesi Bakanlıkça belirlenen hallerde eşyanın tesliminden sonra yapılır.

OKSB sahibi firmalarca gümrüğe sunularak mavi hat kriterinde işlem gören beyannamelere ilişkin gümrük vergileri ödenen eşya, yükümlüsüne teslim edilerek beyanname ertelenmiş kontrol aşamasına gelir. Ertelenmiş kontrol sonucunda tespitin niteliğine göre beyana aykırılık varsa alınması gereken gümrük vergileri tahakkuk ettirilerek yükümlüsünden istenilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

11.4. Yeşil Hat: YYS sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde “Hat Bildir” seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, “Gümrük Vergilerinin Ödenmesi” işlem adımı ile devam edilir.

- 12. Gümrük Vergilerinin Ödenmesi:** İnternet bankacılığı üzerinden EFT yoluyla ya da gümrük saymanlık veznesine Gümkart yoluyla ödenir.
- 13. İkinci Muayene:** Gerekli görüldüğü takdirde kontrol amacıyla Bakanlık müfettişleri ve gümrük idare amirleri muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış ve henüz gümrük gözetimi sona ermemiş eşyanın ikinci muayenesini her zaman yapabilirler.

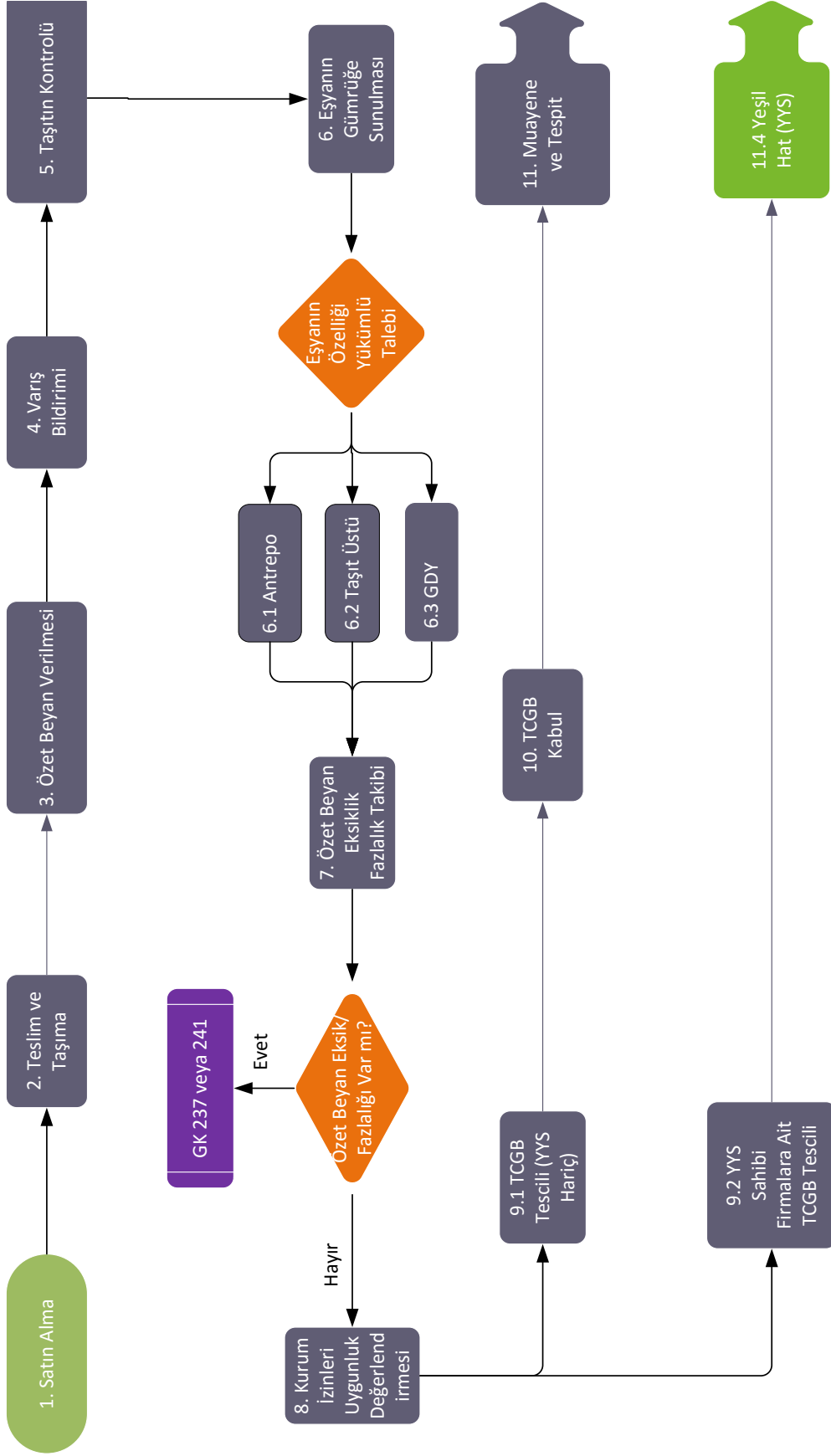
14. **Eşyanın Gümrük Gözetiminden Çıkararak Yükümlüsüne Teslimi:** Kapanmış statüye gelen beyanname muhteviyatı eşya yükümlüsüne teslim edilir.
15. **Sonradan Kontrol:** Beyan edilen bilgilerin doğruluğu ve işlemlerin usulüne uygun olarak yapıp yapılmadığı da dahil eşyanın gümrük işlemlerine ve/veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verilerin ya da riskli kişi veya işlemlerin ilgili kişilere ait yerlerde kontrolünü kapsar.

RYKGM ve/veya bölge müdürlükleri tarafından yapılan risk değerlendirmelerine istinaden Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca ve/veya bölge müdürlüğünce yapılan denetim ve kontroller sonucundaki tespitlere göre işlem yapılır.

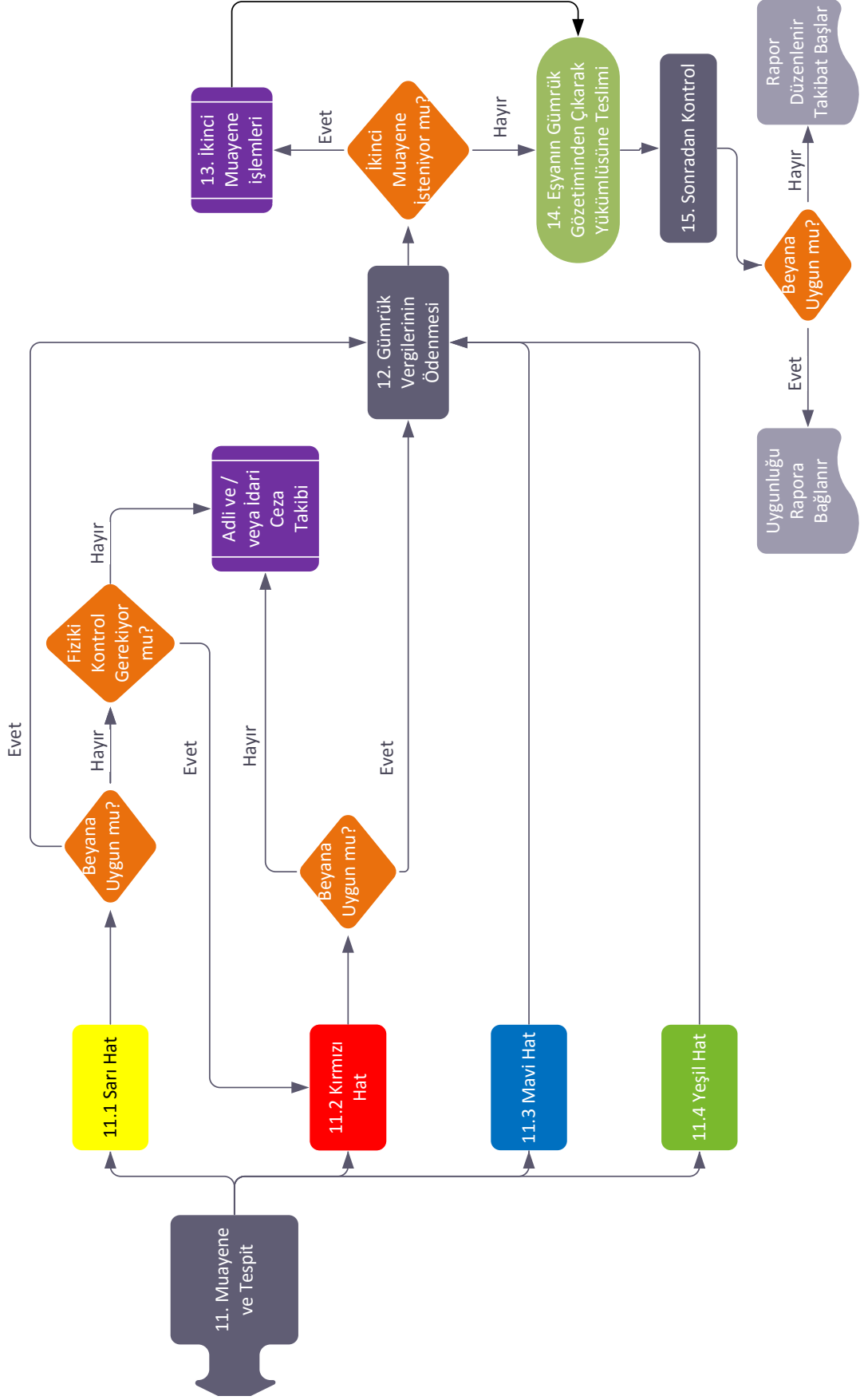
Beyana Uygun => Uygunluğu rapora bağlanır.

Beyana Aykırı => Düzenlenen rapora istinaden, tespit edilen duruma göre idari ve/veya adli takibat yapılır.

ŞEMA – 4: DEMİR YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI

ŞEMA – 4: DEMİR YOLUYLA SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI

E. BORU HATTI/ELEKTRİK TELLERİ İLE TAŞINAN VE DEPOLAMA İMKANI OLMAYAN SÜREKLİ AKIŞ HALİNDEKİ EŞYANIN SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ İŞ AKIŞI³

1. **Satın alma:** Alıcı ile satıcı arasında sözleşme yapılır.
2. **Teslim ve Taşıma:** Boru hatları/elektrik telleri ile sürekli akış halindedir.
3. **Özet Beyan Verilmesi:** Boru hattı/elektrik telleri ile gelen eşya için özet beyan aranmaz.
4. **Eşyanın Gümrüğe Sunulması:** Boru hatları veya elektrik telleri ile taşınan ve depolama imkanı olmayan sürekli akış halinde olan eşyanın 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 40'ıncı maddesi uyarınca gümrüğe sunulmaksızın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmasına gümrük idaresince izin verilir.
5. **Miktar Tespiti:** Boru hatları veya elektrik telleri ile taşınan ve depolama imkanı olmayan sürekli akış halinde Türkiye gümrük bölgesine bir ay içinde getirilen eşyanın miktarı, takip eden ay içinde alıcı ve satıcının veya temsilcilerinin birlikte düzenleyecekleri tutanağa veya yükümlü kurum ya da kuruluş tarafından ilgili gümrük idaresine yapılacak yazılı bildirimle istinaden tespit edilir. Gümrük idaresince gerek görülmesi halinde uluslararası gözetim şirketinden alınacak ölçüm raporu istenir.
6. **Detaylı Beyan ve Vergilendirme:** BİLGE detaylı beyan ekranından "BS-4" kodu seçilir.
 - 6.1. Bir önceki ay içinde gelen eşyaya ilişkin serbest dolaşıma giriş beyannamesi, miktar tespitinin yapıldığı veya tutanağa bağlandığı günü izleyen yedi gün içinde tescil edilir. Söz konusu tutanak ya da yazılı bildirim gümrük beyannamesine eklenir.
 - 6.2. Beyana esas miktarın ay içinde kısım kısım ya da tek seferde gelmesi ve her gelen miktarın tutanakla tespit edilmesi halinde, serbest dolaşıma giriş beyannamesi ay sonu beklenmeksizin miktar tespitinin yapıldığı günü izleyen ilk iş günü mesai bitimine kadar tescil edilir.
 - 6.3. Yükümlülerin, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında kıymet unsurlarını kapsayan sözleşmenin örneğini ve onaylı çevirisini gümrük idaresine sunmaları gerekir. Eşyanın kıymetinin, ay içinde teslim edilen miktar ve alım-satım sözleşmesinde yer alan birim kıymet esas alınarak beyan edilmesi zorunludur. Bir ay içinde gelen eşyaya ilişkin orijinal fatura, tescil tarihinden itibaren otuz gün içinde temin edilerek beyannameye eklenir. Beyan edilen kıymet ile orijinal fatura arasındaki kıymet farklılığına ilişkin gümrük beyannamesinde düzeltme resen yapılır. Miktar, kıymet ve diğer unsurlar dikkate alınmak suretiyle gümrük vergileri tahakkuk ve tahsil edilerek gümrük işlemleri sonuçlandırılır. Faturanın sonradan ibrazı nedeniyle gümrük beyannamesinde yapılacak düzeltmeler için usulsüzlük cezası uygulanmaz.
 - 6.4. Belirtilen süreler içinde gümrük vergilerinin ödenmemesi nedeniyle serbest dolaşıma giriş işlemlerinin tamamlanmaması durumunda, verilen sürenin bitimini müteakip, geçen süre için, 6183

³ Boru hattı/elektrik telleri ile taşınan ve depolama imkanı olmayan sürekli akış halindeki eşyanın ihracat rejimi iş akışı, serbest dolaşıma giriş rejimindeki usul ve esaslar çerçevesinde yürütülmektedir.

sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre, belirlenen gecikme zammı oranında, faiz tahsil edilir ve 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 241/1'inci maddesi uygulanır.

6.5. Boru hattı veya elektrik telleri ile taşınan ve depolama imkanı olmayan eşyanın ithalatına ilişkin gümrük işlemlerini yapmaya Ankara Gümrük Müdürlüğü yetkilidir.

II. İHRACAT REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

İhracat rejimi, serbest dolaşımda bulunan eşyanın ihraç amacıyla Türkiye gümrük bölgesi dışına çıkışına ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir.

İhracat, ticaret politikası önlemleri ve gerektiği takdirde ihracat vergileri de dahil olmak üzere çıkış işlemlerine ilişkin hükümlerin uygulanmasıyla gerçekleştirilir.

Bakanlık, gerektiğinde ihraç eşyasının cinsine, niteliğine ve ihracatın özelliğine göre, ihracatın daha kolay yapılmasını sağlayacak usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

A. DENİZ YOLUYLA İHRACAT REJİMİ İŞ AKIŞI

1. **Satış:** Alıcı ile satıcı arasında sözleşme yapılır.
2. **Kurum (Tarım İl Müdürlüğü, DTS, Veterinerlik, Zirai Karantina, İl Sağlık Müdürlüğü vb.) İzinleri/Uygunluk Değerlendirmesi:** Eşyanın cins, nevi ve niteliğine göre alınması gereken izin/uygunluk belgesi yükümlü tarafından alınır ve oluşturulacak gümrük beyannamesine eklenir.
3. **Teslim ve Taşıma:** Eşya, ihracatçı tarafından uluslararası taşıyıcıya, limana sevk edilmek üzere teslim edilir.
4. **TCGB Tescili:** Türkiye gümrük bölgesinden ihraç edilecek eşyaya ilişkin gümrük beyannamesi, doğrudan temsilci (yükümlü) ya da dolaylı temsilci (gümrük müşaviri) tarafından EDİ veya BİLGE sistemi kullanılmak suretiyle tescil edilir.
5. **TCGB Kabul:** OKSB/YYS sahibi firmalar hariç olmak üzere, yükümlü tarafından hazırlanan beyanname ve eki belgeler gümrüğe sunulur. Kabul memurunca sistem üzerindeki bilgilerle beyanname ve eki belgeler karşılaştırılarak beyanın uygunluğu halinde, beyanname sistem üzerinden onaylanır. Kati ihracat işlemlerinde (1000 rejim kodlu) sistem tarafından çoğunlukla eşya muayeneye sevk edilmeden işlem kabul memurunca sonlandırılır. Beyanname sistem tarafından sarı hatta veya idare/sistem tarafından kırmızı hatta yönlendirilebilir.
6. **Muayene ve Tespit İşlemi:** Muayene ve tespit işlemleri sarı, kırmızı, mavi ve yeşil hat kriterlerine göre yapılmaktadır.

6.1. Sarı Hat: Beyanname eki belgeler ile BİLGE sistemindeki bilgilerin (GTİP, rejim, kıymet, miktar, yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlemler, TEV vb.) uygunluğu halinde, muayene memurunca bloke kaldırılarak muayene ve tespit işlemi tamamlanmış olur. Bu aşamada gerek görülmesi halinde, beyanın doğruluğunu destekleyici bilgi ve belge talep edilebilir.

Muayene memurunca yapılan belge kontrolü neticesinde beyanname ve eki belgeler arasında ciddi bir farklılık tespit edilir ve muayenenin yapılması gerekli görülür ise idare amirinin onayı ile eşya kırmızı hata yönlendirilir.

Beyana Uygun => Gözetim memuruna sevk edilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektirmiyor => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ihracat vergileri talep edilir. Ayrıca, yine tespitin niteliğine göre, idari ceza takibatına geçilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektiriyor => Kırmızı hattan devam eder.

6.2. Kırmızı Hat: Muayene işlemi tam veya kısmi muayene yöntemleriyle gerçekleştirilir. Bu aşamada muayene memurunca gerek görülmesi halinde, beyanın doğruluğunu destekleyici ek bilgi, belge ya da eşyanın tahlil edilmesi talep edilebilir. Muayene/tahlil veya X-Ray taraması sonucu, eşyanın beyana uygunluğu halinde, muayene ve tespit işlemi tamamlanır.

Beyana Uygun => Gözetim memuruna sevk edilir.

Beyana Aykırı => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ihracat vergileri tahakkuk ettirilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

6.3. Mavi Hat: OKSB sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, varsa "İhracat Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam eder.

6.4. Yeşil Hat: YYS sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, varsa "İhracat Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam eder.

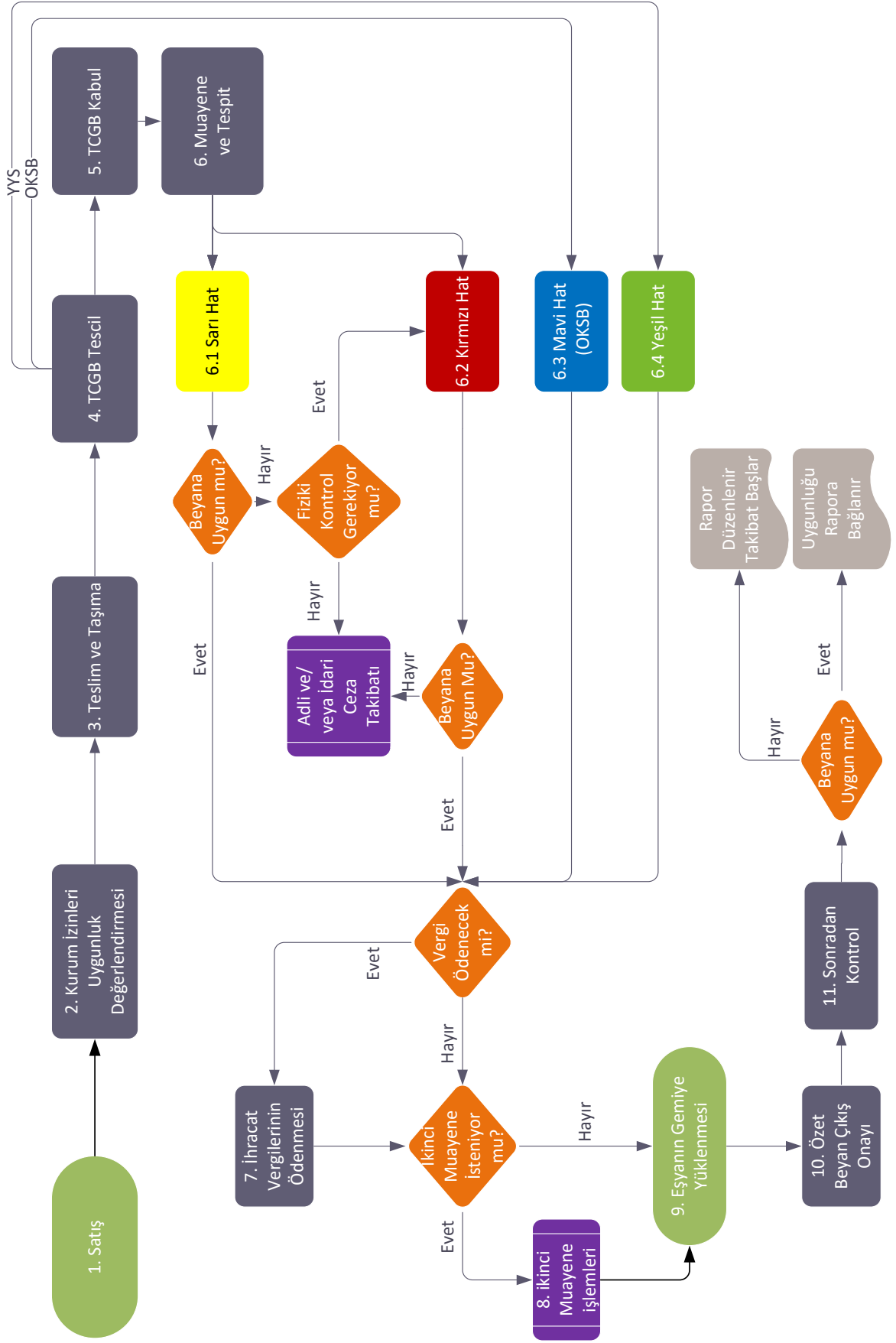
7. **İhracat Vergilerinin Ödenmesi:** Varsa ihracat vergileri İnternet bankacılığı üzerinden EFT yoluyla ya da gümrük saymanlık veznesine Gümkart yoluyla ödenir.
8. **İkinci Muayene:** Gerekli görüldüğü takdirde kontrol amacıyla Bakanlık müfettişleri ve gümrük idare amirleri muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış eşyanın ikinci muayenesini her zaman yapabilirler.
9. **Eşyanın Gemiye Yükleme İşlemleri:** Gözetim memurunca sarı, kırmızı, mavi ve yeşil hattan gelen çıkabilir statüdeki ihracat beyannameleri gemi adlarına göre sınıflandırılır. Gözetim memuru beyannamede yer alan kapları miktar yönüyle kontrol ederek deniz taşıtına yüklenmesine nezaret eder. Yükleme gerçekleştirildikten sonra gemi acentesince çıkış bildirimini verir. Taşıtın hareket etmesiyle eşyanın fiili ihracatı gerçekleştirilir.
10. **Özet Beyan Çıkış Onay İşlemleri:** Kabul memuru sistemdeki bilgilerle yükleme listesini karşılaştırır. Kabul memuru çıkış bildiriminde kayıtlı ihracat beyannamelerinin TCGB olarak seçilip seçilmediği, özet beyanın süresinde verilip verilmediği, beyan sahibinin yetkili olup olmadığı gibi kontrolleri yaparak çıkış bildirimini onaylar. Onayı müteakip çıkış bildirimine bağlı beyannameler kapanmış statüye gelir.
11. **Sonradan Kontrol:** Beyan edilen bilgilerin doğruluğu ve işlemlerin usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı da dahil eşyanın gümrük işlemlerine ve/veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verilerin ya da riskli kişi veya işlemlerin ilgili kişilere ait yerlerde kontrolünü kapsar.

RYKGM ve/veya bölge müdürlükleri tarafından yapılan risk değerlendirmelerine istinaden Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca ve/veya bölge müdürlüğünce yapılan denetim ve kontroller sonucundaki tespitlere göre işlem yapılır.

Beyana Uygun => Uygunluğu rapora bağlanır.

Beyana Aykırı => Düzenlenen rapora istinaden, tespit edilen duruma göre, idari ve/veya adli takibat yapılır.

ŞEMA – 5: DENİZ YOLUYLA İHRACAT REJİMİ İŞ AKIŞI

B. KARA YOLUYLA İHRACAT REJİMİ İŞ AKIŞI⁴

1. **Satış:** Alıcı ile satıcı arasında sözleşme yapılır.
2. **Kurum (Tarım İl Müdürlüğü, DTS, Veterinerlik, Zirai Karantina, İl Sağlık Müdürlüğü vb.) İzinleri/Uygunluk Değerlendirmesi:** Eşyanın cins, nevi ve niteliğine göre alınması gereken izin/uygunluk belgesi yükümlü tarafından alınır ve oluşturulacak gümrük beyannamesine eklenir.
3. **Teslim ve Taşıma:** Eşya ihracatçı tarafından uluslararası taşıyıcıya yurtdışı edilmek üzere teslim edilir.
4. **Yükleme:** Uluslararası taşıyıcı veya temsilcisi tarafından yükleme için tahsis edilen araca ihracatçı firma tarafından eşya yüklenir. Gümrük gözetimindeki TIR parkına/gümrükçe uygun görülen yere sevk edilen aracın tartım işlemi gerçekleştirilir.
5. **TCGB Tescili:** Türkiye gümrük bölgesinden ihraç edilecek eşyaya ilişkin gümrük beyannamesi, doğrudan temsilci (yükümlü) ya da dolaylı temsilci (gümrük müşaviri) tarafından EDİ veya BİLGE sistemi kullanılmak suretiyle tescil edilir.
6. **TCGB Kabul:** OKSB/YYs sahibi firmalar hariç olmak üzere, yükümlü tarafından hazırlanan beyanname ve eki belgeler gümrüğe sunulur. Kabul memurunca sistem üzerindeki bilgilerle beyanname ve eki belgeler karşılaştırılarak beyanın uygunluğu halinde, beyanname sistem üzerinden onaylanır. Kati ihracat işlemlerinde (1000 rejim kodlu) sistem tarafından çoğunlukla eşya muayeneye sevk edilmeden işlem kabul memurunca sonlandırılır. Beyanname sistem tarafından sarı hatta veya idare/sistem tarafından kırmızı hatta yönlendirilebilir.
7. **Muayene ve Tespit İşlemi:** Muayene ve tespit işlemleri sarı, kırmızı, mavi ve yeşil hat kriterlerine göre yapılmaktadır.

7.1 Sarı Hat: Beyanname eki belgeler ile BİLGE sistemindeki bilgilerin (GTİP, rejim, kıymet, miktar, yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlemler, TEV vb.) uygunluğu halinde, muayene memurunca sistemdeki bloke kaldırılarak muayene ve tespit işlemi tamamlanmış olur. Bu aşamada gerek görülmesi halinde, beyanın doğruluğunu destekleyici bilgi ve belge talep edilebilir.

Muayene memurunca yapılan belge kontrolü neticesinde beyanname ve eki belgeler arasında ciddi bir farklılık tespit edilir ve muayenenin yapılması gerekli görülür ise idare amirinin onayı ile eşya kırmızı hatta yönlendirilir.

Beyana Uygun => Gözetim memuruna sevk edilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektirmiyor => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ihracat vergileri talep edilir. Ayrıca, yine tespitin niteliğine göre, idari ceza takibatına geçilir.

4 Demir yoluyla ihracat rejimi iş akışı, kara yoluyla ihracat rejimi iş akışı ile aynıdır.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektiriyor => Kırmızı hattan devam eder.

7.2. Kırmızı Hat: Muayene işlemi tam veya kısmi muayene yöntemleriyle gerçekleştirilir. Bu aşamada muayene memurunca gerek görülmesi halinde, beyanın doğruluğunu destekleyici ek bilgi ve belge ya da eşyanın tahlil edilmesi talep edilebilir. Muayene/tahlil veya X-Ray taraması sonucu, eşyanın beyana uygunluğu halinde, muayene ve tespit işlemi tamamlanır.

Beyana Uygun => Gözetim memuruna sevk edilir.

Beyana Aykırı => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ihracat vergileri tahakkuk ettirilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

7.3. Mavi Hat: OKSB sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, varsa "İhracat Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam eder.

7.4. Yeşil Hat: YYS sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, varsa "İhracat Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam eder.

8. İhracat Vergilerinin Ödenmesi: Varsa ihracat vergileri İnternet bankacılığı üzerinden EFT yoluyla ya da gümrük saymanlık veznesine Gümkart yoluyla ödenir.

9. İkinci Muayene: Gerekli görüldüğü takdirde kontrol amacıyla Bakanlık müfettişleri ve gümrük idare amirleri muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış eşyanın ikinci muayenesini her zaman yapabilirler.

10. Özet Beyan Tescil ve TIR Karnesi/NCTS Onay İşlemleri: Kara yolu ile ihracat işlemleri TIR karnesi ve NCTS T1/TR transit refakat belgesi ile gerçekleştirilir.

10.1. TIR Karnesi: Acente veya taşıyıcı tarafından BİLGE sistemi üzerinden özet beyan tescil edilir. Tescil edilen özet beyan TIR karnesi ile birlikte kabul memuruna ibraz edilir. Kabul memuru tarafından BİLGE sistemindeki bilgiler ile ibraz edilen belgeler kontrol edilir. Bilgilerin uygunluğu halinde, özet beyan ve TIR karnesinin (Volet-1) onaylanmasını müteakip, araç çıkış/varış gümrük idaresine sevk edilir.

10.2. NCTST1/TR Transit Refakat Belgesi: Kapsamlı teminatı bulunan firmalarca (T1) acente veya taşıyıcı (TR) tarafından BİLGE sistemi üzerinden transit refakat belgesi (T1 uluslararası dış transit-TR ulusal iç transit) tescil edilir. Tescil edilen NCTS T1/TR transit refakat belgesi kabul memuruna ibraz edilir. Kabul memuru tarafından BİLGE sistemindeki bilgiler ile ibraz edilen belgeler kontrol edilir. Bilgilerin uygunluğu halinde, NCTS T1/TR transit refakat belgesi onaylanmasını müteakip, araç çıkış/varış gümrük idaresine sevk edilir.

11. Aracın Gümrük Kapısından Türkiye'yi Terk Etmesi

11.1. TIR'ın Türkiye'den Gümrüklü Sahaya Giriş Kaydı: Plaka okuma sisteminden araç bilgileri ekrana gelir. TIR karnesi, NCTS T1/TR belgesi ve aracın ruhsatından ekrandaki bilgiler kontrol edilir. Plaka okuma sisteminin çalışmadığı durumda plaka bilgileri sisteme manuel olarak girilir.

11.2. Polis Kaydı: Pasaport POLNET sisteminden okutturularak ekrana gelen bilgilerden pasaportun şoföre ait olup olmadığı, sisteme kaydedilip kaydedilmediği, şoförün GBT kaydının olup olmadığı kontrol edilir. Gerekirse araçla ilgili INTERPOL sorgusu yapılır. Pasaporta mühür vurularak polis kaydı tamamlanır.

11.3. Kantar İşlemi: Ruhsat veya TIR karnesinden aracın ve dorsenin plakası, aracın kaç dingil olduğu, boş veya dolu olduğu, transit olup olmadığı işletici kuruluşun sistemlerine girilir. Araç tartılarak kantar fişi verilir.

11.4. Tescil - Kabul İşlemleri: Araç TIR karnesi ile gelmişse, TIR karnesi ve ekleri kontrol edilerek veriler TIR takip sistemine girilir. NCTS ile gelmişse NCTS programına kaydedilir. İbraz edilen TIR karnesi bilgileri kabul memuru tarafından sisteme girilir. Sistem tarafından hat kriteri belirlenir.

11.5. Muayene İşlemleri: NCTST1 transit refakat belgesi ile yapılan ihracatta sarı hat belge kontrolünü muayene memuru yapar. Yapılan risk analizi sonucunda, bazı araçlar X-Ray'a veya kırmızı hatta yönlendirilir. Kırmızı hat olması durumunda, evraklar ilgili muayene memuruna ulaştırılır ve araç muayene yapılacak alana alınarak muayenesi gerçekleştirilir. TIR karnesi ile yapılan ihracat işlemlerinde ise belge kontrolü kabul memurunca yapılır. Kırmızı hat olması durumunda evraklar muayene memuruna ulaştırılır ve araç muayene yapılacak alana alınarak muayenesi gerçekleştirilir.

Beyana Uygun => Gözetim memuruna sevk edilir.

Beyana Aykırı => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ihracat vergileri tahakkuk ettirilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

11.6. Gözetim Memuru İşlemleri: Muayene işlemi tamamlanan araç gözetim memuruna sevk edilir. Gözetim memuru transit evrakına gereken şerhi vererek transit işlemini sonlandırır.

11.7. TIR Çıkış Kaydının Yapılması: Plaka okuma sisteminden bilgiler ekrana gelir ve kabul memuru belgelerden (TIR karnesi, TRB, pasaport vb.) bilgilerin doğruluğunu kontrol eder. Muhafaza memurunca muayene ve polis kontrolü olup olmadığına bakılır, dorsede göçmen kaçakçılığına karşı karbondioksit ölçümü yapılır, kara kapıları taşıt takip programına çıkış kaydı yapılarak sistemden aracın düşümü yapılır ve Türkiye'den çıkışına izin verilir.

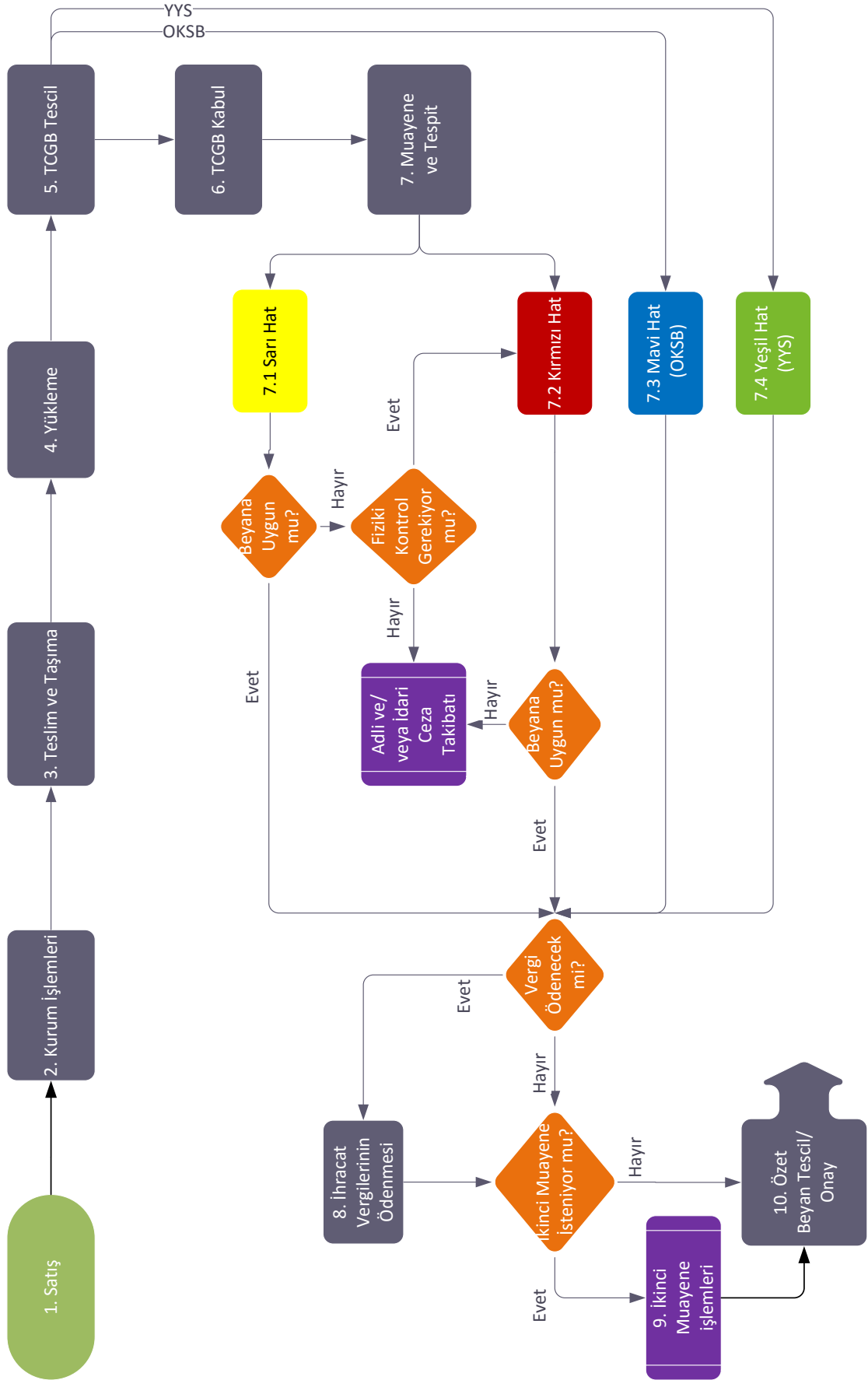
12. Sonradan Kontrol: Beyan edilen bilgilerin doğruluğu ve işlemlerin usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı da dahil eşyanın gümrük işlemlerine ve/veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verilerin ya da riskli kişi veya işlemlerin ilgili kişilere ait yerlerde kontrolünü kapsar.

RYKGM ve/veya bölge müdürlükleri tarafından yapılan risk değerlendirmelerine istinaden Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca ve/veya bölge müdürlüğünce yapılan denetim ve kontroller sonucundaki tespitlere göre işlem yapılır.

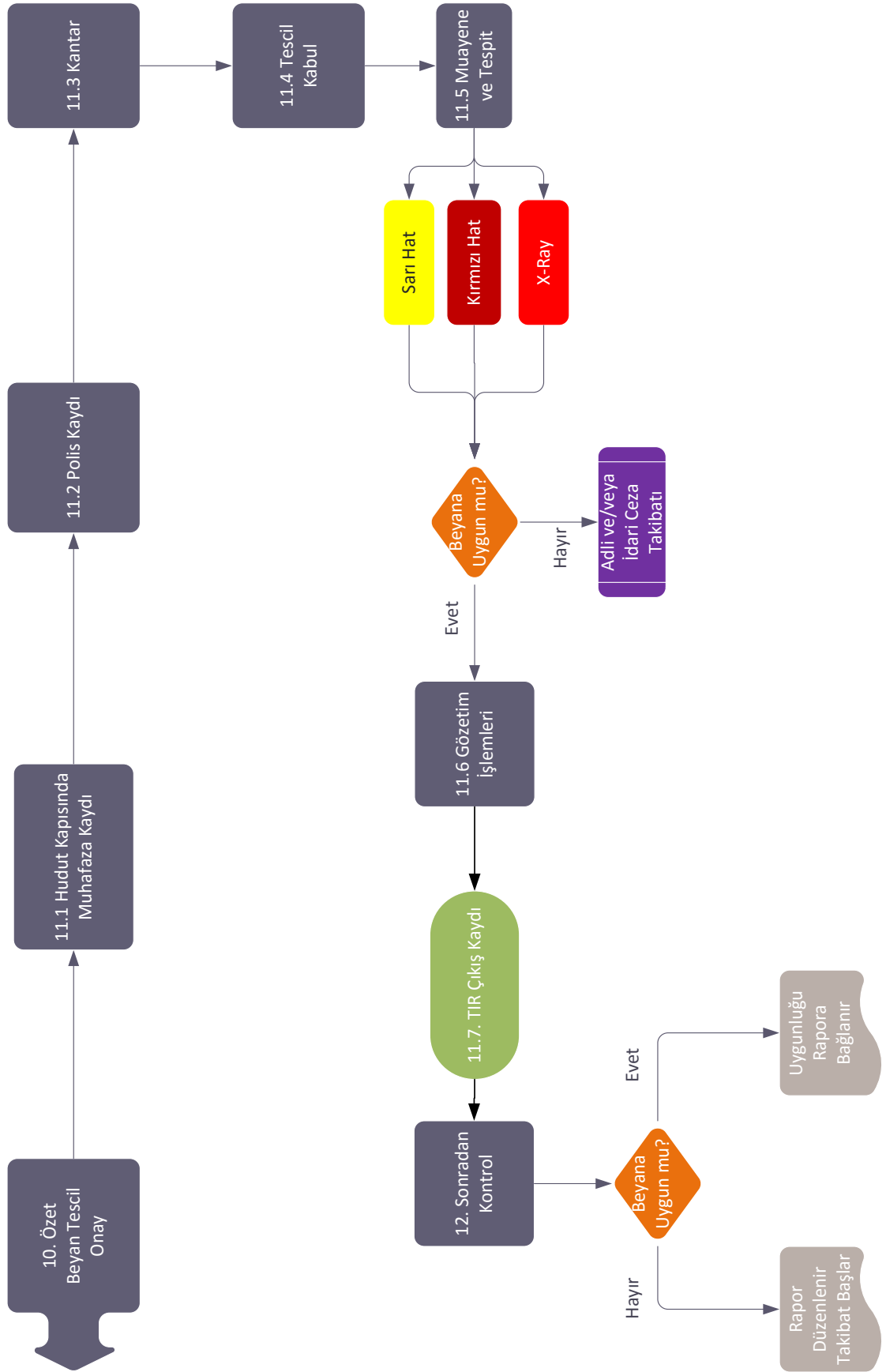
Beyana Uygun => Uygunluğu rapora bağlanır.

Beyana Aykırı => Düzenlenen rapora istinaden, tespit edilen duruma göre, idari ve/veya adli takibat yapılır.

ŞEMA – 6: KARA YOLUYLA İHRACAT REJİMİ İŞ AKIŞI

ŞEMA – 6: KARA YOLUYLA İHRACAT REJİMİ İŞ AKIŞI

C. HAVA YOLUYLA İHRACAT REJİMİ İŞ AKIŞI

1. **Satış:** Alıcı ile satıcı arasında sözleşme yapılır.
2. **Kurum (Tarım İl Müdürlüğü, DTS, Veterinerlik, Zirai Karantina, İl Sağlık Müdürlüğü vb.) İzinleri/Uygunluk Değerlendirmesi:** Eşyanın cins, nevi ve niteliğine göre alınması gereken izin/uygunluk belgesi yükümlü tarafından alınır ve oluşturulacak gümrük beyannamesine eklenir.
3. **Teslim ve Taşıma:** Eşya ihracatçı tarafından uluslararası taşıyıcıya, hava limanına sevk edilmek üzere teslim edilir. Hava limanı yetkililerince eşya X-Ray'den geçirilerek tartılır.
4. **TCGB Tescili:** Türkiye gümrük bölgesinden ihraç edilecek eşyaya ilişkin gümrük beyannamesi, doğrudan temsilci (yükümlü) ya da dolaylı temsilci (gümrük müşaviri) tarafından EDİ veya BİLGE sistemi kullanılmak suretiyle tescil edilir.
5. **TCGB Kabul:** OKSB/YYS sahibi firmalar hariç olmak üzere, yükümlü tarafından hazırlanan beyanname ve eki belgeler gümrüğe sunulur. Kabul memurunca sistem üzerindeki bilgilerle beyanname ve eki belgeler karşılaştırılarak beyanın uygunluğu halinde, beyanname sistem üzerinden onaylanır. Kati ihracat işlemlerinde (1000 rejim kodlu) sistem tarafından çoğunlukla eşya muayeneye sevk edilmeden işlem kabul memurunca sonlandırılır. Beyanname sistem tarafından sarı hatta veya idare/sistem tarafından kırmızı hatta yönlendirilebilir.
6. **Muayene ve Tespit İşlemi:** Muayene ve tespit işlemleri sarı, kırmızı, mavi ve yeşil hat kriterlerine göre yapılmaktadır.
 - 6.1. **Sarı Hat:** Beyanname eki belgeler ile BİLGE sistemindeki bilgilerin (GTİP, rejim, kıymet, miktar, yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlemler, TEV vb.) uygunluğu halinde, muayene memurunca bloke kaldırılarak muayene ve tespit işlemi tamamlanmış olur. Bu aşamada gerek görülmesi halinde, beyanın doğruluğunu destekleyici bilgi ve belge talep edilebilir.

Muayene memurunca yapılan belge kontrolü neticesinde beyanname ve eki belgeler arasında ciddi bir farklılık tespit edilir ve muayenenin yapılması gerekli görülür ise idare amirinin onayı ile eşya kırmızı hatta yönlendirilir.

Beyana Uygun => Gözetim memuruna sevk edilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektirmiyor => Tespitin niteliğine göre, varsa alınması gereken ihracat vergileri talep edilir. Ayrıca, yine tespitin niteliğine göre, idari ceza takibatına geçilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektiriyor => Kırmızı hattan devam eder.
 - 6.2. **Kırmızı Hat:** Muayene işlemi tam veya kısmi muayene yöntemleriyle gerçekleştirilir. Bu aşamada muayene memurunca gerek görülmesi halinde, beyanın doğruluğunu destekleyici ek bilgi ve belge ya da eşyanın tahlil edilmesi talep edilebilir. Muayene/tahlil veya X-Ray taraması sonucu, eşyanın beyana uygunluğu halinde, muayene ve tespit işlemi tamamlanır.

Beyana Uygun => Gözetim memuruna sevk edilir.

Beyana Aykırı => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ihracat vergileri tahakkuk ettirilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

6.3. Mavi Hat: OKSB sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, varsa "İhracat Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam eder.

6.4. Yeşil Hat: YYS sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, varsa "İhracat Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam eder.

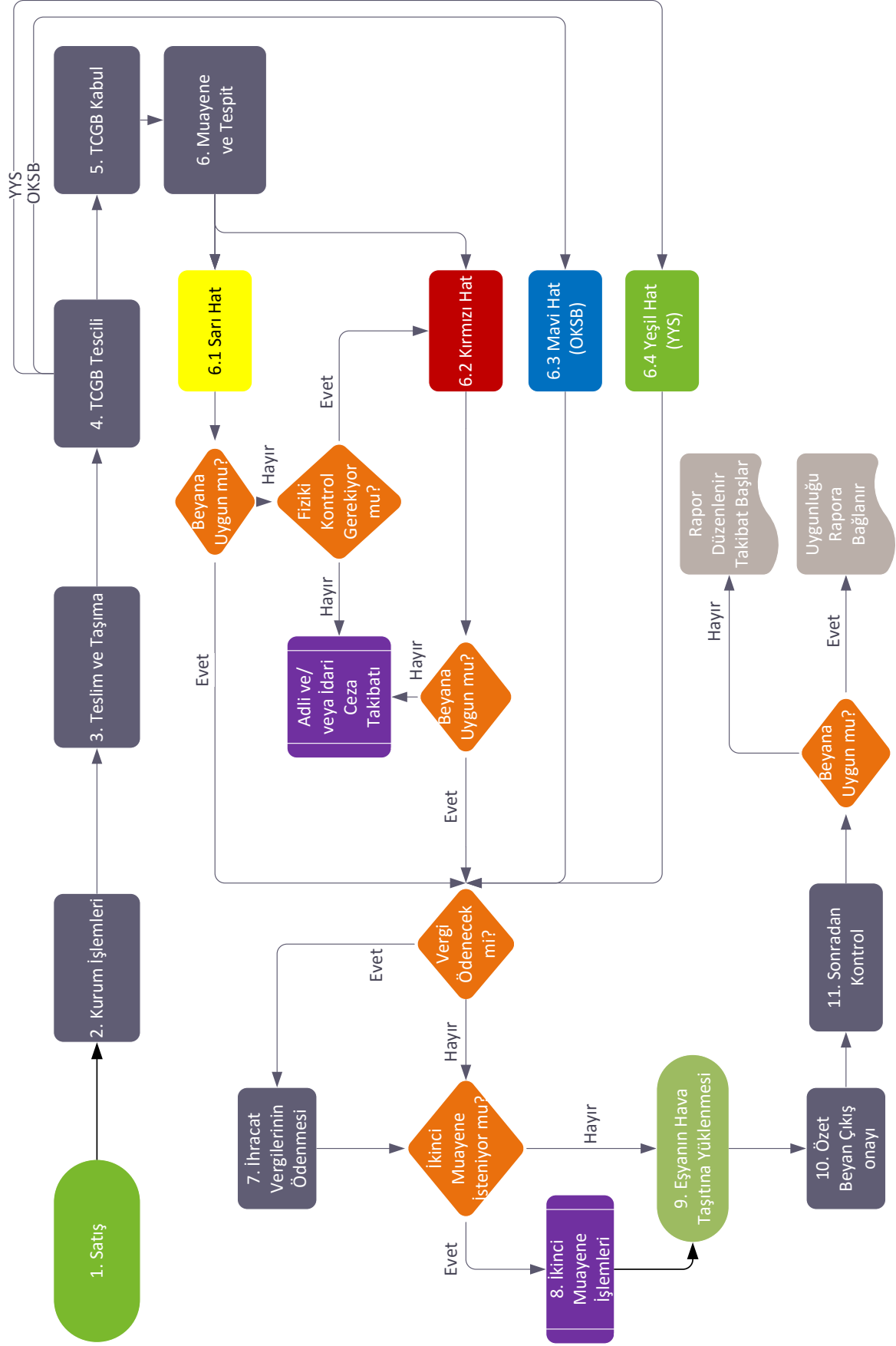
7. **İhracat Vergilerinin Ödenmesi:** Varsa ihracat vergileri İnternet bankacılığı üzerinden EFT yoluyla ya da gümrük saymanlık veznesine Gümkart yoluyla ödenir.
8. **İkinci Muayene:** Gerekli görüldüğü takdirde kontrol amacıyla Bakanlık müfettişleri ve gümrük idare amirleri muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış eşyanın ikinci muayenesini her zaman yapabilirler.
9. **Eşyanın Hava Taşıtına Yükleme İşlemi:** Gözetim memurunca sarı, kırmızı, mavi ve yeşil hattan gelen çıkabilir statüdeki ihracat beyannameleri uçuş numaralarına göre sınıflandırılır. Gözetim memuru beyannamede yer alan kapları miktar yönüyle kontrol ederek hava taşıtına yüklenmesine nezaret eder. Yükleme gerçekleştirildikten sonra, hava yolu acentesince çıkış bildirimini yapılır. Taşıtın hareket etmesiyle eşyanın fiili ihracatı gerçekleştirilir.
10. **Özet Beyan Çıkış Onay İşlemleri:** Kabul memuru sistemdeki bilgilerle yükleme listesini karşılaştırır. Kabul memuru çıkış bildiriminde kayıtlı ihracat beyannamelerinin TCGB olarak seçilip seçilmediği, özet beyanın süresinde verilip verilmediği, beyan sahibinin yetkili olup olmadığı gibi kontrolleri yaparak çıkış bildirimini onaylar. Onayı müteakip çıkış bildirimine bağlı beyannameler kapanmış statüye gelir.
11. **Sonradan Kontrol:** Beyan edilen bilgilerin doğruluğu ve işlemlerin usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı da dahil eşyanın gümrük işlemlerine ve/veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verilerin ya da riskli kişi veya işlemlerin ilgili kişilere ait yerlerde kontrolünü kapsar.

RYKGM ve/veya bölge müdürlükleri tarafından yapılan risk değerlendirmelerine istinaden Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca ve/veya bölge müdürlüğünce yapılan denetim ve kontroller sonucundaki tespitlere göre işlem yapılır.

Beyana Uygun => Uygunluğu rapora bağlanır.

Beyana Aykırı => Düzenlenen rapora istinaden, tespit edilen duruma göre, idari ve/veya adli takibat yapılır.

ŞEMA – 7: HAVA YOLUYLA İHRACAT REJİMİ İŞ AKIŞI

III. GÜMRÜK ANTREPO REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

İthalat vergilerine ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmamış ve serbest dolaşıma girmemiş eşyanın, gümrük antreposuna alınması halinde ihracata ilişkin önlemlerden yararlanabilecek serbest dolaşımda bulunan eşyanın, bir gümrük antreposuna konulmasına ilişkin hükümleri belirler.

Eşyanın antrepoda kalma süresi sınırsızdır. Ancak özellikle beklemek suretiyle bozulabilecek eşya da dahil olmak üzere, bekleme süresi altı ayı aşan süre ile işlemleri takip edilmeyen eşyanın yükümlüsüne otuz günlük süre verilerek işlemlerin tamamlanması istenilir.

Gümrük antreposu, genel antrepo veya özel antrepo olabilir. Genel antrepolar, eşyanın konulması için herkes tarafından kullanılabilen; özel antrepolar, yalnız antrepo işleticisine ait eşyanın konulması amacıyla açılan gümrük antrepolarıdır.

Parlayıcı ve patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan veya korunmaları özel düzenek ve yapılara gerek gösteren eşya, ancak bu niteliklerine uygun genel veya özel antrepolara konulabilir. Bu tür eşya bir liste halinde yönetmelikle belirlenmektedir. Serbest dolaşımda olmayan eşyanın sergilendiği fuar ve sergiler de antrepo sayılır. Ayrıca posta idaresinin sorumluluğu ve gümrüğün denetlemesi altında yabancı menşeli kolilerin konulması için ayrılmış kapalı yerler de genel antrepo sayılır.

Genel antrepoların A, B, F tipleri, özel antrepoların C, D, E tipleri bulunmaktadır. Antrepolarda bulunan eşya (solvent ve baz yağı hariç) devredilebilir, karıştırma ve montaj işlemi yapılabilir ve elleçleme işlemine tabi tutulabilir.

Gümrük antrepo rejimi hükümlerini olumsuz etkilememesi ve gümrük idaresinden gerekli izinlerin alınması koşuluyla ihracata ilişkin önlemlerden yararlanacak eşya dışında kalan serbest dolaşımda bulunan eşya ile serbest dolaşımda bulunmayan eşya aynı antrepoda depolanabilir.

Gümrük antrepolarında bulunan eşya için, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilmesine ilişkin beyanname verilmesi halinde, gümrük işlemlerinin beyannamenin tescil tarihinden itibaren otuz gün içinde bitirilmesi gerekir.

İŞ AKIŞI

- 1. Antrepo Beyannamesinin Tescili:** Kara yolu, deniz yolu, hava yolu, demir yolu ve boru hattı ile gelen eşyanın antrepo rejimine tabi tutulmasının istenilmesi halinde, yükümlüsünce eşyanın konulacağı antrepo tipi/kodu belirtilerek antrepo beyannamesi tescil edilir.
- 2. Antrepo Beyannamesinin Kabulü:** Yükümlüsünce gümrüğe sunulan beyanname ve eki belgeler, BİLGE sistemindeki kayıtlı bilgilerle kontrol edilir. Uygunluğu halinde, kabul memurunca sistem üzerinden teslim alınır. Sistem tarafından hat kriteri ve muayene memuru belirlenir.
- 3. Muayene ve Tespit:** Eşyanın antrepoya YGM/antrepo memuru gözetiminde teslim edilmesini müteakip, YGM, antrepo işleticisi ve gerektiğinde taşıyıcı tarafından sayım tutanağı düzenlenir. Sistem tarafından belirlenen hat kriterlerine göre işlem yapılır.

3.1. Sarı Hat: Beyanname eki belgeler ile BİLGE sistemindeki bilgilerin (GTİP, rejim, kıymet, miktar, yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlemler, menşe, tahakkuk vb.) uygunluğu halinde, muayene memurunca BİLGE sisteminde bloke kaldırılarak işlem tamamlanmış olur. Bu aşamada gerek görülmesi halinde, beyanın doğruluğunu destekleyici bilgi ve belge talep edilebilir.

Muayene memurunca yapılan belge kontrolü neticesinde, beyanname ve eki belgeler arasında ciddi bir farklılık tespit edilir ve muayenenin yapılması gerekli görülür ise idare amirinin onayı ile beyanname kırmızı hatta yönlendirilir.

Beyana Uygun => İşleme "Teminat Alınması ve Damga Vergisinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam edilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektirmiyor => Tespitin niteliğine göre, adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektiriyor => Kırmızı hattan devam eder.

3.2. Kırmızı Hat: Muayene işlemi tam veya kısmi muayene yöntemi ile gerçekleştirilir. Bu aşamada muayene memurunca, gerek görülmesi halinde, beyanın doğruluğunu destekleyici ek bilgi ve belge ya da eşyanın tahlil edilmesi talep edilebilir. Muayene/tahlil veya X-Ray taraması sonucu eşyanın beyana uygunluğu halinde muayene ve tespit işlemi tamamlanır.

Beyana Uygun => İşleme "Teminat Alınması ve Damga Vergisinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam edilir.

Beyana Aykırı => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken gümrük vergileri tahakkuk ettirilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

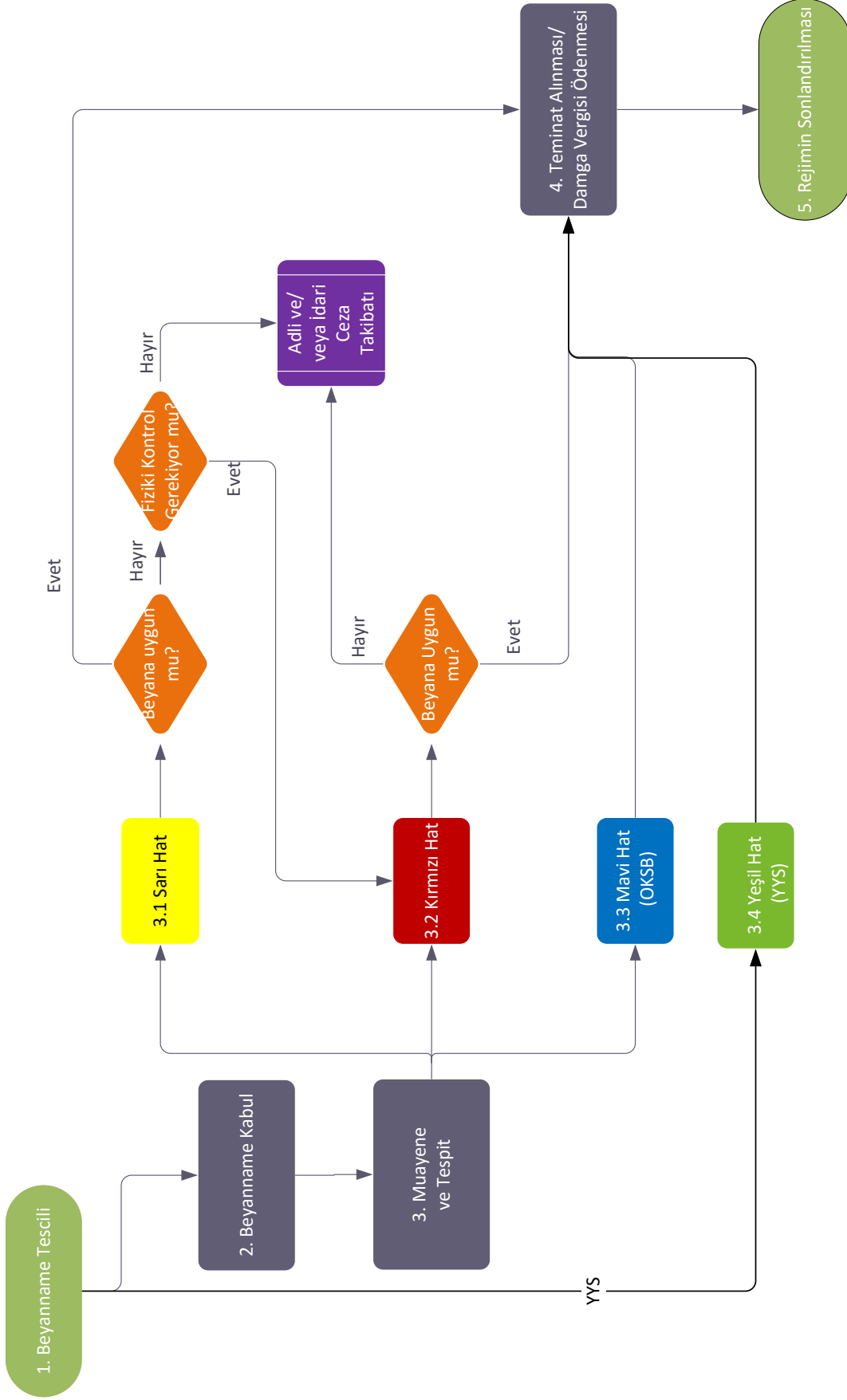
3.3. Mavi Hat: Bakanlıkça Basitleştirilmiş usul izin belgesi (OKSB) sahibi yükümlülere tanınan kolaylıktır. Kabul memurunca kabul edilen antrepo beyannamesinin sistem tarafından mavi hatta

yönlendirilmesi halinde, damga vergisi ödenerek TCGB kapatılabilir statüye gelmektedir.

3.4. Yeşil Hat: YYS sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde “Hat Bildir” seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, “Teminat Alınması ve Damga Vergisinin Ödenmesi” işlem adımı ile devam edilir.

- 4. Teminat Alınması ve Damga Vergisinin Ödenmesi:** Antrepoya alınacak eşyalar için hesaplanan ithalat vergileri teminata bağlanır ve damga vergisi tahsil edilir.
- 5. Antrepo Rejiminin Sonlandırılması:** Antrepo rejimine tabi tutulan eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması ile rejim sonlanır ve beyanname kapanmış statüye gelir.

ŞEMA – 8: GÜMRÜK ANTREPO REJİMİ İŞ AKIŞI

IV. DAHİLDE İŞLEME REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Rejimin iki tür uygulaması bulunmaktadır. Bunlar şartlı muafiyet ve geri ödeme sistemleridir.

Şartlı Muafiyet Sistemi

Serbest dolaşımda olmayan eşyanın, işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanılmasından sonra Türkiye gümrük bölgesinden yeniden ihraç edilmesi amacıyla, gümrük vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın ve vergileri teminata bağlanmak suretiyle, dahilde işleme rejimi kapsamında geçici olarak ithal edilmesidir. Eşyanın işlem görmüş ürünler şeklinde ihracı halinde, teminat iade olunur. Eşyanın bu şekilde dahilde işleme rejiminden yararlanmasına şartlı muafiyet sistemi denir.

Geri Ödeme Sistemi

Serbest dolaşımda bulunan eşyanın işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanılmasından sonra Türkiye gümrük bölgesinden ihraç edilmesi halinde, bu eşyanın serbest dolaşıma girişi esnasında tahsil edilmiş olan ithalat vergileri, dahilde işleme rejimi kapsamında geri verilir. Eşyanın bu şekilde dahilde işleme rejiminden yararlanmasına geri ödeme sistemi denir.

Rejim Kapsamındaki İşleme Faaliyetleri

Eşyanın montajı, kurulması ve diğer eşya ile birleştirilmesi dahil olmak üzere işçiliğe tabi tutulması; eşyanın işlenmesi; eşyanın yenilenmesi ve düzenli hale getirilmesi dahil olmak üzere tamir edilmesi veya işleme sırasında tamamen veya kısmen tüketilseler dahi, işlem görmüş ürünler içinde bulunmayan ancak, bu ürünlerin üretilmesini sağlayan veya kolaylaştıran önceden belirlenmiş bazı eşyanın kullanılmasıdır.

Eşdeğer Eşya

İşlem görmüş ürünün elde edilmesinde ithal eşyasının yerine kullanılan ve ithal eşyası ile asgari sekizli/onikili bazda gümrük tarife istatistik pozisyonu, ticari kalite ve teknik özellikleri itibarıyla aynı kalite ve nitelikleri taşıyan serbest dolaşımda bulunan eşyadır.

Gümrük İdaresince Dahilde İşleme İzni Verilecek Haller

- Elyaf, iplik, ham ve mamul mensucat (astar dahil) gibi temel tekstil hammaddeleri ile tekstil ve deri kimyasal maddeleri dışında kalan yardımcı maddelerin (tela, etiket, düğme, fermuar, çıtçıt, rivet, askı, kuşgözü, şerit, kordela, lastik vb.) ithalatını müteakip, ihraç ürünlerinin elde edilmesinde kullanılması,
- Kıymetli maden ve taşların, 32 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Karar hükümleri çerçevesinde ithalatını müteakip, işlendikten sonra ihraç edilmek üzere işçiliğe tabi tutulması,
- Eşyanın korunması, görünüş ya da satış kalitesinin iyileştirilmesi, yeniden dağıtım veya yeniden satış için hazırlanmasına yönelik işlemler,

- Eşyanın montajı, kurulması, diğer eşyayla birleştirilmesi, bir araya getirilmesi veya ihraç edilecek eşyanın tamamlanması dahil olmak üzere işçiliğe tabi tutulması,
- Eşyanın yenilenmesi ve düzenli hale getirilmesi dahil olmak üzere tamir edilmesi veya boyanması,
- Eşyanın elden geçirme ve ayarlar da dahil olmak üzere onarımı,
- Eşyanın baskı işlemine tabi tutulması, asorti edilmesi, etiketlenmesi, ambalajlanması, temizlenmesi, elenmesi, fiziksel boyutunun değiştirilmesi, kavrulması veya kabuğundan ayrılması, asorti bağırsağın tüpleneşmesi,
- Fide ithalatını müteakip, ihraç edilmek üzere kesme çiçek yetiştirilmesi,
- Filmaşın ithalatını müteakip, ihraç edilmek üzere çivi ve tel üretimi,
- Rulo sacın ithalatını müteakip, ihraç edilmek üzere kesilmiş sac elde edilmesinde kullanılması,
- Bedelsiz olarak ithal edilen eşyanın işleme faaliyetine tabi tutulması.

2006/12 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliğı uyarınca, "Dİİ Verilmeyecek Eşya Listesi" kapsamındaki eşyalara Dİİ verilmez.

Süreler

DİİB'in süresi sektörüne göre azami on iki aya kadar tespit edilebilir. Dİİ'de sektörü ve yapılacak işin niteliğine göre altı aydan on iki aya kadar süre verilir. Yükümlüsünce talep edilmesi halinde ek süre de verilebilir.

İŞ AKIŞI

- 1. İzin Alınması:** Türkiye Gümrük Bölgesinde (serbest bölgeler hariç) yerleşik firmalar, DİİB almak için elektronik ortamda Ekonomi Bakanlığına (İhracat Genel Müdürlüğü), Dİİ almak için ise istenilen bilgi ve belgelerle gümrük idaresine müracaat ederler. Uygun görülürse DİİB/Dİİ verilir.
- 2. İthalatın Gerçekleştirilmesi:** Şartlı muafiyet/geri ödeme sistemi çerçevesinde ithalat gerçekleştirilir.
- 3. Teminat Alınması:** Şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde, DİİB/Dİİ kapsamında yapılacak ithalattan doğan gümrük vergileri, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da belirtilen esaslar çerçevesinde teminata tabidir.

Gümrük mevzuatı uyarınca, gümrük idaresinin gümrük vergisi ve diğer amme alacağının ödenmesini sağlamak üzere bir teminat verilmesini gerekli görmesi halinde, bu teminat söz konusu vergi tutarının % 20 fazlasıyla yükümlü veya yükümlü olması muhtemel kişi tarafından verilir.

YYS ve OKSB sahibi firmalardan indirimli teminat alınır. Teminat işlemlerinin tamamlanmasının ardından eşyayükümlüsüne teslim edilir.

- 4. İşleme Faaliyetleri:** Belge ve rejim şartlarına uygun olarak ithalat girdilerinin işleme faaliyeti sonucunda ihraç ürünü haline getirilmesi işlemidir.

İşleme faaliyetlerinde kullanılacak ithalat girdilerinin herhangi bir nedenden dolayı ithalinin gerçekleşmediği durumda, yurt içinden temin edilen eşdeğer eşya, işleme faaliyetlerinde kullanılabilir.

- 5. İhracatın Gerçekleştirilmesi:** İhracat rejimi işlemleri yapılarak fiili ihracat gerçekleştirilir.
- 6. İkincil İşlem Görmüş Ürünlere Uygulanacak İşlemler:** Dahilde işleme rejimine tabi tutulan eşyanın işlenmesi sırasında ortaya çıkan ekonomik değeri olan atık, artık, kırpıntı, döküntü ve kalıntı gibi ikincil işlem görmüş ürünler, talep halinde; tasfiyeye tabi tutulabilir; yeniden ihraç edilebilir; serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulabilir; mahrece iade edilebilir; imha edilebilir.

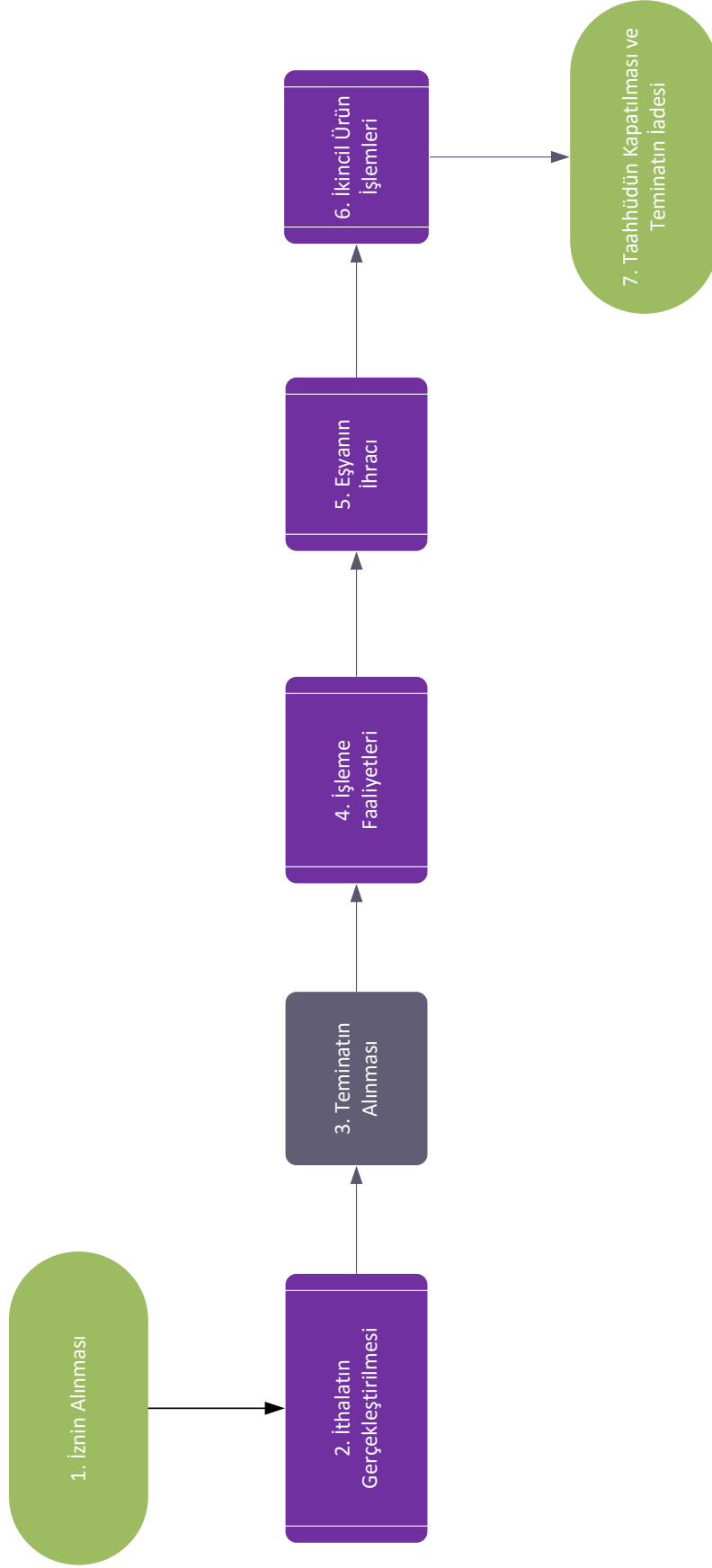
Serbest dolaşıma girecek işlem görmüş ikincil ürünlerin gümrük vergileri, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil edildiği tarihte yürürlükte bulunan vergi oranı üzerinden hesaplanır.

- 7. Taahhütün Kapatılması ve Teminatın İadesi:** DİİB/Dİİ'de belirtilen şartlar ve sürelerde fiili ihracı gerçekleşen eşyanın ihracat taahhütlerinin kapatılmasını müteakip teminat iade edilir.

DİİB kapatma başvuruları belge süresi bitiminden itibaren üç ay içerisinde Ekonomi Bakanlığı (ilgili bölge müdürlüğü), Dİİ kapatma başvuruları ise belge süresi bitiminden itibaren bir ay içerisinde izni veren gümrük idaresine yapılır.

Dahilde işleme tedbirlerini, dahilde işleme rejiminde ve belgede/izinde belirtilen esas ve şartlara uygun olarak yerine getirmeyenlerden; Gümrük Kanunu'nda belirtilen hükümler doğrultusunda vergi ve ceza tahsil edilir.

ŞEMA – 9: DAHİLDE İŞLEME REJİMİ İŞ AKIŞI

V. GEÇİCİ İTHALAT REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Geçici ithalat rejimi, serbest dolaşıma girmemiş eşyanın gümrük vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye gümrük bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında, herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracına olanak sağlayan hükümlerin uygulandığı rejimdir. Geçici ithalat izni, eşyayı kullanan veya kullandıran kişinin talebi üzerine gümrük idaresince verilir.

Geçici ithalat rejimi kapsamında yapılan ithalat işlemlerinde muafiyetin kapsamı, tam ve kısmi muafiyet olmak üzere iki şekildedir.

Türkiye'ye ithali yasak olan, tüketilebilir, ayniyat tespitinin yapılması mümkün olmayan ve ülke ekonomisine zarar verebileceği Bakanlıkça belirlenen eşya geçici ithalat rejiminden yararlandırılmaz.

Tam Muafiyet: Gümrük vergilerinin tamamının teminata bağlanarak yapılan geçici ithalat işlemidir. Ancak sözlü beyana konu olan eşya ile yazılı beyana konu olan, kriz halinde gönderilen yardım malzemeleri ile hava, deniz ve demiryolu şirketlerinin veya posta idarelerine ait olan ve bunlar tarafından uluslararası trafikte kullanılmak üzere üzerlerinde ayırt edici biçimde işaretlenmiş malzemeler için teminat aranmaz.

Kısmi Muafiyet: Tam muafiyet suretiyle yurda girişi mümkün olmayan eşyanın vergileri teminata bağlanmakla birlikte, ayrıca bu eşyanın yurttan kalacağı her ay için aylık % 3 vergi alınmak suretiyle ithaline izin verilmesi işlemidir.

Kısmi muafiyet kapsamında geçici ithalata tabi tutulan eşyadan alınacak vergiler toplamı, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma girmesi halinde alınması gereken vergileri aşamaz.

Süreler: Yirmi dört ayı geçmemek koşulu ile gümrük idaresince belirlenir.

İŞ AKIŞI

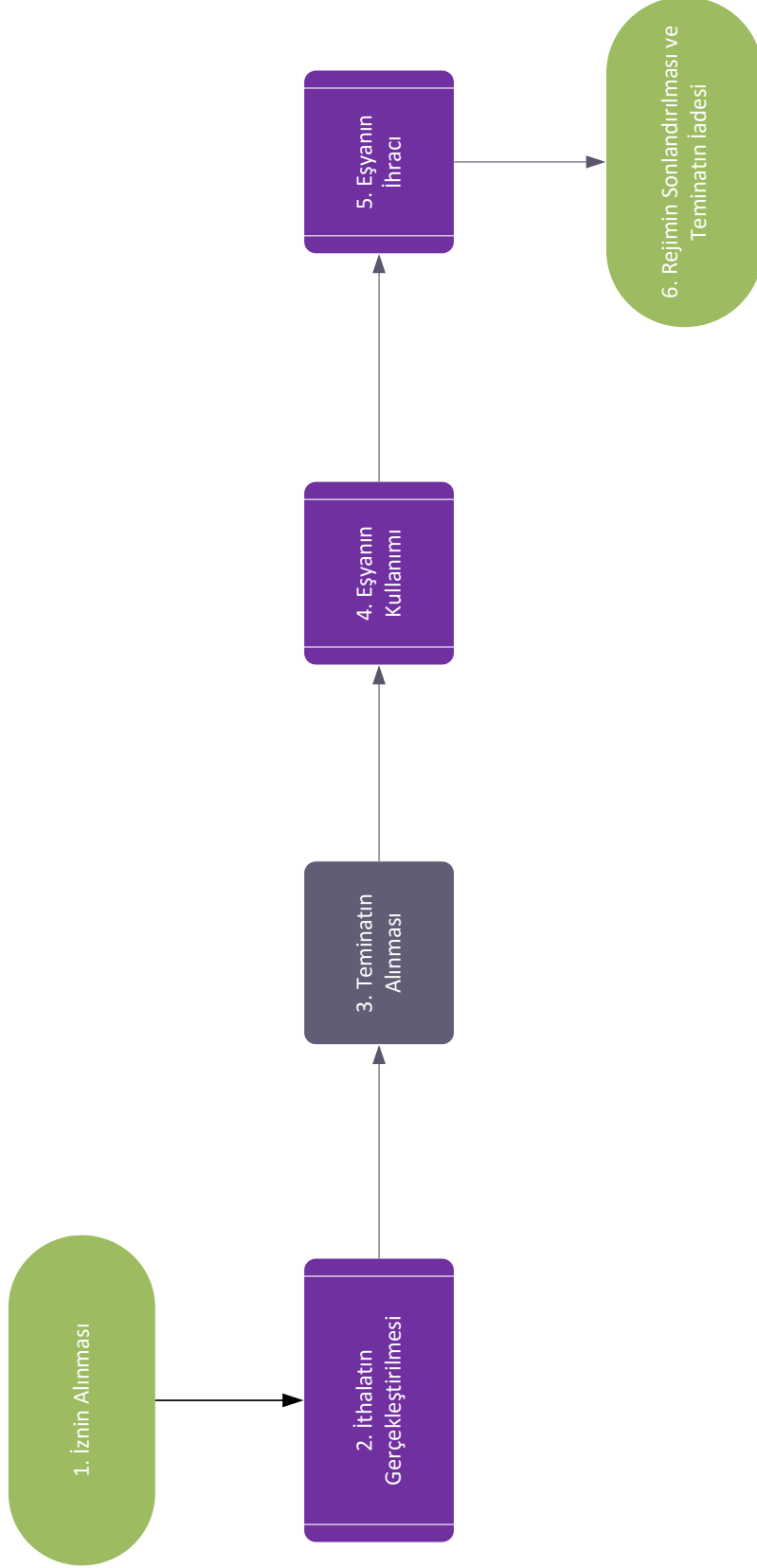
- İznin Alınması:** Geçici ithalat rejimi kapsamında ithali talep edilen eşya için, Gümrük Yönetmeliği'nde belirtilen belgelerden biri veya birkaçı (proforma fatura, katalog, teknik doküman, anlaşma) izin formuna eklenerek gümrük idaresine başvurulur. İzin, başvurunun yapıldığı gümrük idaresi tarafından verilir.
- İthalatın Gerçekleştirilmesi:** Yükümlüsünce alınan geçici ithalat iznine istinaden tescil edilen TCGB ve eki belgelerin ibrazını müteakip beyannamenin kabul memuru tarafından kontrolünden sonra kabul işlemi yapılır. Sistemce belirlenen hat kriterine göre muayene memurunca kontrol ve muayene işlemleri tamamlanır.
- Teminatın Alınması:** Geçici ithalat izni kapsamında yapılacak ithalattan doğan vergi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da belirtilen esaslar çerçevesinde teminata bağlanır.

Teminat işlemlerinin tamamlanmasının ardından eşya yükümlüsüne teslim edilir.

- Eşyanın Kullanımı:** Geçici ithaline izin verilen eşya, rejim altında kaldığı süre içinde giriş ayniyetine ve tahsis amacına uygun olarak tahsis edildiği yerde kullanılmak zorundadır. Rejim kapsamındaki eşya, giriş ayniyetini korumaya yönelik olağan bakım faaliyetleri dışında başka bir işleme tabi tutulamaz. Gümrük idareleri rejim süresi içerisinde değişik aralıklarla eşyanın tahsis yerinde, tahsis amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını denetleme hakkına sahiptir.
- Eşyanın İhracı:** Eşya, geçici ithalat izni süre bitiminden önce, yazılı, sözlü veya başka tasarruf yoluyla beyan edilerek, ayniyat tespiti yapılmak suretiyle yeniden ihrac edilir.
- Rejimin Sonlanması ve Teminatın İadesi:** Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın, izin hak sahibi veya temsilcisinin, eşyanın yeniden ihracından sonra teminatın çözülmesi için giriş işlemi yapan gümrük idaresine dilekçe ile başvurması gerekir. Bu istek üzerine, geçici ithalat ve yeniden ihracat beyannameleri incelenerek, giren eşyanın rejimin şartlarına uygun olarak yeniden ihrac edildiğinin anlaşılması durumunda, bu eşyaya ilişkin teminat çözülür.

Geçici ithalat izninde belirtilen esas ve şartları yerine getirmeyenlerden; Gümrük Kanunu'nda belirtilen hükümler doğrultusunda vergi ve ceza tahsil edilir.

ŞEMA – 10: GEÇİCİ İTHALAT REJİMİ İŞ AKIŞI

VI. HARIÇTE İŞLEME REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Hariçte işleme rejimi; serbest dolaşımdaki eşyanın hariçte işleme faaliyetlerine tabi tutulmak üzere Türkiye gümrük bölgesinden geçici olarak ihracı ve bu faaliyetler sonucunda elde edilen ürünlerin, ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle, yeniden serbest dolaşıma girişine ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir.

Hariçte işleme faaliyeti; serbest dolaşımda bulunan eşyanın daha ileri safhada işlenmek, tamir edilmek veya yenilenmek üzere geçici olarak Türkiye gümrük bölgesi dışına veya serbest bölgelere ihraç edilmesi ve bu faaliyetler sonucunda elde edilen ürünlerin, gümrük vergilerinden tam veya kısmi muafiyet uygulanmak suretiyle ve ikili veya çok taraflı ticaret anlaşmaları çerçevesinde bazı işlem görmüş ürünler için konulmuş veya konulacak olan gümrük vergisi muafiyetini içeren hükümler saklı kalmak kaydıyla, yeniden serbest dolaşıma girmesi ve standart değişim sistemi kapsamında ithali ile ilgili faaliyetleri kapsar.

Hariçte işleme izin belgesinin/hariçte işleme izninin süresi azami on iki aydır.

İŞ AKIŞI

- 1. İzin Alınması:** Rejimin uygulanmasının, ithal edilen işlem görmüş ürünlerin aynısını veya benzerini üreten Türkiye'deki üreticilerin temel çıkarlarını olumsuz etkilemeksizin ihraç eşyasının satışını teşvik etmesi ve işleme faaliyetinin Türk menşeli eşya ile Türkiye dışında elde edilen eşyanın birleştirilmesiyle oluşan işlem görmüş ürün olarak ithal edilmesi halinde, hariçte işleme izni işleme faaliyetini yaptıracak kişi dışında başka bir kişiye de verilebilir.

Hariçte işleme faaliyetinden yararlanmak için;

- Hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ve ambalaj malzemelerinin daha ileri bir düzeyde işlem görmek üzere Türkiye gümrük bölgesi dışına veya serbest bölgelere gönderilmek istenmesi halinde, gerekli bilgi ve belgelerle birlikte hariçte işleme izin belgesi almak üzere Ekonomi Bakanlığına,
- Maden cevheri ve konsantrelerinin izabe edilmesi ve işlenmesi ile kıymetli maden ve taşların işlenmesi amacıyla Türkiye gümrük bölgesi dışına veya serbest bölgelere gönderilmek istenmesi halinde, gerekli bilgi ve belgelerle birlikte hariçte işleme izni almak üzere maden ihracatçı birliklerinin bağlı olduğu ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerine,
- Tamirat amaçlı, garanti hükümleri uyarınca veya bir imalat hatası nedeniyle Türkiye gümrük bölgesi dışına veya serbest bölgelere gönderilen eşyanın ve/veya bu eşyanın ihracından önce ikame ürünün ithalatı için Gümrük ve Ticaret Bakanlığına,

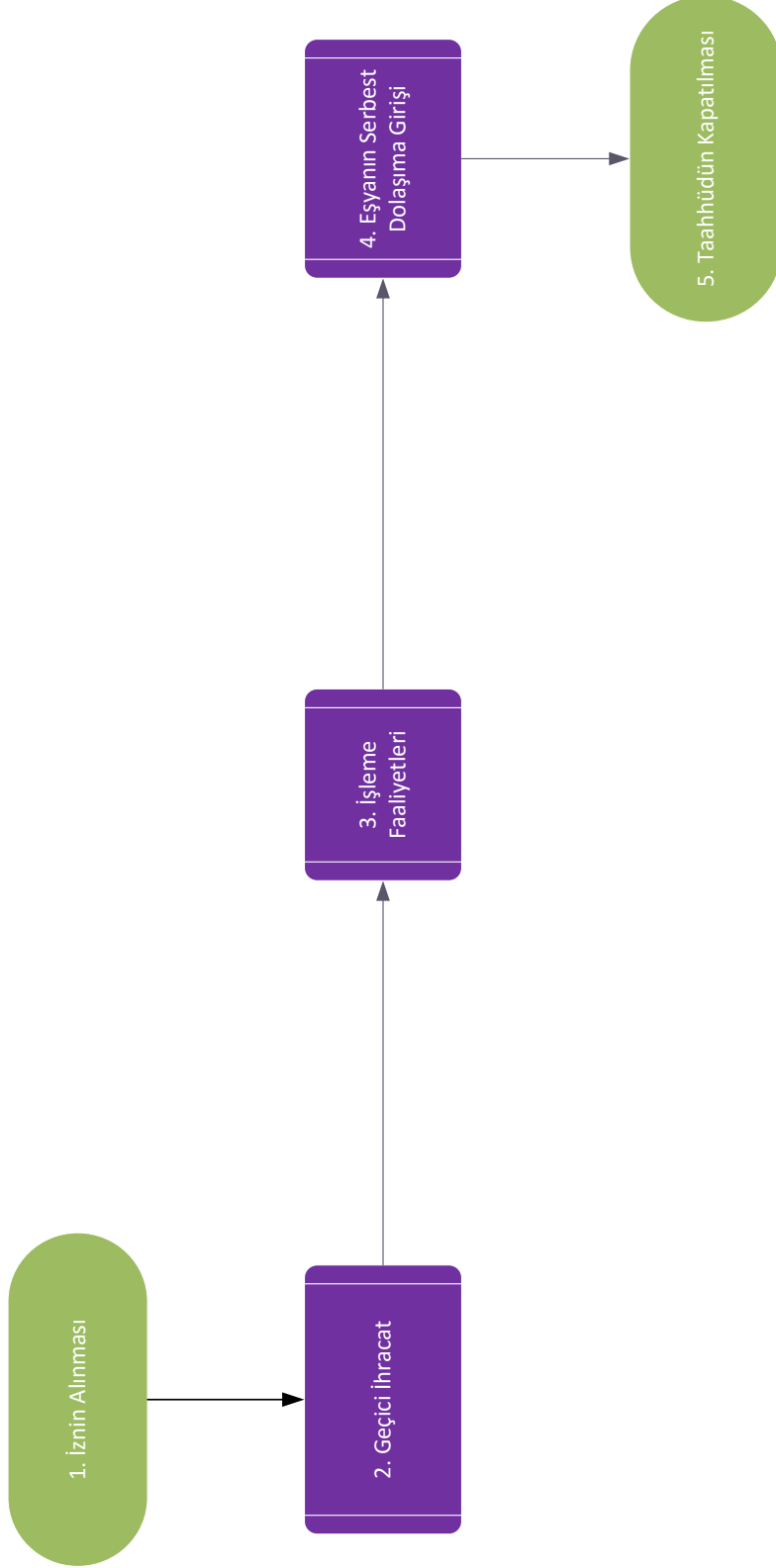
Müracaat edilir. Uygun görülürse HİİB/Hİİ verilir.

- 2. Geçici İhracatın Yapılması:** İhracat rejimi işlemleri yapılarak geçici ihracat gerçekleştirilir.
- 3. İşleme Faaliyetleri:** Belge ve rejim şartlarına uygun olarak geçici ihracatı yapılan eşya işleme faaliyeti sonucunda işlem görmüş ürüne dönüştürülür veya tamiri gerçekleştirilir.
- 4. Eşyanın Serbest Dolaşıma Girişi:** Serbest dolaşıma giriş rejimi işlemleri yapılarak ithalat gerçekleştirilir.
- 5. Taahhüdün Kapatılması:** Hariçte işleme izin belgesi/hariçte işleme izni sahibi firmalar, belge/izin süresi (ek süreler dahil) sonundan itibaren bir ay içerisinde, belirlenen bilgi ve belgelerle birlikte, belge/izin taahhüdünü kapatmak için Ekonomi Bakanlığına/gümrük idaresine müracaat ederek taahhütlerini kapattırırlar.

Hariçte işleme rejimi tedbirlerine uyulmaması halinde, duruma göre belgenin iptali de dahil olmak üzere adli ve/veya idari takibata geçilir.

HİİB/Hİİ kapsamında geçici olarak ihraç edilen eşyanın süre bitiminden sonra aynen getirilmesi halinde, gümrük mevzuatı çerçevesinde usulsüzlük cezası uygulanır.

ŞEMA – 11: HARIÇTE İŞLEME REJİMİ İŞ AKIŞI

VII. GÜMRÜK KONTROLÜ ALTINDA İŞLEME REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Gümrük kontrolü altında işleme rejimi, serbest dolaşıma girmemiş eşyanın Türkiye gümrük bölgesinde, ithalat vergilerine veya ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, niteliğini veya durumunu değiştiren işlemlere tabi tutulmaları ve bu işlemlerden elde edilen ürünlerin gümrük vergileri ödenerek serbest dolaşıma girmelerine ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir.

Bu rejim kapsamında getirilecek eşyanın ithalat vergisinin, işlenmiş olarak elde edilecek eşyanın ithalat vergisinden yüksek oranda olması gerekmektedir.

Eşyanın gümrük kontrolü altında işleme rejiminde kalabileceği azami süre iki yıldır.

İŞ AKIŞI

1. **İzin Alınması:** Gümrük kontrolü altında işleme izni, işleme işini yapan veya yaptıran kişinin talebi üzerine, Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün görüşü alınarak gümrük idarelerince verilir. İzin, sadece Türkiye gümrük bölgesinde yerleşik kişilere; işlenmiş ürünler içinde ithal eşyasının teşhisinin mümkün olduğu, eşyanın işlenmesinden sonra, rejime tabi tutulduğu sıradaki niteliğine veya durumuna dönüştürülmesinin ekonomik olarak mümkün olmadığı, rejimin uygulanmasının, ithal eşyasının tabi olduğu menşe ve miktar kısıtlaması kurallarının etkilerini saptırmayacağı, Türkiye'deki benzer eşyanın üreticilerinin temel ekonomik çıkarlarını olumsuz etkilemeyen, bir işleme faaliyeti yaratma veya devam ettirme yönündeki ekonomik amaçlara uyulduğu hallerde verilir.

2. **İthalatın Gerçekleştirilmesi ve Teminat Alınması:** Gümrük kontrolü altında işleme izni kapsamında yapılacak ithalattan doğan vergi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da belirtilen esaslar çerçevesinde teminata tabidir.

Gümrük mevzuatı uyarınca, gümrük idarelerinin gümrük vergilerinin ve diğer amme alacaklarının ödenmesini sağlamak üzere bir teminat verilmesini gerekli görmeleri halinde, bu teminat söz konusu vergiler tutarının % 20 fazlasıyla yükümlü veya yükümlü olması muhtemel kişi tarafından verilir. Teminat işlemlerinin tamamlanmasının ardından eşya yükümlüsüne teslim edilir.

3. **İşleme Faaliyetleri:** Belge ve rejim şartlarına uygun olarak ithal girdilerin işleme faaliyeti sonucunda işlenmiş ürün haline getirilmesidir.

4. **Eşyanın Serbest Dolaşıma Girişi:** Yönetmelikte belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğine yönelik olarak YGM'ce düzenlenen tespit raporu gereğince izin belgesinde öngörülen süre içerisinde veya en geç bu sürenin sona erdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde gümrük müdürlüğüne TCGB sunulur. Gümrük idaresince gerekli incelemelerin yapılmasını müteakip bu rejim kapsamında ithali yapılan eşyanın işlenmiş ürün olarak ortaya çıktığının tespiti halinde eşyanın serbest dolaşıma girişine müsaade edilir.

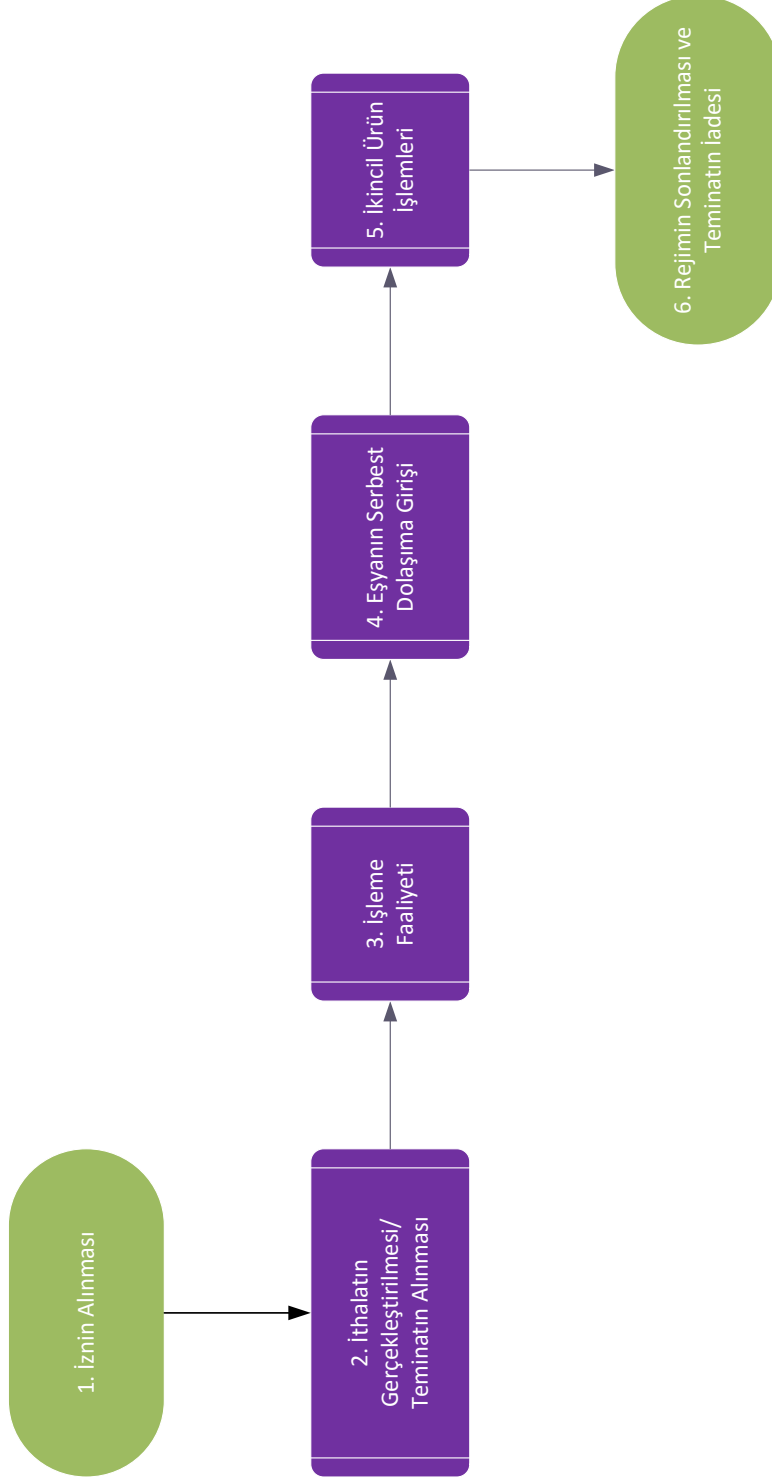
5. **İkincil İşlem Görmüş Ürünlere Uygulanacak İşlemler:** Gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi tutulan eşyanın işlenmesi sırasında ortaya çıkan ekonomik değeri haiz atık, artık, kırıntı, döküntü ve kalıntı gibi ikincil işlem görmüş ürünler, talep halinde; tasfiyeye tabi tutulabilir; yeniden ihraç edilebilir; serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulabilir; mahrece iade edilebilir; imha edilebilir.

Serbest dolaşıma girecek işlem görmüş ikincil ürünlerin gümrük vergileri, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil edildiği tarihte yürürlükte bulunan vergi oranı üzerinden hesaplanır.

6. **Rejimin Sonlandırılması ve Teminatın İadesi:** İzni veren gümrük müdürlüğünce, rejim kapsamındaki eşyanın işlem görmüş ürünler şeklinde serbest dolaşıma girdiğinin, ikincil işlem görmüş ürünler için mevzuatta belirtilen işlemin yapıldığının, izin verilen eşyanın telef veya kaybının tespiti halinde teminat iade edilir.

Gümrük kontrolü altında işleme izninde belirtilen esas ve şartları yerine getirmeyenlerden, Gümrük Kanunu'nda belirtilen hükümler doğrultusunda vergi ve ceza tahsil edilir.

ŞEMA – 12: GÜMRÜK KONTROLÜ ALTINDA İŞLEME REJİMİ İŞ AKIŞI

VIII. TRANSİT REJİMİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER⁶

Transit rejimi; ithalat vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmayan serbest dolaşıma girmemiş; ihracatla ilgili gümrük işlemleri tamamlanmış eşyanın, gümrük gözetimi altında Türkiye gümrük bölgesi içindeki bir noktadan diğerine taşınmasında uygulanır.

Transit rejimine tabi eşyanın Türkiye gümrük bölgesinde taşınması; transit rejimi beyanı, TIR karnesi, ATA karnesi, Kuvvetlerin Statüsüne Dair Kuzey Atlantik Anlaşmasına Taraf Devletler Arasındaki Sözleşme ile öngörülen Form 302, posta kolileri, demir yolu ile taşımada CIM taşıma belgesi, büyük konteynerler ile taşımada TR transfer notu, hava yolu ve deniz yolu ile taşımada eşya manifestosu kapsamında yapılır.

Bakanlıkça belirlenen istisnai hallerde ulusal transit işlemine tabi eşya için teminat şartına bağlı olmaksızın memur refakati uygulanmaktadır. Memur refakati, aynı bölge müdürlüğüne bağlı ve aynı belediye sınırları içerisinde yer alan gümrük idareleri arasında uygulanır.

Toplu ve götürü teminata ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu rejim kapsamında teminat, tek bir transit işlemi kapsayan bireysel teminat veya birden fazla işlemi kapsayan kapsamlı teminat şekillerinde olabilir. TIR sözleşmesi ve Türkiye'nin taraf olduğu diğer uluslararası anlaşma veya sözleşme ile öngörülen teminat şekillerinden biri de teminat olarak kabul edilebilir.

İthali yasak eşyanın transit beyannamesi ile sevki bölge müdürlüğünün izni ile mutlak suretle teminatlı ve memur refakatli olarak yapılır. Ayrıca GY ek 33 ve/veya gümrük idaresince yapılan risk analizi çerçevesinde belirlenen riskli eşya sınıfına giren eşyanın ulusal transitinde (şehirlerarası) ATS (araç takip sistemi) cihazı kullanılmaktadır.

⁶ Deniz yolu, hava yolu, demir yolu, boru hattı ile transit işlemlerinde kara yolundan farklı olarak GK hükümleri gereği teminat aranmaz, ayrıca deniz yolu ve demir yolu ile yapılan transit işlemlerinde transit süresi verilmez.

A. ULUSLARARASI GELEN TRANSİT REJİMİ İŞ AKIŞI

1. Tescil ve Kabul İşlemi

NCTS: Hareket gümrük idaresince işlemi bitirilen araç, varış gümrük idaresine NCTS transit refakat belgesi ile sevk edilir. NCTS transit refakat belgesi ile sınır geçişi yapılır. Eşyanın varış gümrük idaresine sunulmasını müteakip NCTS modülündeki bilgiler ile NCTS belgesindeki bilgiler kontrol edilerek kabul memurunca NCTS sistemi üzerinde özet beyan oluşturulur. Hareket gümrük idaresine, aracın varış gümrük idaresine ulaştığına dair sistem üzerinden otomatik olarak mesaj gönderilir. Sistemin belirlediği hat kriterine göre muayene memuruna sevk edilir.

TIR Karnesi: Eşyanın giriş gümrük idaresine sunulmasına müteakip TIR takip programındaki bilgiler ile TIR karnesi bilgileri kontrol edilerek kabul memurunca BİLGE sisteminde özet beyan oluşturulur.

2. Muayene ve Tespit İşlemi

2.1 Sarı Hat:

Beyana Uygun =>

NCTS: Kabul memurunca transit refakat belgesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğukontrol edilir. Belge ile kap sayısı ve araç kontrolü (hareket gümrük idaresinde tatbik edilen güvenlik mührü, plakası, şasi numarası, brandası, halatların sağlamlığı vb. yönleriyle) neticesinde herhangi bir uygunsuzluk bulunmaz ise YGM (antrepo)/gözetim memurunca (geçici depolama yeri) transit refakat belgesi işlemleri sonlandırılır.

Taşıt üstü işlemlerinde ise herhangi bir uygunsuzluk bulunmazsa muayene memuru tarafından transit refakat belgesi işlemleri sonlandırılır.

TIR Karnesi: Kabul memurunca TIR karnesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu kontrol edilir. Belge ile kap sayısı ve araç kontrolü (hareket gümrük idaresinde tatbik edilen güvenlik mührü, plakası, şasi numarası, brandası, halatların sağlamlığı vb. yönleriyle) neticesinde herhangi bir uygunsuzluk bulunmaz ise YGM (antrepo)/gözetim memurunca (geçici depolama yeri) TIR karnesi işlemleri sonlandırılır.

Taşıt üstü işlemlerinde ise herhangi bir uygunsuzluk bulunmazsa muayene memuru tarafından TIR karnesi işlemleri sonlandırılır.

Beyana Aykırı =>

NCTS: Sistem üzerinde YGM/gözetim memuru tarafından yapılan olumsuzluk tespitine istinaden, muayene memurunca hareket gümrük idaresine uyuşmazlık bildirim yapılar. Gümrük idaresince gerektiği hallerde eşya kırmızı hata sevk edilir. YGM’ce yapılan tespit niteliğine göre adli ve/veya idari (GK 235, 237 veya GK 241) ceza takibatına geçilir.

TIR Karnesi: Sistem üzerinde YGM/gözetim memuru tarafından şartlı ibra yapılır. Şartlı ibra sonucuna göre yazışma yoluyla eksiklik/fazlalık takibatına geçilir. Takibat olumlu sonuçlanırsa muayene memurunca şartlı ibra kaldırılarak TIR karnesi işlemleri sonlandırılır.

YGM’ce yapılan tespit niteliğine göre adli ve/veya idari (GK 235, 237 veya GK 241) ceza takibatına geçilir.

2.2. Kırmızı Hat: Transit refakat belgesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu kontrol edildikten sonra eşya ve taşıtın (hareket gümrük idaresinde tatbik edilen güvenlik mührü, plakası, şasi numarası, brandası, halatların sağlamlığı vb. yönleriyle) fiziki muayenesi yapılır.

Beyana Uygun => Transit işlemi muayene memuru tarafından sonlandırılır.

Beyana Aykırı => Muayene memurunca sistem üzerinde hareket gümrük idaresine uyumsuzluk bildirimini yapılır. Tespit niteliğine göre, adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

3. Eşyanın Antrepoya, Geçici Depolamaya Alınması veya Taşıt Üstü İşleme Tabi Tutulması: Yükümlünün talebi üzerine eşya antrepoya, geçici depolama yerine alınabilir veya taşıt üstü işleme tabi tutulabilir.

4. Özet Beyan Eksiklik/Fazlalığı: Özet beyanı veren kişi tarafından eksiklik veya fazlalığın neden kaynaklandığının, yirmi günlük (NCTS) veya üç aylık (TIR karnesi) takibat süresi içinde, eşyanın yüklendiği liman yetkilileri, çıkış acenteleri ve taşımacı kuruluş kamu kuruluşu ise bu kuruluştan alınan ve eşyanın yüklendiği limandaki en büyük mülki idare amirince, gümrük idaresince, ticaret ve sanayi odalarınca veya liman başkanlığınca onaylanmış belgelerle ispatı gerekir.

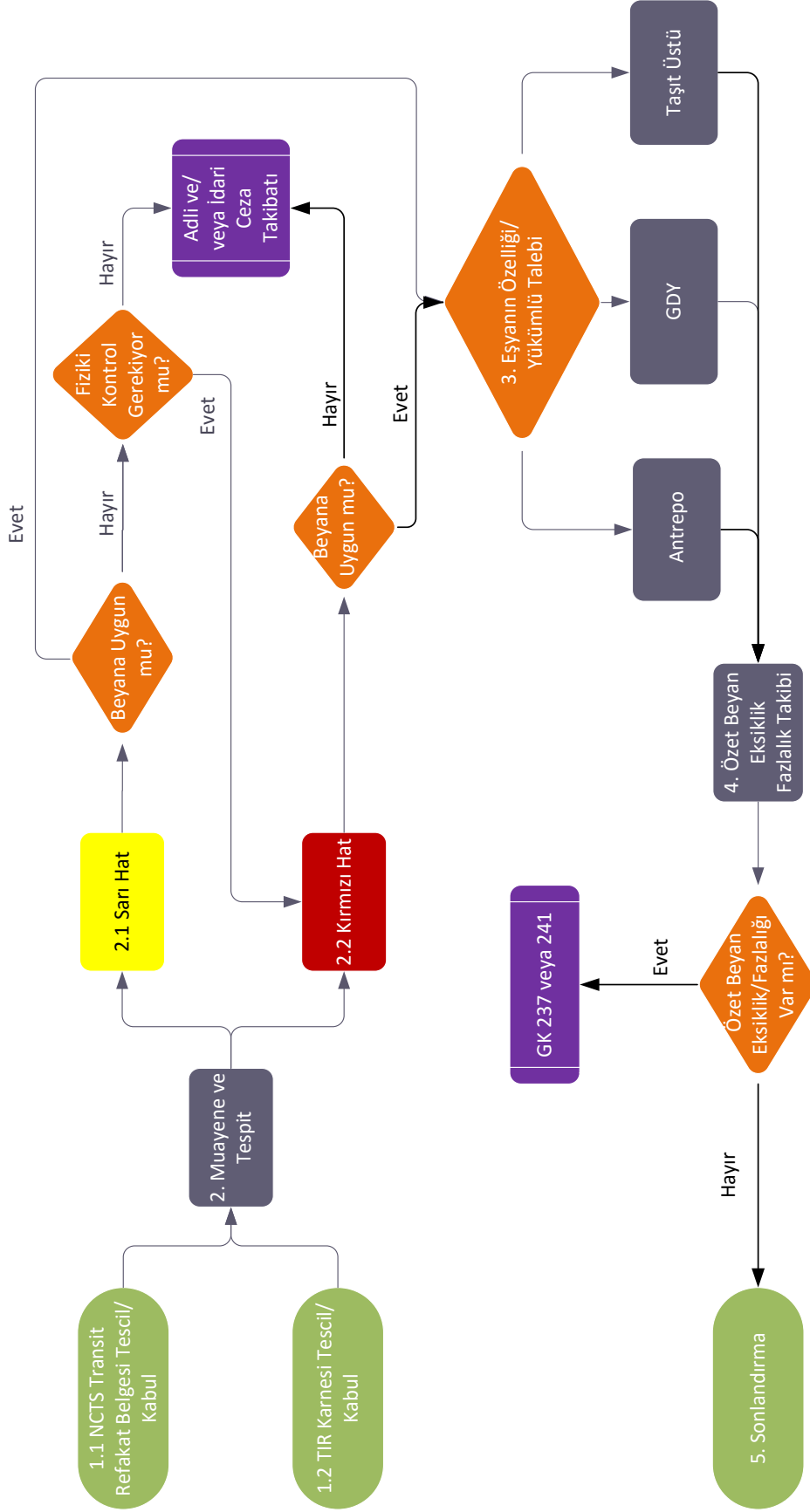
Eksiklik Var => Eksikliğin nedeninin ispatlanamaması durumunda GK 237’nci madde, ispatlanması durumunda GK 241’inci madde uygulanır.

Fazlalık Var => Fazlalığın nedeninin ispatlanamaması durumunda GK 237’nci madde uygulanır. Ayrıca söz konusu eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve tasfiye hükümleri tatbik edilir. Nedenin ispatlanması durumunda GK 241’inci madde uygulanır.

Eksiklik / Fazlalık Yok => İşleme “Sonlandırma” işlem adımı ile devam edilir.

5. Sonlandırma: Tabi tutulan işlem türüne göre, NCTS ve TIR karnesi işlemleri; YGM, gözetim memuru ya da muayene memuru tarafından sistem üzerinde sonlandırılır.

ŞEMA – 13: ULUSLARARASI GELEN TRANSİT REJİMİ İŞ AKIŞI

B. ULUSLARARASI GİDEN TRANSİT REJİMİ İŞ AKIŞI

1. Tescil ve Kabul İşlemi

NCTS: Kapsamlı teminatı bulunan firmalarca (T1) acente veya taşıyıcı tarafından BİLGE sistemi NCTS modülü üzerinden transit refakat belgesi tescil edilir. Tescil edilen NCTS transit refakat belgesi kabul memuruna ibraz edilir. Kabul memuru tarafından BİLGE sistemindeki bilgiler ile ibraz edilen belgeler kontrol edilir. Bilgilerin uygunluğu halinde sistem üzerinde hat kriteri belirlenir.

TIR Karnesi:

Serbest Dolaşımda Bulunan Eşya: Acente veya taşıyıcı tarafından BİLGE sistemi üzerinden özet beyan tescil edilir. Tescil edilen özet beyan TIR karnesi ile birlikte kabul memuruna ibraz edilir. Kabul memuru tarafından BİLGE sistemindeki bilgiler ile ibraz edilen belgeler kontrol edilir. Bilgilerin uygunluğu halinde özet beyan ve TIR karnesinin (Volet-1) onaylanmasını müteakip işlemler sonlandırılarak araç gözetim memuruna yönlendirilir.

Serbest Dolaşımda Bulunmayan Eşya: Acente veya taşıyıcı tarafından TIR karnesi BİLGE sistemi üzerinden özet beyana veya antrepo beyannamesine bağlanarak tescil edilen TIR karnesi ve ekleri kabul memuruna ibraz edilir. Kabul memuru tarafından BİLGE sistemindeki bilgiler ile ibraz edilen belgelerin uygunluğu kontrol edilir. Bilgilerin uygunluğu halinde TIR karnesinin (Volet-1) onaylanmasını müteakip sistem tarafından hat kriteri belirlenir.

2. Muayene ve Tespit İşlemi

2.1. Sarı Hat:

NCTS:

Serbest Dolaşımda Bulunan Eşya: Transit refakat belgesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu kabul memurunca kontrol edilerek onaylanır. Kontrol neticesinde;

Beyana Uygun => NCTS transit refakat belgesi işlemleri sonlandırılarak araç gözetim memuruna sevk edilir.

Beyana Aykırı => Kırmızı hata yönlendirilir.

Serbest Dolaşımda Bulunmayan Eşya: Transit refakat belgesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu muayene memuru tarafından kontrol edilir. Kontrol neticesinde;

Beyana Uygun => Muayene memuru tarafından işlem sonlandırılır ve aracın çıkışı yapılmak üzere belgeleri gözetim memuru/YGM'ye sevk edilir.

Beyana Aykırı => Kırmızı hata yönlendirilir.

TIR Karnesi:

Serbest Dolaşımda Bulunan Eşya: TIR karnesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu kabul memurunca kontrol edilerek onaylanır. Kontrol neticesinde;

Beyana Uygun => TIR karnesi işlemleri sonlandırılarak araç gözetim memuruna sevk edilir.

Beyana Aykırı => Kırmızı hata yönlendirilir.

Serbest Dolaşımda Bulunmayan Eşya: TIR karnesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu muayene memuru tarafından kontrol edilir. Kontrol neticesinde;

Beyana Uygun => Muayene memuru tarafından işlem sonlandırılır ve aracın çıkışı yapılmak üzere belgeleri gözetim memuru/YGM'ye sevk edilir.

Beyana Aykırı => Kırmızı hata yönlendirilir.

2.2 Kırmızı Hat:

NCTS: Transit refakat belgesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu kontrol edildikten sonra taşıtın fiziki muayenesi yapılır.

Beyana Uygun => Muayene memuru tarafından işlem sonlandırılır ve aracın çıkışı yapılmak üzere belgeleri gözetim memuru/YGM'ye sevk edilir.

Beyana Aykırı => Tespitin niteliğine göre, adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

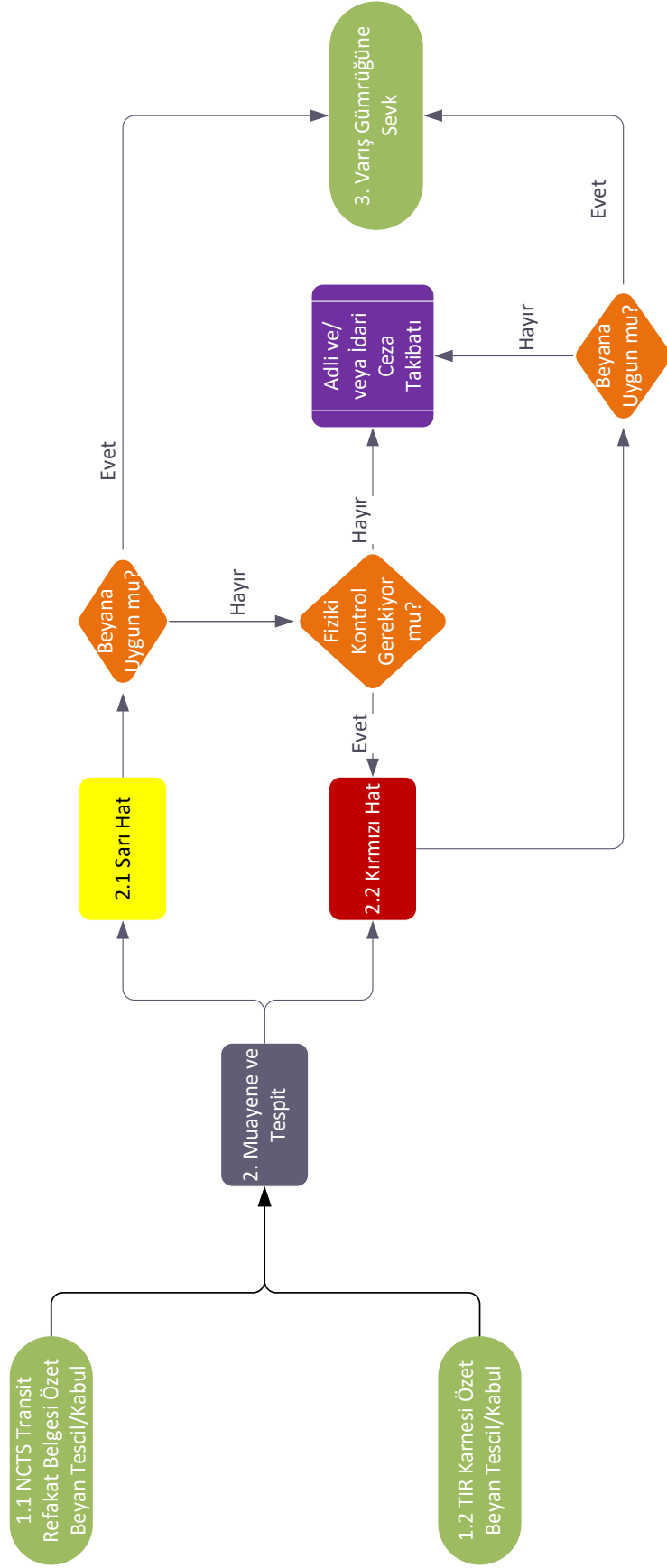
TIR Karnesi: TIR karnesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu kontrol edildikten sonra taşıtın fiziki muayenesi yapılır.

Beyana Uygun => Muayene memuru tarafından işlem sonlandırılır ve aracın çıkışı yapılmak üzere belgeleri gözetim memuru/YGM'ye sevk edilir.

Beyana Aykırı => Tespitin niteliğine göre, adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

- 3. Varış Gümrük İdaresine Sevk:** İşlemleri tamamlanan NCTS transit refakat belgesi/ TIR karnesi muhteviyatı eşyayı taşıyan araca gözetim memuru/YGM'ce güvenlik mührü tatbik edilerek varış gümrük idaresine sevk edilir.

ŞEMA – 14: ULUSLARARASI GİDEN TRANSİT REJİMİ İŞ AKIŞI

C. ULUSAL GELEN TRANSİT REJİMİ İŞ AKIŞI

1. **Tescil ve Kabul İşlemi:** Hareket gümrük idaresince işlemi bitirilen araç varış gümrük idaresine transit refakat belgesi ile sevk edilir. Eşyanın varış gümrük idaresine sunulmasını müteakip NCTS modülündeki bilgiler ile transit refakat belgesindeki bilgiler kabul memurunca kontrol edilir ve NCTS sistemi üzerinde özet beyan oluşturulur. Hareket gümrük idaresine, aracın varış gümrük idaresine ulaştığına dair mesaj otomatik olarak gönderilir. Sistemin belirlediği hat kriterine göre belge muayene memuruna sevk edilir.

2. Muayene ve Tespit İşlemi

2.1. **Sarı Hat:** Transit refakat belgesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu kontrol edilir. Kontrol neticesinde herhangi bir uygunsuzluk bulunmaz ise aracın boşaltılması ve kap adedinin bildirilmesi için YGM/gözetim memuruna sevk edilir.

Beyana Uygun => Kabul memurunca transit refakat belgesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu kontrol edilir. Belge ile kap sayısı ve araç kontrolü (hareket gümrük idaresinde tatbik edilen güvenlik mührü, plakası, şasi numarası, brandası, halatların sağlamlığı vb. yönleriyle) neticesinde herhangi bir uygunsuzluk bulunmaz ise YGM (antrepo)/gözetim memurunca (geçici depolama yeri) transit refakat belgesi işlemleri sonlandırılır.

Taşıt üstü işlemlerinde ise herhangi bir uygunsuzluk bulunmazsa muayene memuru tarafından transit refakat belgesi işlemleri sonlandırılır.

Beyana Aykırı => Sistem üzerinde YGM/gözetim memuru tarafından yapılan olumsuzluk tespitine istinaden, muayene memurunca hareket gümrük idaresine uyuşmazlık bildiri yapılır. Gümrük idaresince gerektiği hallerde eşya kırmızı hata sevk edilir. YGM'ce yapılan tespit niteliğine göre adli ve/veya idari (GK 235, 237 veya GK 241) ceza takibatına geçilir.

2.2. **Kırmızı Hat:** Transit refakat belgesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu kontrol edildikten sonra eşya ve taşıtın (hareket gümrük idaresinde tatbik edilen güvenlik mührü, plakası, şasi numarası, brandası, halatların sağlamlığı vb. yönleriyle) fiziki muayenesi yapılır.

Beyana Uygun => Transit işlemi muayene memuru tarafından sonlandırılır.

Beyana Aykırı => Muayene memurunca sistem üzerinde hareket gümrük idaresine uyuşmazlık bildiri yapılır. Tespit niteliğine göre, adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

3. **Eşyanın Antrepoya, Geçici Depolamaya Alınması veya Taşıt Üstü İşleme Tabi Tutulması:** Yükümlünün talebi üzerine eşya antrepoya, geçici depolama yerine alınabilir veya taşıt üstü işlemine tabi tutulabilir.

4. **Özet Beyan Eksiklik/Fazlalığı:** Özet beyanı veren kişi tarafından eksiklik veya fazlalığın neden kaynaklandığının, yirmi günlük (NCTS) takibat süresi içinde, eşyanın yüklendiği liman yetkilileri, çıkış acenteleri ve taşımacı kuruluş kamu kuruluşu ise bu kuruluştan alınan ve eşyanın yüklendiği limandaki en büyük mülki idare amirince, gümrük idaresince, ticaret ve sanayi odalarınca veya liman başkanlığınca onaylanmış belgelerle ispatı gerekir.

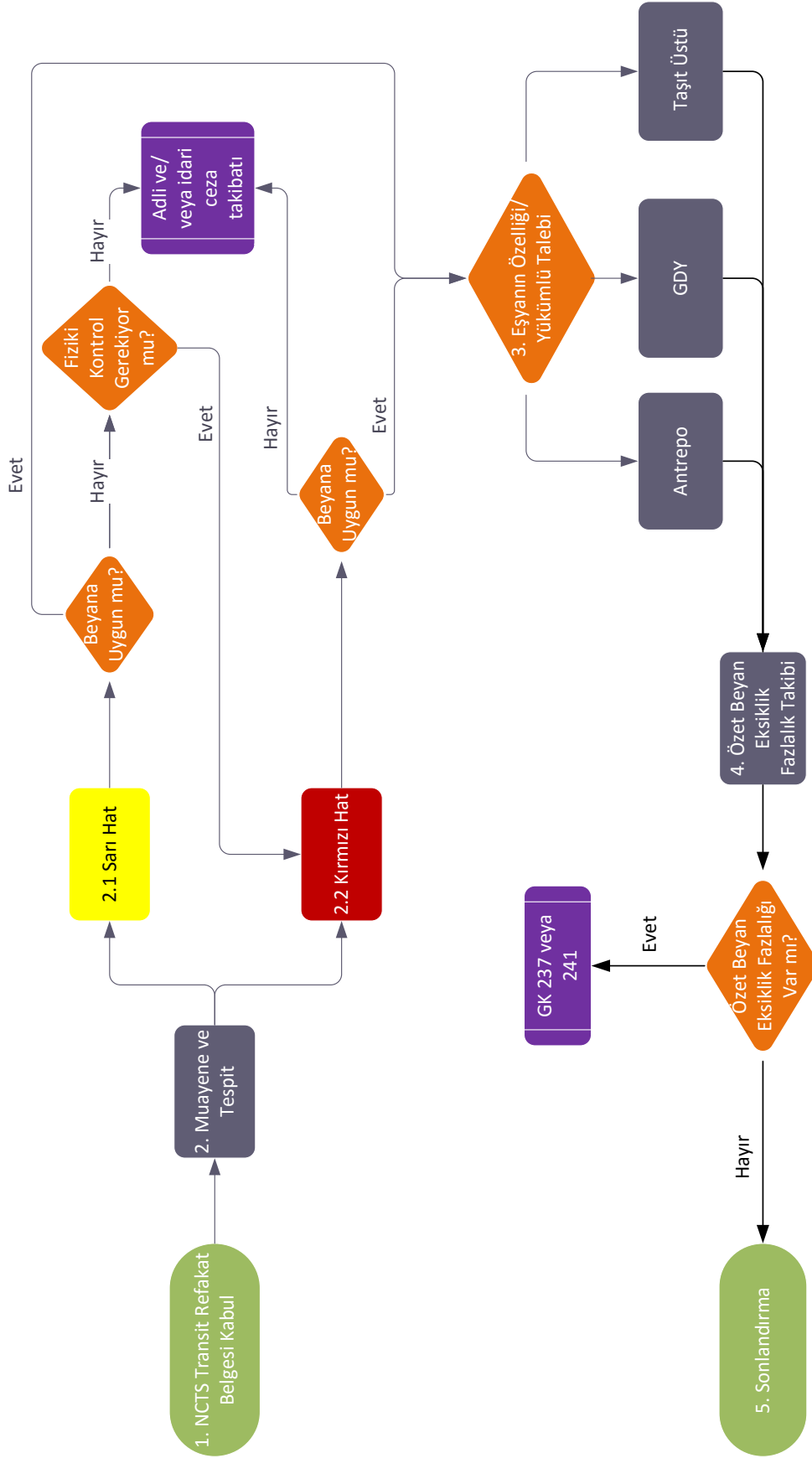
Eksiklik Var => Eksikliğin nedeninin ispatlanamaması durumunda GK 237'nci madde, ispatlanması durumunda ise GK 241'inci madde uygulanır.

Fazlalık Var => Fazlalığın nedeninin ispatlanamaması durumunda GK 237'nci madde uygulanır. Ayrıca söz konusu eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve tasfiye hükümleri tatbik edilir. Nedenin ispatlanması durumunda GK 241'inci madde uygulanır.

Eksiklik / Fazlalık Yok => İşleme "Sonlandırma" işlem adımı ile devam edilir.

5. **Sonlandırma:** Tabi tutulan işlem türüne göre, NCTS işlemleri; YGM, gözetim memuru ya da muayene memuru tarafından sistem üzerinde sonlandırılır.

ŞEMA – 15: ULUSAL GELEN TRANSİT REJİMİ İŞ AKIŞI

D. ULUSAL GİDEN TRANSİT REJİMİ İŞ AKIŞI

1. Tescil ve Kabul İşlemi

Teminatı bulunan firmalarca (TR) acente veya taşıyıcı tarafından BİLGE sistemi NCTS modülü üzerinden transit refakat belgesi tescil edilir. Tescil edilen NCTS transit refakat belgesi kabul memuruna ibraz edilir. Kabul memuru tarafından BİLGE sistemindeki bilgiler ile ibraz edilen belgeler kontrol edilir. Bilgilerin uygunluğu halinde sistem tarafından hat kriteri belirlenir.

2. Muayene ve Tespit İşlemi

2.1 Sarı Hat: Transit refakat belgesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu muayene memuru tarafından kontrol edilir. Kontrol neticesinde;

Beyana Uygun => Muayene memuru tarafından işlem sonlandırılır ve aracın çıkışı yapılmak üzere belgeleri gözetim memuru/YGM'ye sevk edilir.

Beyana Aykırı => Kırmızı hata yönlendirilir.

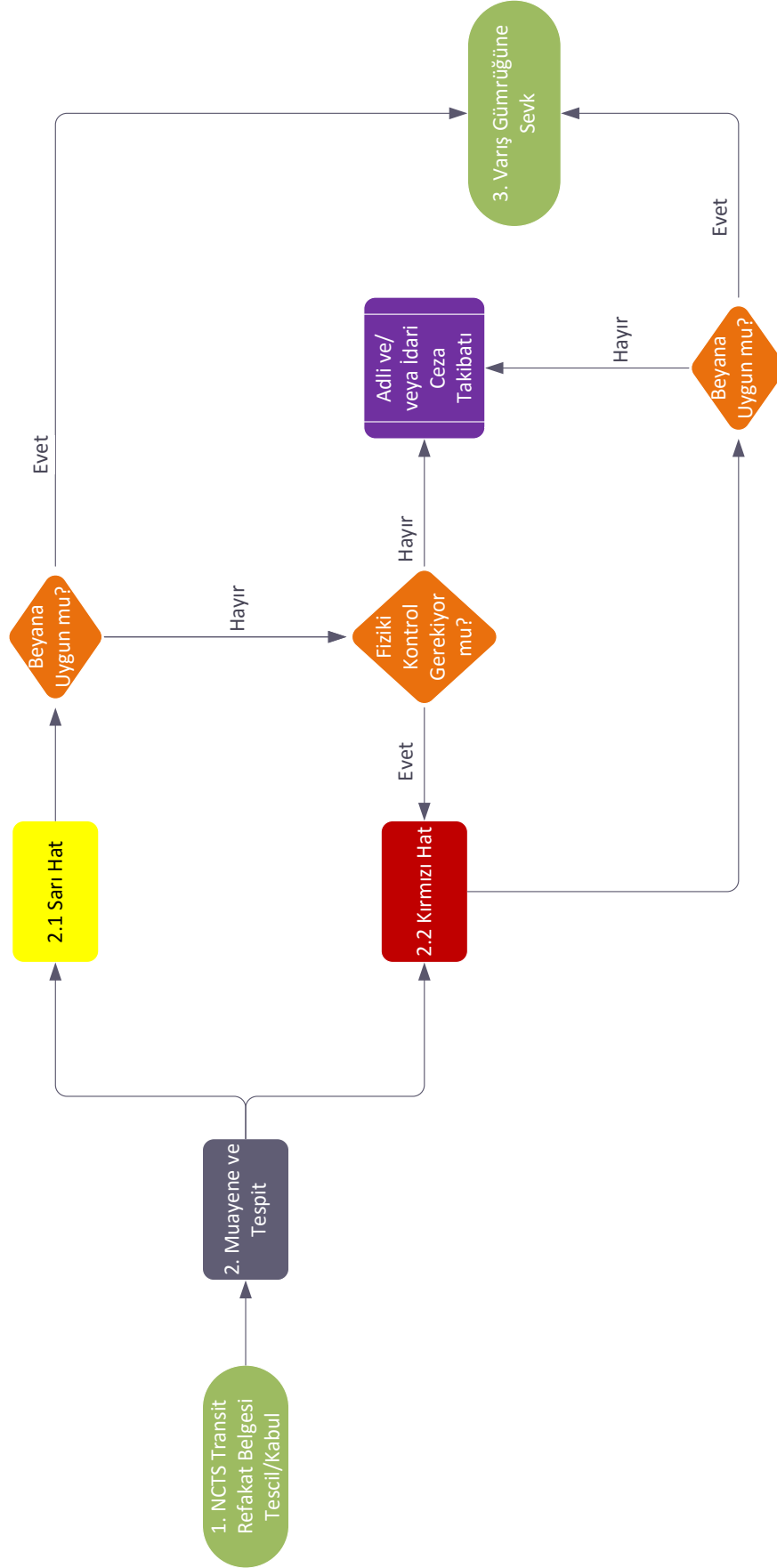
2.2 Kırmızı Hat: Transit refakat belgesi ve ekleri ile sistemde kayıtlı bilgilerin uygunluğu kontrol edildikten sonra taşıtın fiziki muayenesi yapılır.

Beyana Uygun => Muayene memuru tarafından işlem sonlandırılır ve aracın çıkışı yapılmak üzere belgeleri gözetim memuru/YGM'ye sevk edilir.

Beyana Aykırı => Tespitin niteliğine göre, adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

3. Varış Gümrük İdaresine Sevk: İşlemleri tamamlanan NCTS transit refakat belgesi muhteviyatı eşyayı taşıyan araca gözetim memuru/YGM'ce güvenlik mührü tatbik edilerek varış gümrük idaresine sevk edilir.

ŞEMA – 16: ULUSAL GİDEN TRANSİT REJİMİ İŞ AKIŞI

IX. SERBEST BÖLGE İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER ⁷

Serbest bölgeler, Türkiye gümrük bölgesinin parçaları olmakla beraber; serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve serbest dolaşıma sokulmaksızın, gümrük mevzuatında öngörülen haller dışında kullanılmamak ya da tüketilmemek kaydıyla konulduğu, gümrük vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin uygulanması bakımından, Türkiye gümrük bölgesi dışında olduğu kabul edilen; serbest dolaşımdaki eşyanın, bir serbest bölgeye konulması nedeniyle normal olarak eşyanın ihracına bağlı olanaklardan yararlandığı yerlerdir.

Serbest bölgenin yerli veya yabancı özel sektör veya kamu tarafından işletilmesi halinde, bölgeyi işleten kuruluşa işletici; faaliyet ruhsatı alan ve serbest bölgede belli bir işyeri bulunan gerçek veya tüzel kişiye kullanıcı denir.

Gümrük statü belgesi; eşyanın serbest bölgeden Türkiye gümrük bölgesinin başka bir yerine getirilmesi veya serbest bölgeye geri getirilmesi ya da bir gümrük rejimine tabi tutulması halinde, Türkiye gümrük bölgesinin başka bir yerinden serbest bölgelere ihracat beyannamesi kapsamında gönderilen eşyanın, serbest dolaşımda bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla bölgeye giriş aşamasında, serbest bölge işlem formu ile transit olarak serbest bölgeye giriş yapan Avrupa Topluluğu veya üçüncü ülke menşeli eşya için bölgeye giriş aşamasında düzenlenir.

Serbest bölge işlem formu; serbest bölgede faaliyette bulunan kişilerin yaptıkları her türlü alım satım işlemi ile ilgili olarak düzenledikleri bir belgedir. Diğer bir ifadeyle serbest bölge kullanıcısının yurtdışına, yurtiçine veya serbest bölge içerisindeki kişiye yaptığı her türlü mal veya hizmet satışı ile ilgili olarak düzenlemesi gerekmektedir.

Serbest bölgelerde GY ek 63'te belirtilen elleçleme işlemleri için önceden izin alınmasına gerek bulunmamaktadır.

Serbest bölgelerde Ekonomi Bakanlığı serbest bölge müdürlükleri nezdinde serbest bölgeler bilgisayar uygulama programı (SBUP) kullanılmaktadır.

Serbest bölge gümrük müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- Serbest bölgelerin sınırları ile giriş ve çıkış noktaları gümrük idarelerinin gözetimine tabidir. Bir serbest bölgeye giriş veya çıkış yapan kişiler ve nakil araçları gümrük idaresi tarafından kontrol edilir.
- Gümrük idareleri, serbest bölgeye giren, burada kalan veya çıkan eşyayı muayene edebilirler. Muayenenin yapılmasını sağlamak üzere eşyaya giriş veya çıkışlarda eşlik etmesi gereken taşıma belgesinin bir nüshasının gümrük idaresine verilmesi veya tetkike hazır tutulması gerekir. Muayene gerektiği takdirde, eşya gümrük idarelerine sunulur.
- Gümrük idareleri, ilgili mevzuat hükümlerine uyacağı hususunda ciddi şüphe uyandıran kişilerin serbest bölgeye girişine izin vermeyebilir.

⁷ Serbest bölgelerde bulunan eşyanın transit işlemleri iş akışı, transit rejimi iş akışıyla aynıdır.

A. SERBEST BÖLGE DEN YAPILAN İTHALAT İŞ AKIŞI

- 1. Satın Alma:** Alıcı ile satıcı arasında sözleşme yapılır.
- 2. Kurum (TSE, Tarım İl Müdürlüğü, DTS, Veterinerlik, Zirai Karantina, İl Sağlık Müdürlüğü, İTKİB vb.) İzinleri/Uygunluk Değerlendirmesi:** Eşyanın cins, nevi ve niteliğine göre tek pencere e-belge sistemi kapsamına alınmış kurumlar için yükümlüsünce yapılan belge başvurularının değerlendirilmesi neticesinde sistem tarafından uygunluk yazısı/izin belgesi karşılığında bir referans numarası üretilir. Beyannamenin 44 no.lu hanesine beyan edilen bu referans numarası gümrük idaresi tarafından kontrol edilerek gerektiği durumlarda sistem üzerinden sorgulanması mümkün bulunmaktadır.

Tek pencere sistemine dahil olmayan kurumlardan alınması gereken izin/uygunluk belgesi yükümlü tarafından alınır.

Kurumlarca numune alınması gereken eşyada yükümlüsünce muayene talep formu ile işletmeye başvurulur. İşletmece, numune alınması için eşya hazırlanır.

Kurum yetkilisi, yükümlü ve işletme yetkilisinin birlikte düzenlediği tutanak ile numune alınır ve kurumca gerekli kontroller yapılır.

- 3. Tescil:** Yükümlüsünce ithalat için gerekli olan tüm belgeler (fatura, SBİF, ilgili kurum izinleri/uygunluk belgeleri, banka dekontları, üretim takip formu vb.) alındıktan sonra doğrudan temsilci/dolaylı temsilci (gümrük müşaviri) tarafından ithalat beyannamesi BİLGE sisteminde tescil edilir.
- 4. Beyannamenin Kabulü:** Tescil edilen beyannameler ve ekinde ibraz edilen SBİF onaylanmak üzere ithalat kabul memuruna getirilir. Kabul memuru tarafından beyannamedeki bilgiler ile beyanname ekindeki evrak incelenir, bilgilerin birbirleri ile uyumlu olması halinde beyannamenin BİLGE sisteminde kabul işlemi yapılır.

SBİF manuel olarak kaşe imza ve mühür basılarak gümrükçe onaylanır ve sistem tarafından hat kriteri ve muayene memuru belirlenir.

5. Muayene ve Tespit İşlemi

5.1. Sarı Hat: Beyanname eki belgeler ile BİLGE sistemindeki bilgilerin (GTİP, rejim, kıymet, miktar, yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlemler, menşe, tahakkuk vb.) uygunluğu halinde muayene memurunca BİLGE sisteminde bloke kaldırma işlemi ile tamamlanmış olur. Bu aşamada gerek görülmesi halinde beyanın doğruluğunu destekleyici bilgi ve belge talep edilebilir.

Muayene memurunca yapılan belge kontrolü neticesinde beyanname ve eki belgeler arasında ciddi bir farklılık tespit edilir ve muayenenin yapılması gerekli görülür ise idare amirinin onayı ile kırmızı hat kriterine göre işlem yapılmak üzere eşya muayeneye yönlendirilir.

Beyana Uygun => İşleme "Gümrük Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam edilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektirmiyor => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ithalat vergileri talep edilir. Ayrıca yine tespitinin niteliğine göre adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektiriyor => Kırmızı hattın devam eder.

5.2. Kırmızı Hat: Muayene işlemi tam veya kısmi muayene yöntemleriyle gerçekleştirilir. Bu aşamada muayene memurunca gerek görülmesi halinde, beyanın doğruluğunu destekleyici ek bilgi ve belge ya da eşyanın tahlil edilmesi talep edilebilir. Muayene/tahlil veya X-Ray taraması sonucu eşyanın beyana uygunluğu halinde muayene ve tespit işlemi tamamlanır.

Beyana Uygun => İşleme "Gümrük Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam edilir.

Beyana Aykırı => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ithalat vergileri tahakkuk ettirilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

5.3. Mavi Hat: İthalatta, eşyanın tesliminden önce belge kontrolüne veya muayeneye tabi tutulmadığı hattır. Bakanlıkça belirlenen OKSB sahibi yükümlülere tanınan kolaylıktır. Mavi hatta işlem gören ithalat beyannamesinin belge kontrolü ve gerekli görülmesi durumunda muayenesi Bakanlıkça belirlenen hallerde eşyanın tesliminden sonra yapılır.

OKSB sahibi firmalarca gümrüğe sunularak mavi hat kriterinde işlem gören beyannamelere ilişkin gümrük vergileri ödenen eşya yükümlüsüne teslim edilerek beyanname ertelenmiş kontrol aşamasına gelir. Ertelenmiş kontrol sonucunda tespitinin niteliğine göre beyana aykırılık varsa alınması gereken gümrük vergileri tahakkuk ettirilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

5.4. Yeşil Hat: YYS sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, "Gümrük Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam edilir.

6. **Gümrük Vergilerinin Ödenmesi:** İnternet bankacılığı üzerinden EFT yoluyla ya da gümrük saymanlık veznesine Gümkart yoluyla ödenir.
7. **İkinci Muayene:** Gerekli görüldüğü takdirde kontrol amacıyla Bakanlık müfettişleri ve gümrük idare amirleri muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış ve henüz gümrük gözetimi sona ermemiş eşyanın ikinci muayenesini her zaman yapabilirler.
8. **Eşyanın Serbest Bölgeden Çıkararak Yükümlüsüne Teslimi:** Kapanmış statüye gelen beyanname muhteviyatı eşya yükümlüsüne teslim edilir.
9. **Sonradan Kontrol:** Beyan edilen bilgilerin doğruluğu ve işlemlerin usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı da dahil eşyanın gümrük işlemlerine ve/veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge

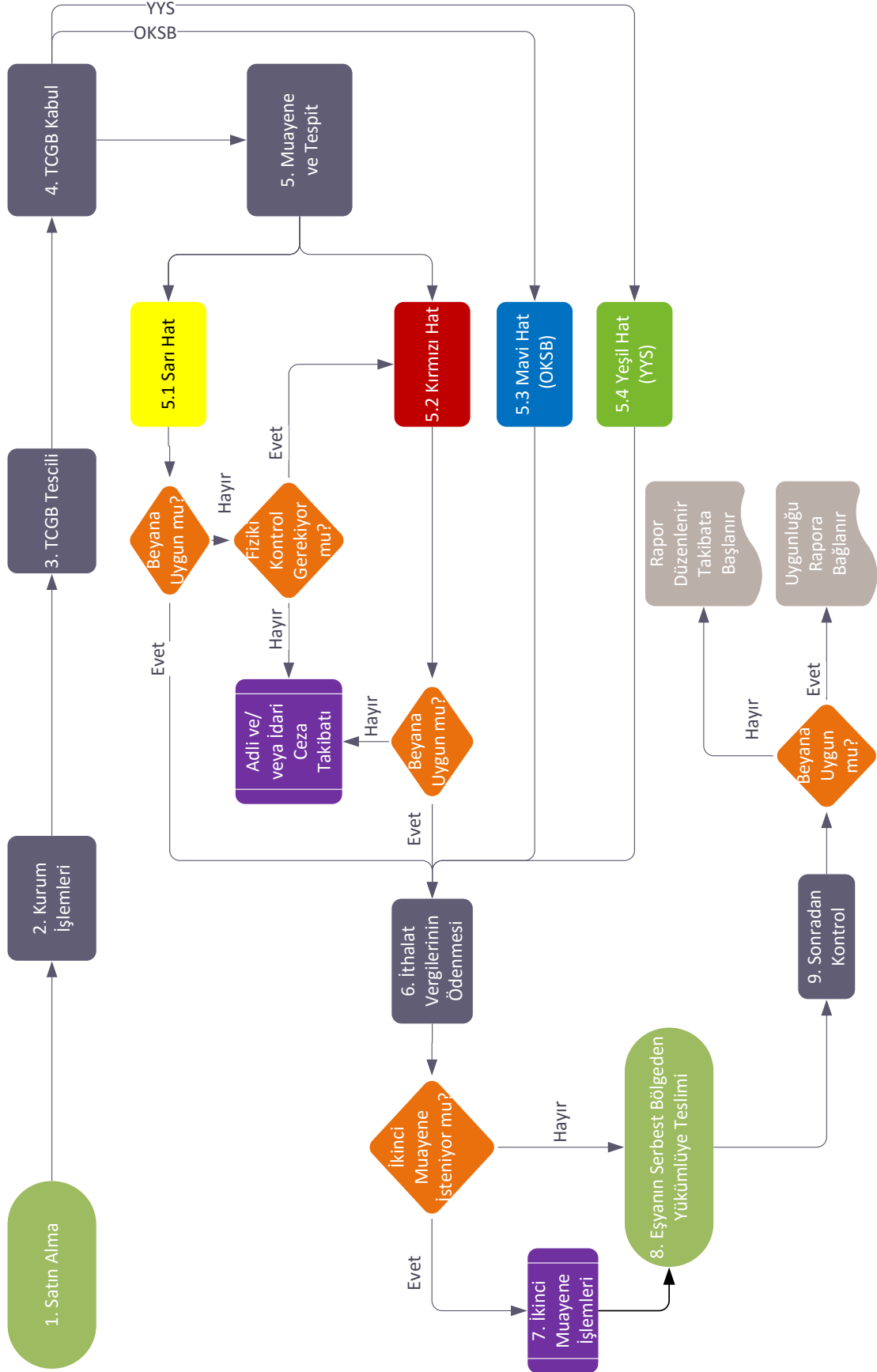
ve verilerin ya da riskli kişi veya işlemlerin ilgili kişilere ait yerlerde kontrolünü kapsar.

RYKGM ve/veya bölge müdürlükleri tarafından yapılan risk değerlendirmelerine istinaden Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca ve/veya bölge müdürlüğünce yapılan denetim ve kontroller sonucundaki tespitlere göre işlem yapılır.

Beyana Uygun => Uygunluğu rapora bağlanır.

Beyana Aykırı => Düzenlenen rapora istinaden, tespit edilen duruma göre idari ve/veya adli takibat yapılır.

ŞEMA – 17: SERBEST BÖLGEDEN İTHALAT İŞ AKIŞI

B. SERBEST BÖLGELERE İHRACAT İŞ AKIŞI

- Satış:** Alıcı ile satıcı arasında sözleşme yapılır.
- Kurum (Tarım İl Müdürlüğü, DTS, Veterinerlik, Zirai Karantina, İl Sağlık Müdürlüğü vb.) İzinleri/ Uygunluk Değerlendirmesi:** Eşyanın cins, nevi ve niteliğine göre alınması gereken izin/ uygunluk belgesi yükümlü tarafından alınır ve oluşturulacak gümrük beyannamesine eklenir.
- Teslim ve Taşıma:** Eşya ihracatçı tarafından taşıyıcıya serbest bölgeye ihraç edilmek üzere teslim edilir.
- TCGB Tescili:** Yükümlüsünce ihracat için gerekli olan tüm belgeler (fatura, SBİF, kurum izinleri/ uygunluk belgeleri, banka dekontları vb.) alındıktan sonra doğrudan temsilci/dolaylı temsilci (gümrük müşaviri) tarafından ihracat beyannamesi BİLGE sisteminde tescil edilir.
- TCGB Kabul:** İhracat beyannamesi muhteviyatı eşya için tanzim edilen ön statü belgesi, ön statü işlemleri ile görevli gümrük memurunca deftere kaydedilir. Tescil edilen ön statü belgesine numara ve tarih yazılır, kaşe, imza ve mühür tatbik edilir. OKSB/YYS sahibi firmalar adına düzenlenmiş beyannameler hariç olmak üzere, tescil edilen beyanname ve ekindeki kağıt ortamındaki serbest bölge işlem formu (SBİF) onaylanmak üzere ihracat kabul memuruna ibraz edilir. Yükümlü tarafından BİLGE sisteminde tescil edilen ve imzalanan beyannamenin ekleriyle birlikte gümrük idaresine ibraz edilmesinden sonra kabul memuru, beyanname ekleri (SBİF dahil) ve ekran bilgilerini karşılaştırarak uygun bulması halinde beyannameyi onaylar. SBİF'e kaşe, imza ve resmi mühür tatbik eder. Sistem tarafından hat kriteri ve muayene memuru belirlenir.
- Muayene ve Tespit:** Muayene ve tespit işlemleri sarı, kırmızı, mavi ve yeşil hat kriterlerine göre yapılmaktadır. 1000 rejim kodlu beyannameler ise genellikle kabul işlemini gerçekleştiren gümrük memuru tarafından yapılan belge kontrolü neticesinde, beyannamenin çıkabilir statüye gelmesini müteakip, serbest bölgeye alınmak üzere eşya ve/veya araç gözetim memuruna tevdi edilir.

6.1. Sarı Hat: Beyanname eki belgeler ile BİLGE sistemindeki bilgilerin (GTİP, rejim, kıymet, miktar, yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlemler, TEV vb.) uygunluğu halinde, muayene memurunca bloke kaldırılarak muayene ve tespit işlemi tamamlanmış olur. Bu aşamada gerek görülmesi halinde, beyanın doğruluğunu destekleyici bilgi ve belge talep edilebilir.

Muayene memurunca yapılan belge kontrolü neticesinde beyanname ve eki belgeler arasında ciddi bir farklılık tespit edilir ve muayenenin yapılması gerekli görülür ise idare amirinin onayı ile eşya kırmızı hata yönlendirilir.

Beyana Uygun => Beyana uygun olması halinde onaylanır. Onaydan sonra yükümlüsü beyannameye ilişkin varsa ihracat vergilerini öder. İhracatın gerçekleşmesi için gözetim memuruna sevk edilir.

Beyana Aykırı => Yapılan inceleme sonucu uygunsuz bir durum veya ihbar olması halinde, gerek

sisteme gerekse beyanname arkasına muayene memurunca gerekli müzekkere yazılarak eşyanın muayenesinin yapılması sağlanır.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektirmiyor => Tespitin niteliğine göre varsa alınması gereken ihracat vergileri talep edilir, ayrıca tespit niteliğine göre idari ceza takibatına geçilir.

Beyana Aykırı Olup Fiziki Kontrol Gerektiriyor => Kırmızı hattın devam eder.

6.2. Kırmızı Hat: Muayene işlemi tam veya kısmi muayene yöntemiyle gerçekleştirilir. Bu aşamada muayene memurunca gerek görülmesi halinde, beyanın doğruluğunu destekleyici ek bilgi, belge ya da eşyanın tahlil edilmesi talep edilebilir. Muayene/tahlil veya ihtiyaç duyulması halinde X-Ray taraması sonucu;

Beyana Uygun => Gözetim memuruna sevk edilir.

Beyana Aykırı => Tespit niteliğine göre varsa alınması gereken ihracat vergileri tahakkuk ettirilir. Ayrıca adli ve/veya idari ceza takibatına geçilir.

6.3. Mavi Hat: OKSB sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, varsa "İhracat Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam eder.

6.4. Yeşil Hat: YYS sahibi yükümlülerce TCGB tescilinden sonra, sistem üzerinde "Hat Bildir" seçimi yapılarak belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulacağı haller dışında, kağıt ortamında beyanname gümrük idaresine ibraz edilmeksizin, varsa "İhracat Vergilerinin Ödenmesi" işlem adımı ile devam eder.

7. **İhracat Vergilerinin Ödenmesi:** Varsa ihracat vergileri İnternet bankacılığı üzerinden EFT yoluyla ya da gümrük saymanlık veznesine Gümkart yoluyla ödenir.
8. **İkinci Muayene:** Gerekli görüldüğü takdirde kontrol amacıyla Bakanlık müfettişleri ve gümrük idare amirleri muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış eşyanın ikinci muayenesini her zaman yapabilirler.
9. **Eşyanın Serbest Bölgeye Girişi:** Beyannamenin statüsü kontrol edilerek "çıkabilir" olması halinde beyanname ve eki SBİF'e imza, kaşe tatbik edilmesini müteakip araç serbest bölge giriş kapısına yönlendirilir. Muhafaza memurunca ihracat beyannamesi ve eki SBİF ile araç plakası kontrol edilerek uygunluğu halinde, SBİF'in ilgili bölümüne kayıt tarihi, numarası yazılarak imzalanmak suretiyle eşyanın bölgeye girişi sağlanarak ihracat gerçekleştirilir. Gözetim memuru tarafından BİLGE sisteminden tutanak ile kapatma işlemi yapılarak beyanname kapanmış statüye gelir.

Bedeli 5000 ABD doları veya karşılığı Türk Lirasını geçmeyen Türkiye mahreçli eşya, isteğe bağlı olarak TCGB açılmaksızın SBİF ve fatura ile ihracat gerçekleştirilebilir.

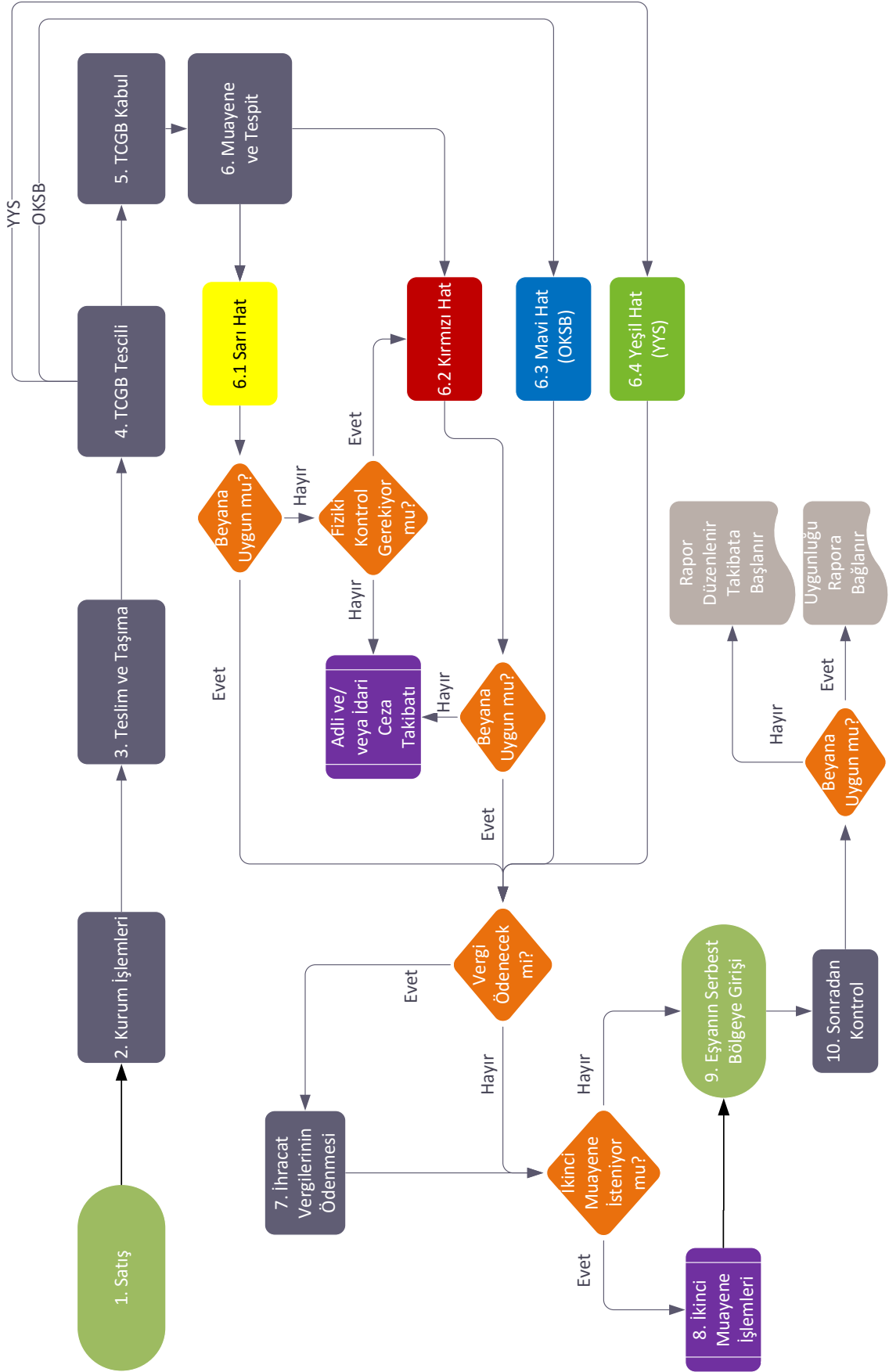
- 10. Sonradan Kontrol:** Beyan edilen bilgilerin doğruluğu ve işlemlerin usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı da dahil eşyanın gümrük işlemlerine ve/veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verilerin ya da riskli kişi veya işlemlerin ilgili kişilere ait yerlerde kontrolünü kapsar.

RYKGM ve/veya bölge müdürlükleri tarafından yapılan risk değerlendirmelerine istinaden Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca ve/veya bölge müdürlüğünce yapılan denetim ve kontroller sonucundaki tespitlere göre işlem yapılır.

Beyana Uygun => Uygunluğu rapora bağlanır.

Beyana Aykırı => Düzenlenen rapora istinaden, tespit edilen duruma göre idari ve/veya adli takibat yapılır.

ŞEMA – 18: SERBEST BÖLGEYE İHRACAT İŞ AKIŞI

X. TASFİYE İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Tasfiye Edilecek Eşyalar

Gümrük Kanunu'nda belirlenen bekleme süreleri dolan eşya, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayini için gerekli işlemlere başlanmamış eşya, antrepolarda veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerde yapılan sayım sonucunda fazla çıkan eşya, gümrüğe terk edilen veya terk edilmiş sayılan eşya, ilgili hükümlerine göre kanuni bekleme süreleri bulunup bulunmadığına bakılmaksızın çabuk bozulma ve telef olma tehlikesine maruz bulunan veya saklanması masraflı ve külfetli olan eşya, ithali yasak veya ithali lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk belgesine tabi olan eşyadan mülkiyetinin kamuya geçirilmesi kararı kesinleşen eşya, özet beyan fazlası olup mülkiyetin kamuya geçirilmesinin kararı kesinleşen eşya, diğer mevzuatla bu kanuna göre tasfiyesi öngörülen eşya ve kaçakçılıkla mücadele kanunu hükümleri uyarınca tasfiyelik hale gelen eşyalardır.

Tasfiye Yöntemleri

Tasfiye edilecek eşyanın tasfiye yolunun belirlenebilmesi için öncelikle eşyanın, insan, bitki, hayvan ve çevre sağlığı yönünden ülkeye girişinde bir sakınca bulunup bulunmadığı araştırılmakta ve eşyanın tespit edilen durumuna göre belirlenecek yollarla tasfiye edilmektedir.

Tasfiye edilecek eşya için tasfiye yolları mevzuatta belirlenmiş olup altı ayrı tasfiye yöntemi bulunmaktadır. Buna göre eşya; ihale yoluyla satış, yeniden ihraç amaçlı satış, perakende satış, kamu kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere tahsis, özel yolla tasfiye ve imha suretiyle tasfiye edilmektedir.

Tasfiyelik hale gelerek ihaleye çıkarılacak veya perakende satılacak eşyanın, ihale ilanının yayımlandığı veya perakende satış kararının alındığı tarihe kadar, gümrük idaresine başvurularak bir gümrük rejimine tabi tutulması veya gümrük bölgesi dışına yeniden ihracı istenebilir. Taleplerin kabulü, söz konusu eşyaya ait varsa cezalar ile ambarlama ve elleçleme giderleri ve diğer giderler ile eşyanın döviz cinsinden CIF değerinin % 1'i oranında bir tutarın ödenmesine bağlıdır.

İŞ AKIŞI

- 1. Tasfiye Listesinin Düzenlenmesi:** Eşyanın tasfiyelik hale geldiği tarihten itibaren en geç on gün içinde her özet beyan veya transit beyannamesi ya da yerine geçen belge için ayrı ayrı konşimento, CMR, CIM ve CIV numaraları gösterilmek ve antrepo beyannameleri ambar giriş listeleri, hasar tutanakları, giriş ve çıkış kayıtları ve diğer belgeler göz önünde bulundurulmak suretiyle geçici depolama yeri veya antrepo işleticileri tarafından tasfiye listesi düzenlenerek gümrük idaresine gönderilir.
- 2. Tespit ve Tahakkuk Belgesinin Düzenlenmesi:** Gümrük idaresince tasfiye listesi muhteviyatı eşyanın tasfiyelik hale gelip gelmediği kontrol edilir. Gümrük idaresi tarafından tasfiyelik hale geldiği tespit edilen eşya, muayene memurunca bulunduğu yerde görülerek TYS (Tasfiye Yönetim Sistemi) programı üzerinden tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenir. Eşyanın tasfiyelik hale geldiği tarihten itibaren otuz gün içinde gümrük idaresince düzenlenen tespit ve tahakkuk belgeleri, varsa ilgili belgeleri (analiz raporu, CE belgesi vb.) ile birlikte tasfiye işletme müdürlüğüne intikal ettirilir.
- 3. Tasfiyelik Hale Gelen Eşyanın Tasfiye İşletme Müdürlüklerine Teslimi:** Gümrük idaresince düzenlenen tespit ve tahakkuk belgesinin tasfiye işletme müdürlüğüne intikalinden itibaren otuz gün içinde eşya tasfiye işletme müdürlüğüne, bulunduğu yerden teslim alınarak belirlenen tasfiye yöntemlerine göre tasfiyeye tabi tutulur. Ancak taşınması güç, masraflı, hacimce büyük, ekonomik olmayan, bekletilmeyecek veya özel tesis ve tertibat gerektiren eşya bulunduğu yerde tasfiye edilir. Yerinde tasfiye edilecek eşyanın tasfiye süresi altı ayı geçemez. Bu sürede tasfiye edilemeyenler, fiziken mümkün olması halinde, tasfiye işletme müdürlüklerince teslim alınır.

XI. POSTA VE HIZLI KARGO İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Posta ve hızlı kargo yoluyla, Türkiye gümrük bölgesine gelen, Türkiye'den gönderilen veya Türkiye'ye iade edilen ticari olan/olmayan eşya, posta çantaları, doküman ve gönderiler gümrük idaresinin kontrolüne ve muayenesine tabidir. İçinde eşya bulunmadığı anlaşılan mektuplar bu hükmün dışındadır.

Türkiye gümrük bölgesindeki bir kişiye posta ya da hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen, bedeli gönderi başına toplam 75 Avro'yu geçmeyen eşyaya muafiyet tanınır. Muafiyetin aynı kişi tarafından kullanılmasının süreklilik arz ettiğinin tespiti halinde muafiyetin kullanımına sınırlama getirilebilir.

Eşyanın bir gerçek kişiye gelmesi, ticari miktar ve mahiyet arzetmemesi ve değerinin 1500 Avro'yu, miktarının diplomatik eşya ve yolcu eşyası hariç olmak üzere, brüt otuz kilogramı geçmemesi şartıyla, posta veya hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen eşya için 2009/15481 sayılı BKK 45'inci (75 Avro altı) ve yolcu beraberinde gelen eşya için aynı BKK 59'uncu (ek 9) maddelerinde belirtilen limitleri aşan eşyanın değeri üzerinden; Avrupa Birliği ülkelerinden doğrudan gelmesi durumunda % 18, diğer ülkelere gelmesi durumunda % 20 oranında tek ve maktu vergi tahsil edilir. Ayrıca, posta ve hızlı kargo işlemlerinde diğer mevzuattan kaynaklanan tahdidi ve takyidi hükümler dikkate alınmaz. Eşya kıymetinin 1500 Avro'yu aşması halinde yürürlükte olan ithalat vergilerine ilişkin oranlar uygulanır.

Posta ve hızlı kargo yoluyla cep telefonu, kozmetik, tütün ve tütün ürünleri, elektronik sigara ve her türlü kartuşları ile uyarıcı etkiye haiz maddeler getirilemez. Ancak doktor reçetesi veya milli sporcu belgesi ibrazı ile her türlü ilaç ve takviye edici gıda, sporcu destek ürünleri getirilebilmektedir. Ayrıca bitki ve tohum, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının; İHA (insansız hava araçları), Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün iznine tabidir.

A. POSTA YOLUYLA İTHALAT İŞ AKIŞI

- 1. Özet Beyan Verilmesi ve Kabulü:** Yurt dışından PTT İstanbul UKİM (Uluslararası Kargo İşleme Merkezi)'e gelen eşya, yük senedine istinaden geçici depolama yerine konulmasını müteakip, UKİM tarafından özet beyan verilir. Kabul memuru tarafından onay işlemi yapılarak eşyanın BİLGE sistemi üzerinden geçici depolama yeri kayıtlarına alınması sağlanır.
- 2. Muayene ve Tespit:** Muayene memurları tarafından UKİM yetkilisi ile birlikte tasnifi yapılan posta çantası, doküman ve gönderi; cinsine ve kıymetine göre muaf/muaf olmayan şekilde belirlenir. Muaf olarak belirlenen (kıymeti 75 Avro'nun altında olan) eşya alıcının adresine herhangi bir gümrük işlemine tabi tutulmaksızın doğrudan sevk edilerek geçici depolama yeri kayıtlarından düşülür.
- 3. Muaf Olmayan Eşyanın İlgili Gümrük İdaresine Sevki:** UKİM tarafından alıcısı başka şehirde olan eşya, NCTS transit refakat belgesi ile sevk edilir. Sevk edilen eşyaya ait NCTS transit refakat belgesinin, varış yeri gümrük memurunca kabulünü müteakip eşya, sistem tarafından oluşturulan özet beyana istinaden varış yeri geçici depolama yerine alınır.
- 4. Eşyanın Beyanı ve Teslimi:** Posta yolu ile gelen ve ticari nitelikte olmayan hediye, numunelik, zat ve aile ihtiyaçlarını karşılayan ve benzeri eşya için, Déclaration en Douane'lar gümrük idaresince beyanname olarak kabul edilir. Déclaration en Douane olmadan gelen ve ticari nitelik arz etmeyen eşya içeren koli için sözlü beyan formu düzenlenir. Ticari nitelik arz eden eşya için gümrük beyanname düzenlenerek eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işleme tabi tutulması sağlanır.

B. HIZLI KARGO İTHALAT İŞ AKIŞI

1. **Türkiye'ye Gönderilecek Eşyanın Kargo Firmasına Teslimi:** Yurtdışındaki gerçek ve tüzel kişi tarafından Türkiye'ye gönderilecek kargo yurtdışındaki hızlı kargo şirketine teslim edilir.
2. **Ayrıştırma ve Detaylı Bilgilerin Gönderilmesi:** Yurt dışındaki hızlı kargo şirketi, kendi aktarma merkezinden Türkiye'ye sevk edeceği gönderinin bilgisini, gönderi Türkiye'ye varmadan önce Türkiye'deki hızlı kargo şirketine iletir.
3. **Özet Beyan veya ETGB (Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi) Tescili:** Hızlı kargo şirketi tarafından Gümrük Yönetmeliği'nin 67'nci maddesinde belirtilen süreler dahilinde, yetki kapsamında beyan edilecek gönderi için (2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 126'ncı maddesi kapsamı) geçici tescil numarası alınır. Özet beyana tabi gönderi için de özet beyan numarası alınır. Özet beyan numarası ve geçici (GI) numarası varış bildirine eklenilmek üzere taşıyıcıya bildirilir.
4. **Varış Bildirimi:** Taşıyıcı tarafından süresi içerisinde varış bildiriminde bulunulur.
5. **Varış Bildiriminin Onaylanması:** Gümrük idaresi varış bildiriminin, süresi içinde yapıp yapılmadığını kontrol ederek onaylar. Varış bildirimi onaylandığında, özet beyan da onaylanır ve geçici ETGB (GI), kati ithalat beyannamesine (IM) dönüşür. Bu aşamada, ilgili ETGB kapsamı kargolar için sarı ve kırmızı hatlar oluşur.
6. **Eşyanın Geçici Depolama Yerine Alınması:** Yetki kapsamında beyan edilen gönderi ve özet beyana konu gönderi, otomatik bant sistemi ve X-Ray'den geçirilmek üzere geçici depolama yerine alınır.
7. **Eşyaların X-Ray'den Geçirilmesi ve Tasnifi:** Geçici depolama yerine alınan eşya barkod okuyucu ve X-Ray taramasından geçirildikten sonra otomatik olarak aşağıdaki dört kategoriye ayrılır:
 - Belge kontrolüne tabi dokümanlar ve 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 45'inci maddesinde yer alan eşya,
 - Belge kontrolüne tabi yetki kapsamında beyan edilebilecek diğer gönderiler,
 - Yetki kapsamındaki gönderilerden gümrük idaresince muayeneye tabi tutulacak olanlar,
 - Yetki kapsamı dışında kalan gönderiler.
8. **Muayene ve Tespit:** Yetki kapsamındaki gönderiler risk analizine dayalı kontrol ve muayeneye tabi tutulur. Kontrol ve muayene için gelen gönderi barkod okuyucu ve X-Ray kontrolünden geçirildikten sonra, belge kontrolüne tabi doküman ve kararın 45'inci maddesinde belirtilen muaf eşya, belge kontrolüne tabi yetki kapsamında beyan edilebilecek diğer gönderi (sarı hat), yetki kapsamındaki gönderilerden gümrükçe muayeneye tabi tutulacak olanlar (kırmızı hat), yetki kapsamı dışında kalan gönderi gümrükçe onaylanmış bir işleme tabi tutulmak üzere geçici depolama yerinde bırakılır.

8.1. Sarı Hat: X-Ray kontrolünde eşya üzerinde yer alan barkod okuyucu üzerindeki bilgiler ile sistem üzerindeki bilgiler kontrol edilerek;

Beyana Uygun => Boşaltma listesi düzenlenir.

Beyana Aykırı => Kırmızı hata yönlendirilir. Boşaltma listesine dahil edilir.

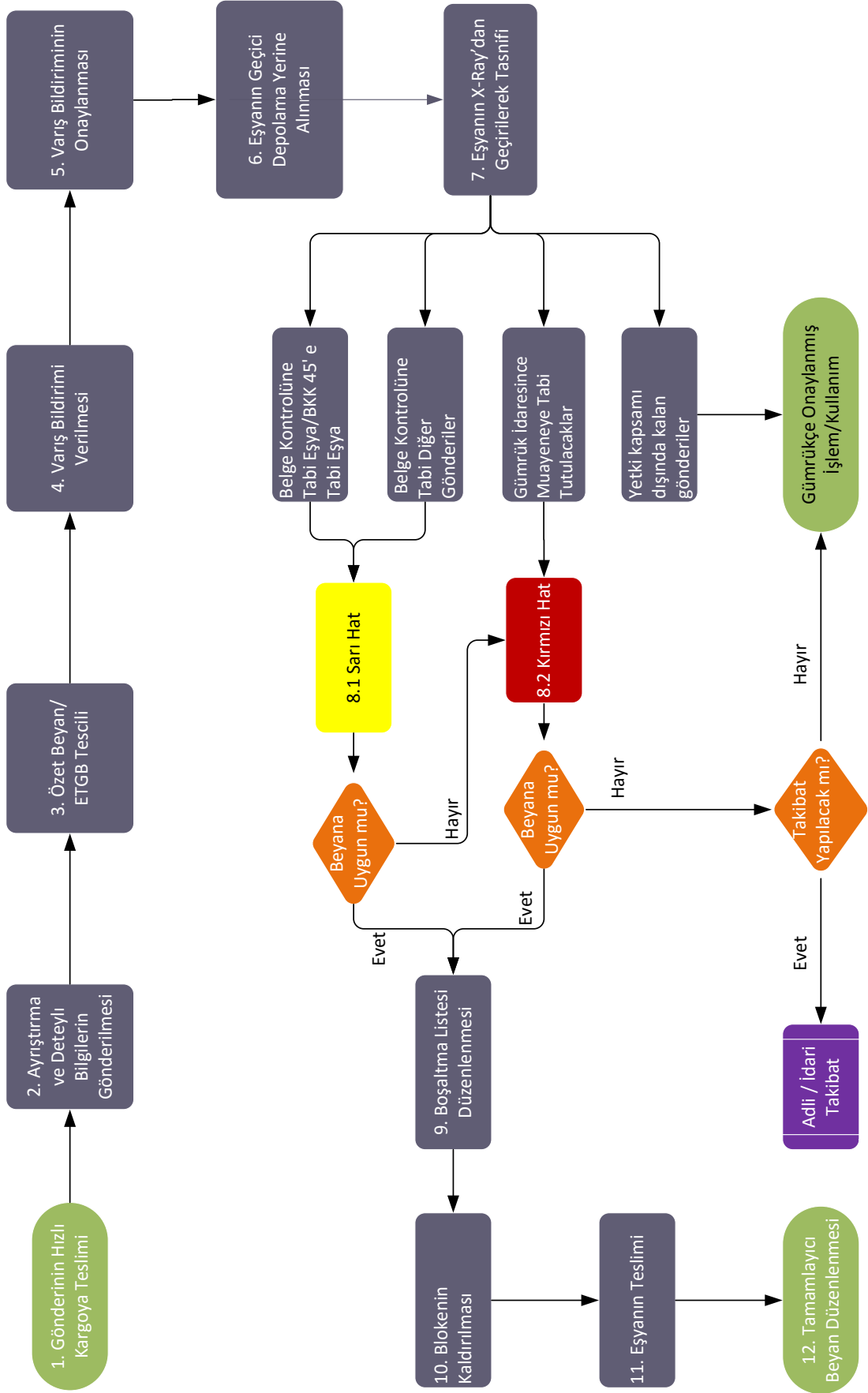
8.2. Kırmızı Hat: Eşya kolisi açılarak fiziki muayene yapılır.

Beyana Uygun => Boşaltma listesi düzenlenir.

Beyana Aykırı => Adli/idari takibata geçilir veya takibat gerektirmiyorsa gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutulmak üzere özet beyana yönlendirilir.

9. **Boşaltma Listesinin Onaylanması:** Oluşturulan boşaltma listesi ETGB programına aktarılarak "BL" özet beyan numarası oluşturulur ve ambar memuru tarafından onay işlemi yapılır.
10. **Blokenin Kaldırılması:** Muayene memuru beyandan çıkarılması gereken gönderileri kalem ayırarak beyandan çıkarma işlemi yaparak ETGB'nin blokesini kaldırır. Kalemlere ayrılan gönderiler "BL" özet beyan numarasıyla geçici depolama yerinde kalır.
11. **Eşyanın Teslimi:** Ambar memuru tarafından sistem üzerinden çıkış kontrol fişi kesilerek, eşya alıcısına gönderilmek üzere hızlı kargo şirketine teslim edilir.
12. **Tamamlayıcı Beyan:** Hızlı kargo şirketi tarafından teslimi gerçekleştirilen gönderiler için teslim esnasında temin edilen TC kimlik/vergi numaraları ETGB beyannamesine aktarılarak tamamlayıcı beyan verilir.

ŞEMA – 19: HIZLI KARGO İTHALAT İŞLEMLERİ İŞ AKIŞI

C. HIZLI KARGO İHRACAT İŞ AKIŞI

Teşvik, Sübvansiyon ve Parasal İadeye Konu Olan Gönderiler

- Hızlı Kargo Şirketi İhracat Ambarına Alış:** Parasal iadeye konu olan ihracat gönderisi, hızlı kargo şirketinin ihracat ambarına alınır.
- ETGB Tescili:** Hızlı kargo şirketi tarafından iadeye konu, yetki kapsamındaki gönderi (üst limit: 150 kg ve 7500 Avro) için ETGB ihracat beyannamesi "EX" tescil edilir.
- Bloke Kaldırma:** Muayene memuru tarafından ETGB beyannamesine konu olan gönderinin incelenmesi sonucunda, beyannamenin blokesi kaldırılır. ETGB ihracat beyannamesi çıkış bildirimine eklenmek üzere taşıyıcıya bildirilir.
- Çıkış Bildirimi:** Gönderi uçağa yüklenerek çıkışı gerçekleştirilir. Taşıyıcı tarafından çıkış bildirimi düzenlenir. Çıkış bildirimi, gözetim memuru tarafından kapatılır.

Teşvik, Sübvansiyon ve Parasal İadeye Konu Olmayan Gönderiler

- ETGB Tescili:** Hızlı kargo şirketi uçağın kalkışından önce en az bir taşıma senedini içerecek şekilde ETGB geçici ihracat numarası (GE) alır.
- Hızlı Kargo Şirketi İhracat Ambarına Alış:** Hızlı kargo şirketi tarafından yetki kapsamında (üst limit: 150 kg ve 7500 Avro) toplanan gönderiler, ihracat ambarına alınır. Hızlı kargo şirketi tarafından alınan GE ETGB ihracat tescil numarası, çıkış bildirimine eklenmek üzere taşıyıcıya bildirilir.
- Çıkış Bildirimi:** Taşıyıcı tarafından hızlı kargo taşımacılığı kapsamındaki eşyanın çıkışı gerçekleştirilir.

XII. YOLCU İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Ticaret, memuriyet, tahsil, ziyaret, tedavi veya turizm gibi herhangi bir amaçla kısa veya uzun bir süre kalmak üzere, yabancı bir ülkeden karayolu, demiryolu, deniz veya hava yollarından biriyle Türkiye gümrük bölgesine gelen yabancı bir ülkede oturan, Türkler ve yabancılar ile herhangi bir amaç ile gittikleri yabancı ülkeden kesin veya geçici olarak dönen, Türkiye’de oturan Türkler ve yabancılar ile Türkiye’den aynı amaçlarla ve aynı yollarla yabancı bir ülkeye giden benzeri Türk ve yabancılar yolcu olarak kabul edilir.

Yolcunun beraberinde getirdiği, ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşya yolcu beraberisi eşya olarak ifade edilir.

Transit yolcular hariç olmak üzere, yolcu beraberisinde getirilip serbest dolaşıma sokulan, ticari miktar ve mahiyette olmayan ve 2009/15481 sayılı BKK ek 9’daki liste kapsamı dışında kalan kişisel ve hediyelik eşyaya muafiyet tanınır. Kara hudut kapısından çıkış yapan yolcular, seyahat ettikleri ülkede, en az üç gün geçmeden kara hudut kapısından dönmeleri halinde BKK 58, 61 ve 62’nci maddeler uyarınca öngörülen muafiyet haklarından yararlandırılmazlar.

BKK 59’uncu maddenin birinci fıkrasında bahsi geçen muafiyet, BKK ek 9’daki listede yer alan eşya için her bir yolcu başına belirlenen miktarla sınırlıdır. BKK ek 9’daki listede yer alan eşyadan tütün ve tütün ürünleri ile alkollü ürünlere ilişkin muafiyet 18 yaşından büyükler için uygulanır.

59’uncu maddede bahsi geçen muafiyet, 60’uncu maddede belirtilen eşya hariç olmak üzere, her bir yolcu için toplam gerçek kıymeti 430 Avro’yu geçmeyen eşya için uygulanır. Ancak, 15 yaşından küçük yolcular için bu miktar 150 Avro olarak uygulanır.

Eşyanın yolcu başına toplam kıymetinin BKK 61’inci maddede belirtilen değerleri aşması halinde muafiyet yalnızca toplam değeri 150 veya 430 Avro tutarındaki kısma uygulanır. Muafiyet değerlerinin aşılması durumunda, muafiyet miktarına tekabül eden vergi düşüldükten sonra kalan kısma 62’nci maddede belirtilen tek ve maktu vergi uygulanır. 62’nci madde hükümleri çerçevesinde getirilen eşyanın tek başına kıymetinin 1500 Avro’yu aşması halinde, söz konusu eşyaya yürürlükte olan ithalat vergilerine ilişkin oranlar uygulanır. 62’nci madde hükümleri çerçevesinde getirilen eşyanın kıymeti, ibraz edilen faturaya, satış fişine veya eşya bedelinin ödendiğine ilişkin belgeye göre belirlenir. Bu tür belge ibraz edilememesi veya ibraz edilen belgede kayıtlı kıymetin düşük bulunması halinde, eşyanın kıymeti gümrük idaresince belirlenir.

Yolcular, gümrük kapılarında bulunan gümrüksüz satış mağazalarından satın aldıkları 62’nci maddede bahsi geçen eşyayı bu madde ve 63’üncü maddede belirtilen esaslar çerçevesinde, vergileri ödenmek suretiyle serbest dolaşıma sokabilirler.

Yolcular; en fazla 25.000 TL veya 10.000 Avro veya eşiti efektif yurt dışına çıkarabilirler. Ayrıca beraberlerindeki kendilerine ait değeri 15.000 ABD Dolarını aşmayan ve ticari amaç taşımayan ziynet eşyası niteliğinde kıymetli madenlerden ve taşlardan yapılmış eşyaları yurda getirebilirler veya yurt dışına çıkarabilirler.

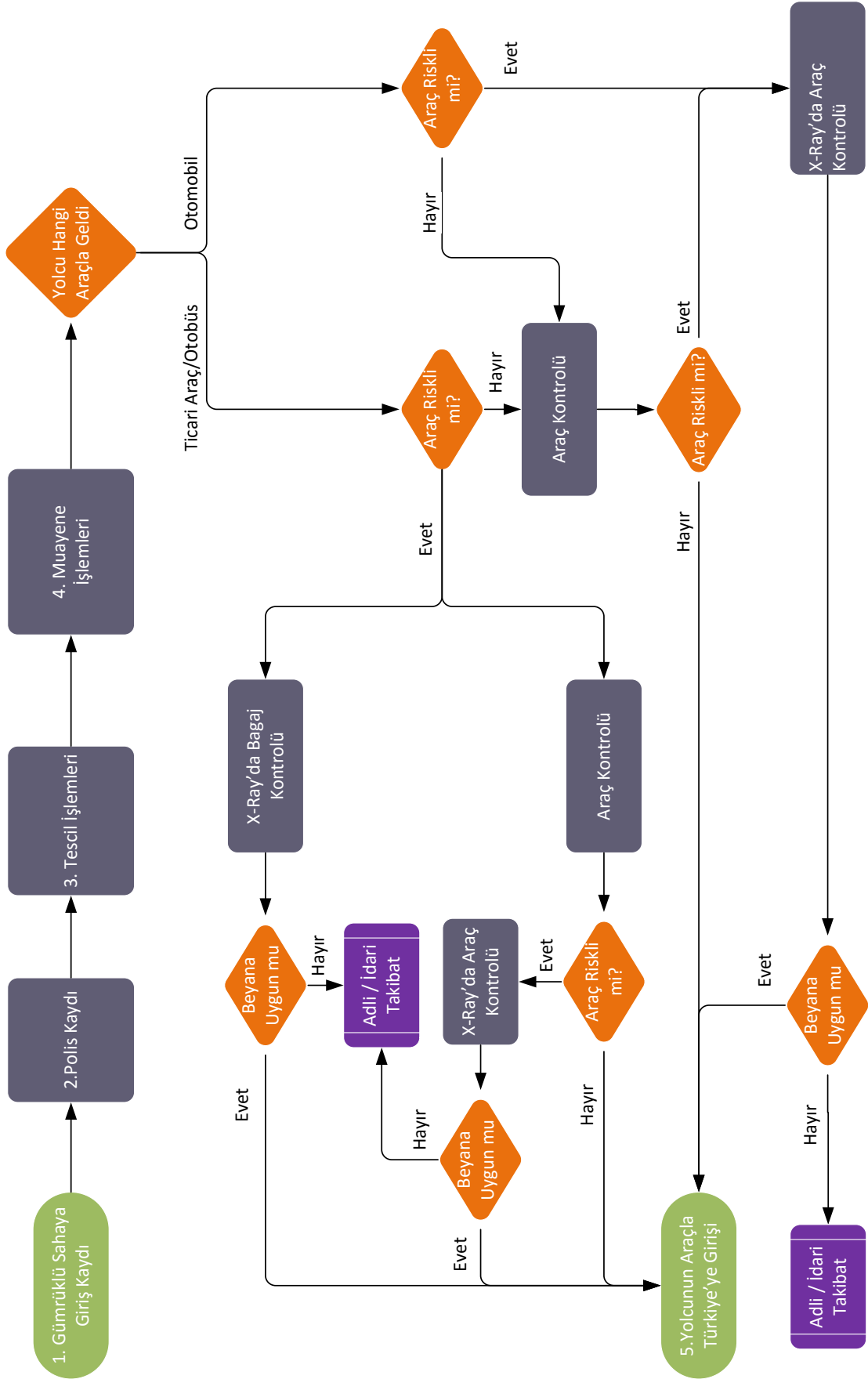
A. KARA/DENİZ (RO-RO) YOLUYLA GELEN YOLCU İŞ AKIŞI

- Gümrüklü Sahaya Giriş Kaydı:** Kamera ya da manuel olarak okunan aracın plakası kara kapıları taşıt takip programına aktarılır. Muhafaza memurunca gerektiğinde ruhsatla ekrandaki bilgiler kontrol edilerek giriş kaydı yapılır.
- Polis Kaydı:** POLNET'ten pasaportun gerçek ve yolcuya ait olup olmadığı kontrol edilerek yolcunun pasaportuna Türkiye'ye girdiğine dair mühür vurulur.
- Tescil İşlemleri:** Aracın ruhsatı, sigortası, şoförün pasaportu alınıp özel araçta KK Taşıt Takip Programı-1'e; ticari araçta KK Taşıt Takip Programı-2'ye aracın bilgileri, yolcu sayısı, firma ismi, koltuk sayısı vb. girilir.

Araç daha önce Türkiye'ye giriş yapmışsa programda kaydı bulunur. Sigorta ve pasaport bilgileri eklendiğinde, polis sistemindeki bilgiler ekrana gelir. Araç tescil edilerek sistemin verdiği tescil numarası ve aracın Türkiye'de ne kadar süre kalacağı şoförün pasaportuna yazılarak kaşe vurulur.

- Muayene İşlemi:** Ticari araç ve otobüste, risk kriterleri göz önünde bulundurularak muayene yapılır. Risk düşük ise örnekleme yöntemi kullanılır, risk yüksek ise yolcular araçtan indirilerek bagaj X-Ray'dan geçirilir. Muhafaza memurları bu sırada otobüsü kontrol ederek gerekirse X-Ray'a sevk edebilir. Muayene bitince aracın çıkışına izin verilir ve yolcular otobüse alınır. Otomobil de risk kriteri göz önünde bulundurularak gerekirse X-Ray'a sevk edilir. X-Ray'a sevk edilmeyenler fiziki kontrole tabi tutulur.
- Yolcunun Gümrüklü Sahadan Türkiye'ye Giriş Kaydı:** Aracın plakası okutulur, yeşil ikaz lambası yanıyorsa sistem üzerinde bütün işlemlerin tam olarak yapıldığı anlaşılır. Bu işlemle önceki işlemler de kontrol edilmiş olur. Ticari araçla gelen yolcularda sadece şoförün pasaportuna bakılır. Kara kapıları takip programına aracın kaydı yapılarak Türkiye'ye girişine izin verilir. İşlemlerden herhangi birisinin eksik olması halinde, tamamlattırılmak üzere araç geriye gönderilir.

ŞEMA – 20: KARA/DENİZ (RO-RO) YOLUYLA GELEN YOLCU İŞLEMLERİ İŞ AKIŞI

B. KARA/DENİZ (RO-RO) YOLUYLA GİDEN YOLCU İŞ AKIŞI

- 1. Türkiye'den Gümrüklü Sahaya Giriş Kaydı:** Kamera ile veya manuel olarak aracın plakası okunarak kara kapıları taşıt takip programına aktarılır. Muhafaza memuru gerektiğinde ruhsatla ekrandaki bilgileri kontrol ederek giriş kaydını yapar.
- 2. Tescil İşlemleri:** Aracın plakası yazılarak özel araçsa KK Taşıt Takip-1; ticari araçsa KK Taşıt Takip-2 Programı'na kaydedilir. Ekrandan bilgiler kontrol edilerek (pasaport bilgileri vs.) aracın tescil işlemi yapılır. Sistem risk durumuna göre aracı X-Ray'a sevk edebilir.
- 3. Polis Kaydı:** POLNET'ten pasaportun gerçek ve yolcuya ait olup olmadığı kontrol edilerek yolcunun pasaportuna Türkiye'den çıktığına dair mühür vurulur.
- 4. Muayene:** İstisnai durumlar haricinde muayene yapılmamaktadır.
- 5. Yurtdışına Çıkış Kaydı:** Aracın plakası okutulur, yeşil ikaz lambası yanıyorsa sistem üzerinde bütün işlemlerin tam olarak yapıldığı anlaşılır. Bu işlemle önceki işlemler de kontrol edilmiş olur. Ticari araçla gelen yolcularda sadece şoförün pasaportuna bakılır. KK Taşıt Takip Programı'na aracın kaydı yapılarak Türkiye'den çıkışına izin verilir. İşlemlerden herhangi birisinin eksik olması halinde tamamlattırılmak üzere araç geriye gönderilir.

C. HAVA/DENİZ/DEMİR YOLUYLA GELEN YOLCU İŞ AKIŞI

- 1. Polis Kaydı:** POLNET'ten pasaportun gerçek ve yolcuya ait olup olmadığı kontrol edilir. Yolcunun pasaportuna Türkiye'ye girdiğine dair mühür vurulur.
- 2. Yolcu ve Eşyanın Gümrükten Geçmesi:** Yolcuların, yolcu salonlarında yeşil hattan geçmeleri "gümrüğe tabi eşyam yoktur" hükmündedir. Yolcuların, yolcu salonlarında kırmızı hata gelmeleri "gümrüğe tabi eşyam vardır" hükmündedir.

Yolcu yeşil hattan geçtikten sonra gümrük personeline yapılan kontrolde, yolcunun beyanına aykırı olarak muafiyet kapsamı dışında eşyası olduğu saptanırsa, gümrük idaresince yapılan değerlendirme sonucunda; eşyanın ticari miktar ve mahiyette olduğuna kanaat getirilmesi veya eşyanın ithalinin yasak olması halinde; Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 6/4'üncü maddesi çerçevesinde, eşyanın ticari miktar ve mahiyette olmadığına kanaat getirilmesi halinde; Gümrük Kanunu'nun 235/3'üncü maddesi çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

Yolcuların yolcu salonlarında yeşil hattan geçmeyip doğrudan gümrüğe beyanda bulunmaları halinde; eşyanın ticari miktar ve mahiyet arz etmesi ve beyanın da doğru olması halinde, ithalat rejimi hükümleri çerçevesinde işlem yapılması; eşyanın ticari miktar ve mahiyet arz etmesi ve beyanın doğru olmaması halinde, Gümrük Kanunu'nun 235/1'inci maddesi çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

D. HAVA/DENİZ/DEMİR YOLUYLA GİDEN YOLCU İŞ AKIŞI

- Polis Kaydı:** POLNET'ten pasaportun gerçek ve yolcuya ait olup olmadığı kontrol edilir. Yolcunun pasaportuna Türkiye'den çıktığına dair mühür vurulur.

Yolcu ve eşyasına yönelik herhangi bir şüpheli durum ya da ihbar kaydı yoksa gümrük idaresince başka bir işlem yapılmamaktadır.

XIII. YAT İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

24.07.2009 tarihli, 27298 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2009/15212 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla çıkartılan Deniz Turizmi Yönetmeliği ile Bakanlığımızca çıkarılan 9 seri no.lu Gümrük İşlemleri Tebliği’nde yer alan hükümler çerçevesinde yürütülmektedir.

Haklarında kaçak eşya taşıdıklarına dair usulüne uygun yapılmış bir ihbar olmayan yatlarda herhangi bir arama ve eşya muayenesi yapılmamaktadır.

Turizm Teşvik Kanunu hükümleri çerçevesinde yabancı bayraklı deniz turizmi araçları, gezi, bakım, onarım, kızıllama veya kıslamak amacıyla Türkiye’de beş yıla kadar kalabilirler. Bu süre yönetmelikte belirtilen esaslara göre Bakanlıkça beş yıl daha uzatılabilmektedir.

Yat kayıt belgesinin geçerlilik süresi bir yıldır. Yat kayıt belgesi süresi dolmadan yat kaptanı veya donatanı tarafından liman başkanlığı ve gümrük idaresine müracaat edilerek yenilenir.

A. YAT GİRİŞ İŞLEMLERİ İŞ AKIŞI

- 1. Yat Kayıt Belgesinin Düzenlenmesi:** Türk Limanlarına giriş yapan yat sahipleri veya donatanları tarafından yat kayıt belgesi (Y1- Y2) (transit log) deniz ticaret odasından alınır. Yat kaptanı veya donatanı tarafından liman başkanlığına müracaat edilerek yat kayıt belgesi (Y1) düzenlenir.
- 2. Sahil Sağlık İşlemleri:** Düzenlenen yat kayıt belgesi (Y1) ile öncelikli olarak sahil sağlık denetleme merkezine sağlık muayenesi yaptırılır. Yatın Türkiye'ye girişine sağlık açısından herhangi bir engel yoktur şerhi ile yat kayıt belgesi onaylatılır.
- 3. Pasaport İşlemleri:** Yatta bulunan kaptan ve yatçıların Türkiye'ye girişine yönelik pasaport işlemleri yerine getirilir. Pasaport polisince yat kayıt belgesi (Y1) kaşelenir.
- 4. Gümrük Muhafaza İşlemleri:** Yat kayıt belgesi (Y1) gümrük muhafaza memuruna getirilir. Gümrük muhafaza memuru yat kayıt belgesindeki (Y1) sağlık ve pasaport kaşelerini kontrol ederek ve yattaki demirbaşlar yat kayıt belgesine işlenir ve bu belge gümrük kontrolü yapıldığına dair kaşelenir. Kültür ve Turizm Bakanlığına ait olan nüsha ile gümrük muhafazaya ait olan nüshayı alarak gerekli dosyalama işlemini yerine getirir. Aynı zamanda yatın girişi, yat kayıt defterine ve yat takip programına da kayıt edilir.
- 5. Liman Başkanlığı İşlemleri:** Gümrük kontrolünden sonra yat kayıt belgesi (Y1) liman başkanlığına getirilir. Liman başkanlığı da söz konusu yatın gerek teknik özellikleri gerekse Türk kara sularında seyri açısından bir sakınca olmadığına dair yat kayıt belgesini (Y1) kaşeler.

B. YAT ÇIKIŞ İŞLEMLERİ İŞ AKIŞI

- 1. Liman Başkanlığı İşlemleri:** Türkiye'den ayrılmak isteyen yat kaptanı veya donatanı bu talebi gümrük idaresine bildirir. Yat kaptanı veya donatanı öncelikli olarak yatın Türk kara sularından ayrılışını önleyecek teknik ve hava koşullarına ilişkin herhangi bir engelin olmadığına ve limandan ayrılışının uygun olduğuna dair yat kayıt belgesini (Y2) liman başkanlığına onaylatır.
- 2. Pasaport İşlemleri:** Yat kaptanın ve yatçıların pasaport çıkış işlemleri pasaport polisince yerine getirilir. Yat kayıt belgesi (Y2) pasaport polisince kaşelenir.
- 3. Gümrük Muhafaza İşlemleri:** Yat kayıt belgesinin Y2 nüshası gümrük muhafaza memuruna getirilir. Muhafaza memuru yat kayıt belgesindeki ilgili kuruluşlara ait olan kontrol çıkış kaşelerini kontrol eder. Kontrol sonucu gümrük mevzuatı (dıştan fiziki durum, süreler, ihbar ve cezai durum vb.) açısından bir engel olmaması halinde belgeyi kaşeleterek yatın çıkışına izin verir. Y2 gümrük muhafaza nüshası ile Kültür ve Turizm Bakanlığı nüshası alınır. Aynı zamanda yatın çıkışı, yat kayıt defterine ve yat takip programına da kaydedilir.

XIV. KONTEYNER İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER⁸

1. **Yasal Dayanağı:** 1972 yılında imzalanan Konteynerle İlgili Gümrük Sözleşmesi ve 16.04.2005 tarihli, 25788 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 15.03.2005 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 1972 Konteynerlerle İlgili Gümrük Sözleşmesi’nin ve Geçici İthalat Sözleşmesi’nin Konteynerlerle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına Dair Yönetmelik.
2. **Tanım:** Konteyner deyimi; taşıma işlerinde kullanılan (büyük sandık, hareketli tank ve diğer benzer yapılar), içerisine eşya koymak için bir kompartıman oluşturacak şekilde tamamen veya kısmen kapatılmış, sürekli kullanım özelliğine sahip ve buna uygun olarak defalarca kullanılacak kadar sağlam, yeniden yüklemesi yapılmaksızın, bir veya daha fazla taşımacılık türü ile eşyanın taşınmasını kolaylaştıracak şekilde özel olarak imal edilmiş, özellikle bir taşıma türünden diğerine transfer halinde pratik kullanım özelliğine sahip biçimde, kolayca doldurulup boşaltılabilecek şekilde imal edilmiş, iç hacmi 1 m³ veya daha fazla olan bir taşıma aracı anlamındadır.
3. **Ülkeye Giriş ve Çıkışı:** Konteynerlerin ülkeye girişi “Giriş Konteyner Kayıt ve Takip Formu”, çıkışı ise “Çıkış Konteyner Kayıt ve Takip Formu” ile gerçekleşir.
4. **Konteynerin Kimliği:** Konteynerlerin görülebilen uygun bir yerine, çıkarılamayacak şekilde; sahibinin veya ana işletmecinin kimliği, sahibi veya işletmecisi tarafından verilen konteyner tanıma, marka ve numaraları, sabitleştirilmiş teçhizatı dahil konteynerin tara ağırlığı, ülke rumuzu, gümrük mührü altına taşımacılık için onaylanmış konteynerler için, 1972 Konteynerlerle İlgili Gümrük Sözleşmesi’nin 5 no.lu ekine uygun olarak düzenlenen ve bu yönetmeliğin 5 no.lu ekinde gösterilen şekle uygun onay plakası üzerine ayrıca; imalatçının seri numarası (imalatçı numarası), konteyner tipine göre onaylanması halinde, tipin kimlik numarası ve harflerinin bulunması gerekir. Belirtilen teknik şartları ve özellikleri taşıyan konteynerlerle gümrük mührü altında taşımacılık yapılması için “onay plakası” vermeye bölge müdürlükleri yetkilidir. Yüklü olup olmadıklarına bakılmaksızın bu yönetmelikte belirtilen şartları taşıyan konteynerin yurda girişine gümrük idareleri tarafından “geçici ithalat rejimi” hükümlerine göre izin verilir.
5. **Süre:** Bir konteynerin, giriş konteyner kayıt ve takip formunun tescil tarihinden itibaren altı ay içinde ihracı zorunludur. Ancak süre uzatımı talep edilebilir. Süre uzatımı talepleri bölge müdürlüklerince değerlendirilir.
6. **Hasar Gören Konteyner:** Konteynerin kaza veya mücbir sebep sonucu ciddi olarak hasar görmesi halinde, geçici ithalat rejiminin sona ermesi amacıyla konteyner, gümrük idaresinin uygun görmesi durumunda; hasarlı olarak gümrük idaresine sunulduğu tarihte ödenmesi gereken ithalat vergilerine tabi tutulabilir, ödenmesi gereken ithalat vergileri aranmadan ve hazineye hiçbir masraf

⁸ 1972 Konteynerlerle İlgili Gümrük Sözleşmesi’nin ve Geçici İthalat Sözleşmesi’nin Konteynerlerle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına Dair Yönetmelik’in geçici 1’inci maddesi uyarınca, Bakanlığımız ile liman işletmeleri sistemleri arasında Konteyner ve Liman Takip Projesi’nin entegrasyonunun 01.12.2016 tarihinde tamamlanması öngörülmektedir. Bahse konu yönetmeliğin aynı maddesi uyarınca, 01.12.2016 tarihine kadar konteyner işlemleri kağıt ortamında sonlandırılacak olmakla beraber, Bakanlıkça belirlenen limanlarda konteyner işlemleri sadece veri işleme tekniği yoluyla yapılacaktır.

getirmeksizin gümrük idaresine terk edilebilir, masrafı geçici ithalat rejiminden yararlanan şahsa ait olmak kaydı ile gümrük gözetimi altında imha edilebilir; imhadan sonra geriye kalan artık ve döküntülerin bunların kaza veya mücbir sebepten sonra gümrük idaresine sunuldukları durumlarında ve o anda ödenmesi gereken ithalat vergilerine tabi tutulabilir.

Konteynerin kaza veya mücbir sebep nedeniyle tümüyle kullanılamaz hale geldiğinin veya tamamen kaybolduğunun 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 186'ncı maddesi çerçevesinde kanıtlanması halinde, geçici ithalat rejimi sona erer ve ithalat vergileri aranmaz. Geçici ithal iznine istinaden Türkiye'ye giren ve adli veya idari bir işlemde dolayı el konulan konteyner ihraç edilemez ise bu yönetmeliğin ihraç etme yükümlülüğü el koyma süresi boyunca ertelenmek suretiyle işlem yapılır.

7. Geçici İthalat İzni: Sözleşme koşulları altında sahibi, işletmecisi veya bunların temsilcisi tarafından geçici olarak ithal edilecek konteynerlerin ithali veya ithal edilenlerin ihracı esnasında gümrük idareleri, başka bir belge ve teminat aramaksızın sahipleri, işletmecileri veya bunların temsilcileri tarafından düzenlenen giriş konteyner kayıt ve takip formu üzerine işlem yapar.

8. Konteyner Giriş ve Çıkışında Gümrük İdarelerince Yapılacak İşlemler

8.1. Giriş Gümrük İdaresince Yapılacak İşlemler: Türkiye'ye girişi yapılacak konteynerin işletmecisi, giriş konteyner kayıt ve takip formunun ilgili bölümlerini doldurarak giriş gümrük idaresine ibraz eder. Konteynere ilişkin işlem ve denetimler; sözleşme, bu yönetmelik ve gümrük mevzuatı hükümlerine göre yapılır. Gümrük memuru, ibraz edilen giriş konteyner kayıt ve takip formu üzerindeki bilgilerin doğruluğunu inceler ve eksiksiz olarak düzenlendiğinin anlaşılması üzerine, varış gümrüğü başka bir gümrük idaresi ise güzergah tespit eder ve giriş konteyner tescil defterine kaydederek tescil tarih ve sayısını giriş konteyner kayıt ve takip formunun üzerindeki (A) ve (B) parçalarına işler. İlgililerce ek süre talepleri varsa incelenir ve talebin uygun bulunması halinde giriş konteyner kayıt ve takip formunun (B) ve (C) parçalarına işlenir. Tescil edilen giriş konteyner kayıt ve takip formu, gümrük idare amirince görevlendirilen muayene ile görevli memura ismen havale edilir. Kendisine havale edilen giriş konteyner kayıt ve takip formunu alan muayene ile görevli memur; formda kayıtlı konteynerin evsafına uygun olup olmadığını ve bu yönetmeliğin 5'inci maddesindeki şartlara uygun olarak işaretlenip işaretlenmediğini kontrol eder. Bu kontrol olumlu sonuç verdiği takdirde, giriş konteyner kayıt ve takip formunun ilgili sütunlarına gerekli meşruhat verilir, kaşe ve imza tatbik edildikten sonra giriş parçası koparılır ve konteynerin gümrüklü sahadan ayrılmasına izin verilir.

8.2. Çıkış Gümrük İdaresince Yapılacak İşlemler: Geçici ithalat rejiminden yararlanan konteynerler, giriş ayniyetine uygun olmak şartıyla yetkili herhangi bir gümrük idaresi tarafından ihraç edilebilir. Türkiye'den çıkışı yapılacak konteynerin sahibi, işletmecisi veya bunların temsilcisi, giriş konteyner kayıt ve takip formunu çıkış gümrüğüne ibraz eder. Gümrük memuru, ibraz edilen giriş konteyner kayıt ve takip formunun üzerindeki bilgilerin doğruluğunu inceler ve konteyner tescil defterine kayıt ederek, tescil tarih ve sayısını (B) ve (C) parçalarına işler. Tescil edilen giriş konteyner

kayıt ve takip formunun (C) parçası üzerine idare amirince muayene ile görevlendirilen memur ismen belirtilerek havale edilir. Kendisine havale edilen giriş konteyner kayıt ve takip formunun (B) ve (C) parçasını alan muayene ile görevli memur; formda kayıtlı konteynerin giriş ayniyetine uygunluğunu ve süresini kontrol eder. Bu kontrol olumlu sonuç verdiği takdirde, giriş konteyner kayıt ve takip formunun ilgili sütunlarına gerekli meşruhatı verir, kaşe ve imza tatbik ettikten sonra (C) parçasını koparır, konteynerin yurt dışına çıkışına izin verir.

9. **Süresi İçinde Çıkmayan Konteyner:** Süresi geçtiği halde varış veya çıkış gümrüğünden konteynerlerin çıkışlarının yapıldığına dair çıkış parçası gelmeyen konteynerler için yurttan kalma süresi bittikten sonra takibata geçilir. En geç on beş gün içerisinde konteyner sahibi, işletmecisi veya bunların temsilcisine iadeli taahhütlü tebligatta bulunularak tebliğ tarihinden itibaren verilecek otuz günlük sürenin bitimine kadar konteynerin yurt dışı edildiğinin tevsiki istenir. Tebliğ tarihinden itibaren otuz günlük süre içerisinde konteynerin süresi içinde yurt dışı edildiği tevsik edilemediği takdirde, konteynere karşılık gelen vergi, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 238'inci maddesi uyarınca tahakkuk ettirilecek para cezası ve aynı kanunun 207'nci maddesinin (b) bendi uyarınca hesaplanacak faizin tahsili için konteyner sahibi, işletmecisi veya bunların temsilcisine tebligatta bulunulur. Ayrıca bu süre içinde çıkışı ispat edilemeyen konteynerlerin yakalanıp en yakın gümrük idaresine teslim edilmesi hususunda da İçişleri Bakanlığına bildirimde bulunulur. Çıkış evrakı ibraz edilemeyen konteynerler için, bunların süresi içinde yurt dışı edildiği hususu yabancı memleketlerdeki gümrük idaresince verilen müfredatlı belgeler ile tevsik edildiği takdirde, Bakanlığın onayı alınarak kayıtları kapatılır ve tahsil edilmiş olan vergi, ceza ve faiz 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun ilgili maddeleri gereğince iade edilir.

XV. SINIR TİCARETİ İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Sınır Ticaretine İlişkin İşlemler; GK madde 172, 18.03.2016 tarih ve 29657 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe giren 2016/8478 sayılı Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Karar, 2009/7 sayılı Sınır Ticaretinin Uygulanmasına İlişkin Tebliğ hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir.

Türkiye (Artvin, Ardahan, Kars, Iğdır, Ağrı, Van, Hakkari, Şırnak, Mardin, Şanlıurfa, Gaziantep, Kilis, Hatay) ile komşu ülkeler (Gürcistan, Nahcivan, İran, Irak, Suriye) arasında bölge illerinin ihtiyaçlarının bir kısmının ithalat yoluyla daha düşük maliyetle karşılanması ve anılan illerimizden yapılan ihracat miktarının arttırılmasıyla, ekonomik ve ticari canlılık kazandırılması amacıyla yapılan ticari işlemlerdir.

Bu işlemin yapılabilmesi amacıyla sınırda kurulan ve sınır ticareti kapsamında ithalat ve ihracat yapılabilen alanlara “sınır ticaret merkezi” denilmektedir. Sınır ticaret merkezleri Türkiye Cumhuriyeti gümrük bölgesi dışında addedilmektedir. Bu merkezlerin işleticisi ilgili valilik olup yapılan işlemin amacına uygunluğunun denetimi sorumluluğu validedir.

Sınır ticaret merkezleri içerisinde yer alan mağazalarda ticaret yapılabilir. Esnaf ve tacirlerin mağazalarda işletim yapabilmeleri için en az bir yıl anılan illerde yerleşik olarak faaliyette bulunmaları gerekmektedir. Sınır ticaret merkezinde mağaza kiralayan esnaf ve tacire valilikçe sınır ticaret belgesi verilir. Sınır ticaret belgesinin geçerlilik süresi üç yıl olup hiçbir şekilde devredilememektedir. Ayrıca ithalat işleminin gümrük kapısı ve sınır ticaret merkezinden gerçekleştirilebilmesi, ithalat uygunluk belgesinin var olması şartına bağlıdır. Bu belgeyi illerde bulunan il değerlendirme komisyonu düzenlemektedir. İthalat uygunluk belgesinin geçerlilik süresi doksan gündür.

Yapılacak yıllık ithalat limiti 75 milyon USD tarım ürünleri, 75 milyon USD sanayi ürünü olmak kaydıyla ülke bazında azami olarak toplam 150 milyon USD’dir. Limitlerin belirlenmesinde illerin nüfus yoğunluğu baz alınmaktadır. Belirlenen limitler yıl içerisinde değiştirilemez.

Sınır ticareti kapsamında; ithali yasak, belli bir kuruma bırakılmış maddeler, harp araç gereçleri ile silah, mühimmat ve patlayıcı maddeler, ticaret önlemi kapsamında kota, korunma, damping ve sübvansiyona karşı vergi önlemlerine tabi ürünler ile petrol ve petrol ürünleri, amonyum nitrat, canlı hayvan ve hayvansal ürünler ile insan, bitki ve hayvan sağlığı açısından risk teşkil eden ürünlerin ticareti yapılamaz.

Sınır ticareti ile ilgili düzenleme yapmaya, sınırlama getirme ve durdurma kararlarını almaya Ekonomi Bakanlığı yetkilidir.

Ülkemizde Bulunan Sınır Ticaret Merkezleri: Ülkemizde Ağrı-Sarıs, Hakkari-Esendere, Van-Kapıköy ve Iğdır-Dilucu olmak üzere toplam dört adet sınır ticaret merkezi bulunmaktadır.

Süreler: Eşyanın sınır ticaret merkezinde ithal veya ihraç amacıyla kalış süresi üç aydır. Bu süre bitimine kadar amaç gerçekleştirilmeli veya süre uzatımı talebinde bulunulmalıdır. Aksi takdirde, GK 241/1’inci madde tatbik edilir.

Sayım Eksikliği/Fazlalığı: Sınır ticaret merkezlerinde yapılan yıl sonu sayımlarında ortaya çıkan eksiklik veya fazlalığın ispat edilememesi halinde GK 236'ncı madde hükümleri tatbik edilir.

İthalat İşlemi: İthalat işlemleri BİLGE sistemi üzerinden gerçekleştirilmektedir. Sistem üzerinde TCGB oluşturulurken ST-IM muafiyet kodu seçilir ve muafiyetin geçerli olabilmesi için beyanname ekinde sınır ticaret belgesi, menşe şahadetnamesi ve ithalat uygunluk belgesi yer alır. Beyannameye ayrıca fatura ve nakliye belgeleri eklenir, ekli faturanın üzerine ilgili ithalat uygunluk belgesinin sayı ve tarihi kaydedilir. Tacir veya esnaf otuz gün içerisinde en fazla 75 bin USD karşılığı TL kadar ithalat gerçekleştirebilir. İthalatta tek ve maktu vergi uygulanır. Vergilendirmede gümrük vergisi sıfır, KDV ve ÖTV tam olarak hesaplanır. İthalat yapılan sınır ticareti ülke menşeli olmayan ürünlere izin verilmez. İthalatı yapılacak ürün "dış ticarete teknik düzenlemeler ve standardizasyon rejimi" denetimlerinden muaf olup eşyaların güvenilirliğinden ithalatçı sorumludur. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının denetimine haiz ürünler ise ithalat genel hükümlerinde yer alan denetime tabidir.

İhracat İşlemi: İhracat işlemi BİLGE sistemi üzerinden oluşturulan TCGB ile beyan edilir. Beyannamenin muafiyet kodu ST-EX seçilerek, beyannameye muafiyeti sağlayacak sınır ticaret belgesi eklenir. Ayrıca beyanname ekine satış faturası eklenir ve gümrük beyannamesinin ihracatçılar birliği tarafından onaylanmış olması gerekir.

Müeyyideler: İthalat uygunluk belgesinin düzenlenmesi sırasında gerçeğe aykırı beyanda bulunulması halinde, belge iptal edilir ve söz konusu tacir veya esnafa bir daha sınır ticareti belgesi düzenlenmez.

Gerçek dışı menşe beyanında Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri uygulanır, ayrıca alınması gereken vergiler tahsil edilir ve tahsil edilmeyen vergilerin üç katı kadar da idari para cezası uygulanır ve söz konusu tacir veya esnafa bir daha sınır ticareti belgesi düzenlenmez.

İthalat uygunluk belgesinde yer alan miktardan fazla ithalat yapılması halinde fazla kısım için gümrük ve/veya kaçakçılık mevzuatı uyarınca işlem yapılır ve söz konusu tacir veya esnafa bir daha sınır ticareti belgesi düzenlenmez.

Sınır ticareti kapsamında ithal edilip sınır ticareti kapsamı dışında yer alan illere satıldığı tespit edilen ürünler için ithalat rejim kararı uyarınca alınması gereken vergilerin tamamı 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir ve bir daha ilgili esnaf ve tacire ithalat uygunluk belgesi düzenlenmez.

Terörle Mücadele Kanunu, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, Türk Ceza Kanunu, Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun, Pasaport Kanunu, Vergi Usul Kanunu ve Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'da sayılı suçlardan kesinleşmiş cezası bulunanların sınır ticaretine ilişkin belgeleri iptal edilir ve bir daha başvuruları değerlendirilmez.

XVI. GÜMRÜKLERDE İŞ TAKİBİ VE GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin faaliyetler, Gümrük Kanunu'nun 5'inci maddesi hükümleri çerçevesinde, sahipleri ile bunların adına hareket edenler tarafından doğrudan temsil yoluyla veya gümrük müşavirleri tarafından dolaylı temsil yoluyla takip edilir ve sonuçlandırılır. Gerçek kişinin doğrudan temsil yoluyla iş takibi, geçerli vekaletnameye istinaden ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşyanın ve özel kullanıma mahsus taşıtların gümrük işlemleri ile sınırlıdır. Posta yolu ve hızlı kargo taşımacılığı kapsamında gelen ya da gönderilen, miktarı ve değeri Bakanlar Kurulunca belirlenecek eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması faaliyetlerinin takip edilip sonuçlandırılmasında, posta idaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yapan şirket dolaylı temsilci olarak yetkili kılınabilir.

Devlet, belediye, il özel idareleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin amir ve memurları, özel hukuk tüzel kişilerinin kendilerini temsile yetkili personeli, tüm gümrük işlemlerini doğrudan temsil yoluyla takip edebilirler. Özel hukuk tüzel kişilerinin doğrudan temsil yoluyla gümrük idarelerinde iş takibi yapacak personeli için 227'nci maddenin birinci fıkrasının (g) ve (h) dışındaki bentlerinde sayılan şartlar aranır. Kara, deniz ve hava yolu işletmeleri ile nakliyeciler kuruluş temsilcileri, taşıdıkları eşyanın sadece transit işlemlerini doğrudan temsil yoluyla takip edebilirler.

Doğrudan Temsil: Doğrudan temsilci, eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin gümrük işlemlerini başkasının adına ve hesabına doğrudan temsil yoluyla takip eder ve sonuçlandırır.

Dolaylı Temsil (Gümrük Müşaviri): Gümrük müşaviri, eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin gümrük işlemlerini kendi adına başkasının hesabına dolaylı temsil yoluyla takip eden ve sonuçlandıran, kendilerine Bakanlıkça gümrük müşavirliği izin belgesi verilen serbest meslek sahiplerine denir.

Görev ve Sorumlulukları: Gümrük müşavirleri eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması ve eşyanın gümrükten çekilerek firmanın stok kayıtlarına intikali işlemlerinin yanı sıra dış ticaret alanında danışmanlık yapan, 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile mali ve cezai sorumlulukları olan, dış ticaret erbabı ve gümrük idaresi ile olan ilişkilerinde dürüstlük, disiplin ve saygınlığa önem veren bir anlayışla faaliyet gösteren bir meslek grubudur.

Gümrük müşavirlerinin mesleklerini icra ederken sadece gümrük mevzuatını değil, uluslararası anlaşmalar, kambiyo, ithalat, ihracat, teşvik, vergi, fikri ve sınai mülkiyet hakları, standardizasyon, kaçakçılık, serbest bölgeler vb. konulardaki mevzuatı da bilmeleri gerekmektedir.

Ülke genelinde tescil edilen gümrük beyannamesi işlemlerinin yaklaşık %90'ı gümrük müşavirleri aracılığıyla yürütülmektedir. Gümrük müşavirleri ihracatçı ve ithalatçıların, dış ticaret işlemlerini hızlı, güvenli ve ekonomik olarak yürütmelerinde önemli rol oynamaktadırlar.

Dış ticaret firmalarınca gümrük işlemleri yapılacak eşyaya ait bilgi ve belgeler gümrük müşavirine intikal ettirilir. Gümrük müşavirince bilgi ve belgeler üzerinde inceleme ve kontrol yapılır. Eşya özellikleri hakkında araştırma yapılarak gerekli görülmesi halinde, eşyanın fiziken ön incelemesi yapılır ve GTİP tespit edilir. Tespit edilen GTİP'e göre, varsa izin/uygunluk belgelerinin ilgili kurumlardan alınması sağlanır. Bilgi ve belgelerin uygunluğu halinde gümrük beyannamesi oluşturulur.

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri: 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 227 ve 228'inci maddelerinde yer alan şartları taşıyan gümrük müşavirliği izin belgesine sahip olan, 2 Seri No'lu Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Tebliği kapsamındaki tespit işlemlerini yapan ve sonucunda tespit raporu düzenleyen, Bakanlıkça adına yetki belgesi düzenlenen gerçek kişi veya tüzel kişi ortağı gümrük müşavirini ifade eder.

XVII. DİĞER İŞLEMLER

- Adli Kolluk Faaliyetleri
- Adli/İdari Davaların Takibi
- Akaryakıt ve Kumanya İşlemleri
- Antrepo ve Geçici Depolama Yeri Faaliyetlerine İlişkin İşlemler
- Bağlayıcı Tarife ve Tarife Bilgisi Verilmesi
- Bilgi Edinme, BİMER
- Bilgi İşlem ve İstatistik Faaliyetleri
- Bütçe İşlemleri
- Destek Hizmetleri
- Eğitim İşlemleri
- Fazla Çalışma Ücreti İşlemleri
- Geri Verme/ Kaldırma İşlemleri
- Gümrük Laboratuvar Faaliyetleri
- Gümrüklü Yer ve Sahaların Gözetimi ve Korunması
- Gümrüksüz Satış Mağazaları
- İkramiye İşlemleri
- İtiraz Süreçlerinin Değerlendirilmesi
- Kabotaj İşlemleri
- NATO İşlemleri
- Nihai Kullanım
- Onaylanmış Kişi Statü Belgesinin Verilmesi
- Özel Fatura/Tax Free İşlemleri
- Özel ve Ticari Kara Taşıtları
- Personel İşlemleri

- Risk Analizi ve Sonradan Kontrol
- Sivil Savunma
- Tahsilat, Taksitlendirme ve İcra İşlemleri
- Taşıt Onay İşlemleri
- Uzlaşma
- Yerleşim Yerini Türkiye Gümrük Bölgesine Nakleden Gerçek Kişilere Ait Kullanılmış Motorlu/ Motorsuz Özel Nakil ve Vasıtaları ile Kullanılmış Ev Eşyasına İlişkin İşlemler
- Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası Verilmesi

T.C.
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
İç Denetim Birimi Başkanlığı

Dumlupınar Bulvarı No:151 06800 Çankaya/Ankara

Tel: +90 312 449 26 00 • Faks: +90 312 449 26 77

iddb@gtb.gov.tr

www.gtb.gov.tr